Toimintakertomus 2016

KEMPELE

Khall 20.3.2017
Kvalt 22.5.2017

Sisällysluettelo

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA ... 4
1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2016 ... 4
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET ... 6
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS ... 8
1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA ... 15
1.5 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ ... 18
1.6 KUNNAN HENKILÖSTÖ ... 19
1.7 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA ... 20
1.8 YMPÄRISTÖTEKIJÄT ... 22
1.9 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN ... 23
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ... 25
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS ... 28
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN ... 28
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS ... 30
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET ... 32
3.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT ... 34
4 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS ... 35
4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ ... 35
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS ... 35
4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT ... 36
4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ ... 37
4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ... 37
4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT ... 38
5 KESKEISET LIITETIEDOT ... 42
5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 42
5.2 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 43
5.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET ... 46
5.4 KONSERNITASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 47
6 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY ... 48
6.1 ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY ... 48
6.2 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY ... 48
7 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU ... 49
7.1 SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY ... 49
7.2 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN PROSESSEITTAIN ... 53
7.2.1 Kunnanjohto ... 55
7.2.2 Peruspalvelut ... 66
7.2.3 Ympäristöpalvelut ... 80
7.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN ... 86
7.4 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN ... 93
7.4.1 Maa- ja vesialueet ... 96
7.4.2 Rakennukset ... 96
7.4.3 Muut pitkävaikutteiset menot ... 100
7.4.4 Kunnallistekniikka ... 100
7.4.5 Tietokoneohjelmistot ... 103
7.4.6 Koneet ja kalusto ... 103

7.4.7 Osakkeet ja osuudet 105
7.5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 106
7.6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 108
8 KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄR-YHTIÖT 109
8.1 KEMPELEEN VESIHUOLTO OY 109
8.2 KIINTEISTÖ OY KEMPELEEN KARTANO 111

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2016

Vuosi 2016 sujui orastavan optimismin tunnelmissa. Vaikka talouden taantumaa ei kyetty täysin vielä selättämään, talouden piristymisestä nähtiin hentoja signaaleja. Esimerkiksi rakennus- ja palvelualalla tapahtui käänne parempaan. Muutos näkyi selvästi Kempeleessäkin, jossa parin hiljaisemman vuoden jälkeen rakennusvalvonnalla riitti ruuhkaksi asti työtä. Edellisenä vuonna niukasti kasvuun kääntynyt talouden trendi vahvistui. Muun muassa maltillisista palkkaratkaisuista johtuen Suomen kustannuskilpailukyky parani usean vuoden alamäen jälkeen. Työllisyystilannekin koheni, niin Suomessa kuin Oulun seudullakin. Alueen väestökehitys sen sijaan hidastui, mikä oli seurausta parin aikaisemman vuoden tonttimyynnin tahmeudesta. Kempeleen ohella väestöään kasvattivat vuoden 2016 aikana vain Oulu, Liminka ja Lumijoki.

Kempeleen kunnan vuosi eteni toiminnallisesti ja taloudellisesti pääosin arvioidun mukaisesti. Kunnan peruspalvelut ovat vahvalla pohjalla, ne tuotetaan kilpailukykyisesti ja niitä kehitetään prosessikuvausten tukemana alati. Taloudellinen tulos ylsi vuosituhannen parhaimpaan. Kaikki keskeiset tulovirrat - valtionosuudet, verotulot, toimintatuotot - kehittyivät suotuisasti. Erityisesti maanmyynti kerrytti kassaan hyvää. Myös menokuri piti hyvin. Erikoissairaanhoito pysyi kutakuinkin arvioidussa, mutta ikäihmisten palveluissa sekä vammaispalvelujen prosesseissa kustannukset ylittivät arvioidun. Investoinneissa edettiin sovitusti. Suurista rakennushankkeista terveyskeskuksen uudisrakennus otettiin käyttöön lokakuun alussa ja Linnakankaan koulun ensimmäisen vaiheen laajennus valmistui syyslukukauden alkuun.

Vuosi 2016 oli poikkeuksellisen vilkas elinkeino- ja yrityspalvelujen saralla. Yritystontit tekivät paremmin kauppansa kuin kertaakaan 2000 -luvulla. Zimmarin alueen korttelin kehittäminen otti harppauksen eteenpäin. Hotelli-, palloilu- ja keilahalli- sekä kuntosalitoiminnot sisältävä Zemppi -areenahanke valmistui vuoden vaihteessa. Samaan kortteliin valmistui jouluksi 0-12 -vuotiaille suunnattu Leos Leikkimaa - sisäleikkipuisto. Nämä investoinnit, täydennettynä mm. Zatelliitin alueen useilla rakennustyömailla, ovat Kempeleen mittakaavassa historiallisen suuria. Ne tuovat mukanaan uutta elinvoimaa, uusia palveluja ja merkittävän määrän uusia työpaikkoja. Tämä kaikki vahvistaa Kempeleen dynaamista ja positiivista imagoa.

Valtiovallan linjaukset lähivuosien uusista tiehankkeista sisälsivät koko Pohjois-Suomen kannalta merkittävän lupauksen valtatie 4:n kehittämisestä välillä Kempele-Kemi. Pitkään valmisteltu ja laajalla joukolla lobattu suurhanke saatiin näin myönteisesti maaliin. Päätös oli Kempeleen kannalta merkittävä paitsi kunnan tulevaisuuden kasvu- ja kehityssuunnitelmien vuoksi myös taloudellisesti. Hallituksen kehysriihen päätös varmisti valtiovallan rahoituksen Zatelliitin eritasoliittymälle. Tähän kaikkiaan reilun 14 miljoonan euron investointiin saadaan päätöksen myötä 3,4 miljoonaa euroa rahoitusta. Uuden rampin rakentaminen ajoittuu vuosille 2017 - 2018. Urakointia odottavan nelostien ratkaisun ohella Kempeleen saavutettavuuteen saatiin merkittävä parannus myös rautatieyhteyden osalta. Peruskorjattu ja täydellisen remontin läpikäynyt asemalaiturialue avattiin vuosikymmenten tauon jälkeen taas liikenteelle kesäkuussa. Rautatieasema sai kunniamaininnan Pohjois-Suomen paras rakennusteko -kilpailussa.

Kempele on tehnyt parin viimeisen vuoden aikana tietoisen suunnanmuutoksen niin elinkeino- ja markkinointi- kuin maankäyttö- ja tonttipolitiikassa. Nämä uudistukset alkavat tuottaa tulosta. Suomen Yrittäjien elinkeinopoliittisen mittariston mukaan Kempele on noussut yrityselämän hoitajana alueensa kärkeen. Kempele oli yrittäjien arviossa maakunnan ykkönen seuraavissa osa-alueissa: kunnan viestintä ja tiedottaminen, koulutus

ja osaaminen, kuntapalvelut ja infrastruktuuri ja kehittämisyhtiön tms. toiminnoissa. Kakkossija saavutettiin mm. kunnan hankintapolitiikassa ja elinkeinopolitiikassa sekä resursseissa. Kolmas sija tuli kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyydessä kymmenen muun pohjoispohjalaisen kunnan joukossa.

Positiivisen kehityksen taustalla on vahva yrityskentän kuuleminen ja muutosten ankkuroiminen niihin. Onnistumisia on tullut monella uudistusrintamalla: uusi strategia, organisaatio- ja toimintakulttuuriuudistus, henkilörekrytoinnit, kaava- ja tonttipolitiikan monipuolistaminen, viestinnän ryhtiliike jne. Olemme kokonaisvaltaisesti onnistuneet parantamaan Kempeleen kilpailukykyä elinkeinopuolella. Avain menestykseen kiteytyy kolmeen pointtiin: vahva yhteydenpito ja avoimuus kunnan ja yrittäjien välillä, päättäjien rohkeus reagoida toimintaympäristön murroksiin ja tehdä tarvittavia linjamuutoksia sekä virkamiesten aito ymmärrys ja oikea asenne palvella kenttää. Tällä tiellä ja toimintatavalla on hyvä jatkaa – kaikissa palveluissamme.

Kempeleessä on onnistuttua viimeisten vuosien aikana synnyttämään useilla rintamilla positiivista pöhinää, joka kuuluu kauas ja heijastuu vahvasti myös kuntalaisten tyytyväisyytenä asuinkuntaansa. Yli 90 % asukastyytyväisyyskyselyyn vastanneista kempeleläisistä piti kunnan kokonaiskuvaa myönteisenä. Peräti 94 % vastanneista suosittelisi kuntaa asuinpaikkana myös muille. Tyytyväisyys omaan kuntaan näkyi myös suhtautumisessa kuntaliitoksiin. 92 % suhtautui mahdolliseen kuntaliitokseen kielteisesti. Lisäksi tyytyväisyys omaan kuntaan näkyi poismuuttamisen halukkuudessa, sillä 89 % vastanneista piti sitä epätodennäköisenä vaihtoehtona. Aineiston perusteella Kempeleen slogan ”Hyvä kasvaa Kempeleessä” on juuri se, millaiseksi asukkaat kotikuntansa kokevat. Tätä kokemusta meidän tulee yhdessä edelleen vaalia ja vahvistaa. Pahin virhe on tuudittautua hyvään oloon ja pitää menestystä itsestäänselvyytenä. Sitä se ei ole.

Kempele on valio kunta. Sellaiselle on tyypillistä avoimuus, keskinäinen luottamus ja kyky yhteistyöhön. Siinä on resepti myös menestyvälle Kempeleelle jatkossa. Iso kiitos luottamushenkilöille, kunnan työntekijöille, kolmannen sektorin toimijoille, yrittäjille ja aktiivisille kuntalaisille kuluneesta vuodesta!

Tuomas Lohi
Kunnanjohtaja

1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Luottamushenkilöorganisaatio

Valtuuston puheenjohtajana on vuonna 2016 toiminut Janne Heikkinen. Kempeleessä on 43 kunnanvaltuutettua. Paikkajakauma on vaalien tulosten mukaan seuraava: Suomen Keskusta 21, Kansallinen Kokoomus 8, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 6, Perussuomalaiset 3, Vasemmistoliitto 3, Vihreä liitto 1 ja Suomen Kristillisdemokraatit 1. Valtuusto on toimintavuoden aikana kokoontunut 8 kertaa ja käsitellyt 102 asiakohtaa.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2016 toiminut Antti Ollikainen. Kunnanhallituksessa on yhdeksän jäsentä. Kunnanhallitus on toimintavuoden aikana kokoontunut 20 kertaa ja käsitellyt 365 asiakohtaa.

Kempeleen kunnan muut toimielimet ja valiokunnat

Toimielin	**Puheenjohtaja**
Keskusvaalilautakunta	Korpela Ari
Tarkastuslautakunta	Maijala Eva
Viranomaislautakunta	Jarva Taavi
Kunnanhallituksen jaosto	Juvani Kaisu

Valiokunta	**Puheenjohtaja**
Elinvoimavaliokunta	Okkonen Jaakko
Yhteisöllisyysvaliokunta	Sankilampi Pertti
Palveluvaliokunta	Hettula Ilpo
Resurssivaliokunta	Tahkola Ahti

Virkamiesorganisaatio

Kunnan tilivelvolliset ovat toimintasäännön 36 § mukaan valtuutettuja lukuun ottamatta kunnan muiden toimielinten jäsenet, toimielinten esittelijät sekä kunnan johtavat viranhaltijat, palvelualueiden ja -yksiköiden vastaavat. Toimintasäännön liitteessä on listattu tilivelvolliset viranhaltijat.

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Tuomas Lohi, hallintojohtaja Virva Maskonen, talousjohtaja (vt.) Tarja Lempeä, peruspalvelujohtaja Marja-Leena Meriläinen, tekninen johtaja Risto Sarkkinen, kehitysjohtaja Eija Puotiniemi, henkilöstön edustaja työsuojeluvaltuutettu Kristiina Ahl sekä hallinnon sihteeri Marja Harjunen.

Kempeleen kunnan johdon organisaatio

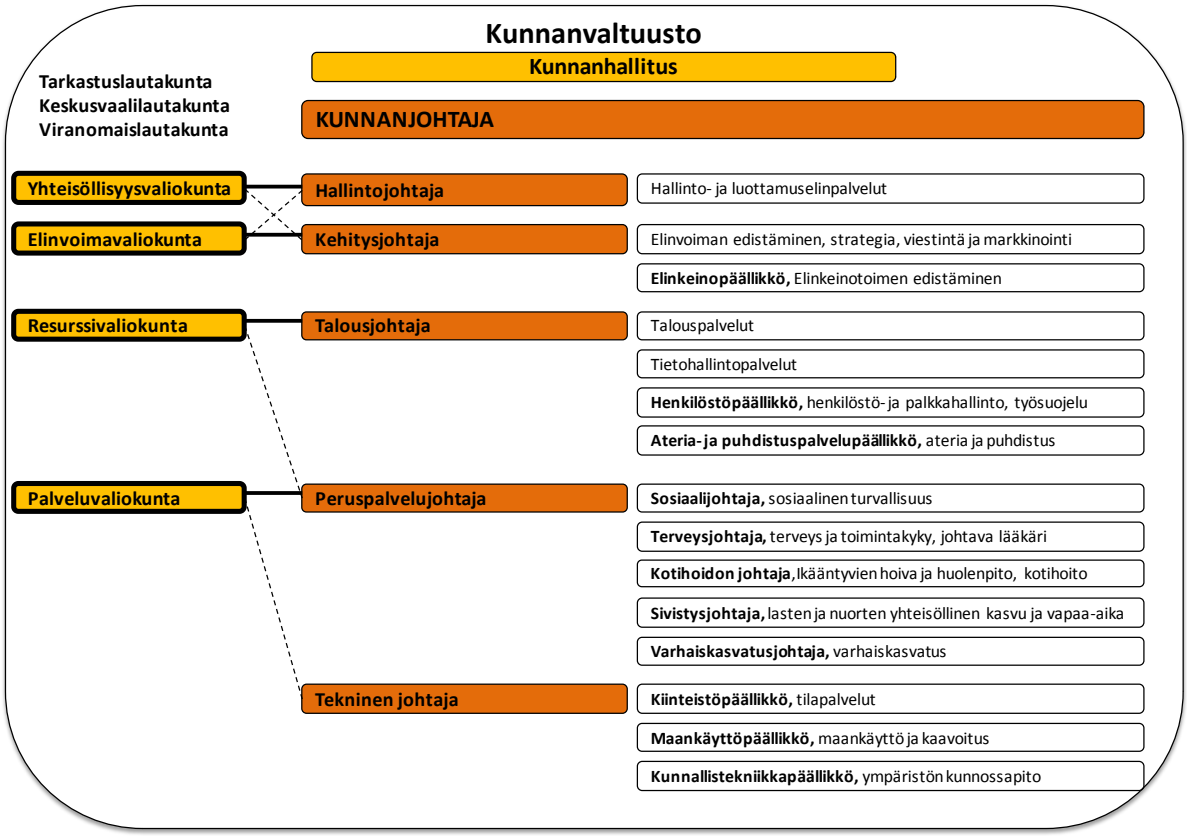

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2016 bruttokansantuote kasvoi 1,6 % edellisvuodesta. Talouden kasvu vuonna 2016 on ollut ennakoitua nopeampaa. Etenkin vuoden ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi selvästi edellisvuodesta. Vuonna 2016 talouden kasvu on perustunut yksityisen kulutuksen sekä rakennusinvestointien kasvulle. Työmarkkinoiden tilanne on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan työn tuottavuudessa ei ole tapahtunut kasvua. Ansiotason nousun ennakoidaan olevan 1,2 % ja kuluttajahintojen nousun vain 0,3 %.

Huolimatta talouden hienoisesta piristymisestä Suomen talouden kasvunäkymät ovat vaisuja seuraavien parin vuoden aikana. Lähivuosien talouskasvun ennustetaan pysyvän yhden prosentin tuntumassa. Julkisen talouden tilan ei odoteta kohenevan oleellisesti, eli julkinen talous jatkaa alijäämäisenä. Julkisen talouden pitkään jatkunut tulojen ja menojen välinen epätasapaino johtuu heikosta suhdannetilanteesta, teollisuuden rakennemuutoksesta sekä rakenteelliseksi muuttuneesta työttömyydestä. Näiden syiden vuoksi verotulojen määrä on heikentynyt ja etuusmenot ovat kasvaneet. Samanaikainen väestön ikärakenteen muutos on aiheuttanut eläkemenojen nopean kasvun.

Vuonna 2017 yksityisen kulutuksen ennakoidaan hidastuvan, kun kiihtyvä inflaatio hidastaa reaalitulojen kasvua. Kilpailukykysopimuksen vuoksi palkkasumman kasvu jää lyhyellä aikavälillä heikoksi. Ansiotason nousun ennakoidaan olevan 0,8 % vuonna 2017 Julkisten toimintamenojen odotetaan supistuvan 0,5 % muun muassa hallituksen sopeuttamistoimien ja kilpailukykysopimuksen vuoksi. Näin ollen sekä yksityisten että julkisten investointien kasvun odotetaan taittuvan vuonna 2017.

Viennin kasvun odotetaan kiihtyvän vuosina 2017 ja 2018 muun muassa kuljetusvälinetoimitusten ansiosta. Vuonna 2017 viennin kasvun odotetaan olevan jopa 2,4 %. Kasvu painottuu kehittyvien talouksien sijaan Suomen viennille tärkeisiin alueisiin, kuten Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Kilpailukykysopimus luo edellytyksiä hyödyntää avautuvia vientimahdollisuuksia. Kilpailukykysopimuksen varsinaiset vaikutukset näkyvät taloudessa vasta viiveellä.

Maailmantalouden näkymät ovat vaisuja, kun investoinnit pysyvät matalalla ja yksityinen kulutuskysyntä vaimeana. Yksityiset investointien taso teollisuusmaissa on painunut alle pitkän aikavälin trendin. Se viittaa siihen, että yrityksissä uskotaan kysynnän kasvun pysyvän vaisuna. Kulutuskysynnän kasvua hidastaa hidas palkkakehitys ja työttömyyden hidas aleneminen useissa teollisuusmaissa.

Keskuspankkien rahapolitiikka on talouskasvua tukevaa. Euroopan keskuspankki on laajentanut poikkeuksellisia rahapoliittisia operaatioita ja tulee pitämään ohjauskorot historiallisen alhaisina. Lyhyiden korkojen odotetaan pysyvän negatiivisina ja kymmenen vuoden korkojen pysyvän poikkeuksellisen alhaisina.

Kuntataloudessa kilpailukykysopimuksen vaikutukset näkyvät lyhyellä aikavälillä taloutta heikentävinä johtuen muun muassa sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista ja palkansaajille suunnatuista veronkevennyksistä. Pitkällä aikavälillä sopimuksen odotetaan tuovan talouteen positiivisia vaikutuksia ja lisäävän muun muassa kuntien verotuloja.

Kuntatalous

Tilastokeskuksen keräämien ennakkotietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien toimintatuotot pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla kasvun ollessa 0,3 %. Toimintatuottojen määrää kasvattivat muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen korotukset. Toimintakulut kasvoivat maltillisesti 1,3 % edellisvuodesta. Toimintakulujen kasvun maltillisuuteen vaikuttivat muun muassa maltilliset palkkasopimukset, kuntien henkilöstökulujen sopeutukset, kilpailukykysopimuksesta johtuva lomapalkkavelan pieneneminen sekä matala inflaatio 0,4 %.

Kunnallisverotulot kasvoivat 1,9 %. 45 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan vuonna 2016. Veroperustemuutokset laskivat kunnallisveroa. Kuntien saamat yhteisöverotulot laskivat yhteensä 6,7 %, vaikka koko maan kertymä kasvoi. Kuntien yhteisöverotulojen lasku johtui kuntien yhteisövero-osuuden viiden prosenttiyksikön määräaikaisen korotuksen päättymisestä viime vuonna. Kiinteistöverotulot kasvoivat 3,8 % vuonna 2016.

Valtionosuudet kasvoivat yhteensä 7,0 % vuonna 2016. Kasvuun vaikuttivat kustannustenjaon tarkistus sekä veroperustemuutosten vaikutuksen kompensoiminen. Valtionosuuksia puolestaan pienensivät valtionosuusleikkaukset sekä indeksijäädytys.

Kuntien yhteenlaskettu verorahoituksen lisäys riitti kattamaan kuntien toimintakatteen 1,6 %:n kasvun, mikä vahvisti vuosikatetta yhteensä 16,7 %. Tilikauden tulos parani kunnissa ja kuntayhtymissä yhteensä 127,0 %.

Kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin edelleen suuria. Tilikauden tulos oli negatiivinen 111 kunnassa (107 kunnassa vuonna 2015). Investointimenot ovat olleet maltillisia ja kokonaisuudessaan kuntien investoinnit vähenivät 4,3 % edellisvuodesta. Lainakannan kasvu on hidastunut 3,6 %:iin vuonna 2016 (5,2 % vuonna 2015).

Vuonna 2016 lainamäärä Manner-Suomen kunnissa oli 2930 euroa / asukas, kun se vuonna 2015 oli 2841 euroa / asukas.

Oheisissa Kuntaliiton tuottamissa kaavioissa on huomioitu kilpailukykysopimuksen vaikutukset, mutta ei sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia.

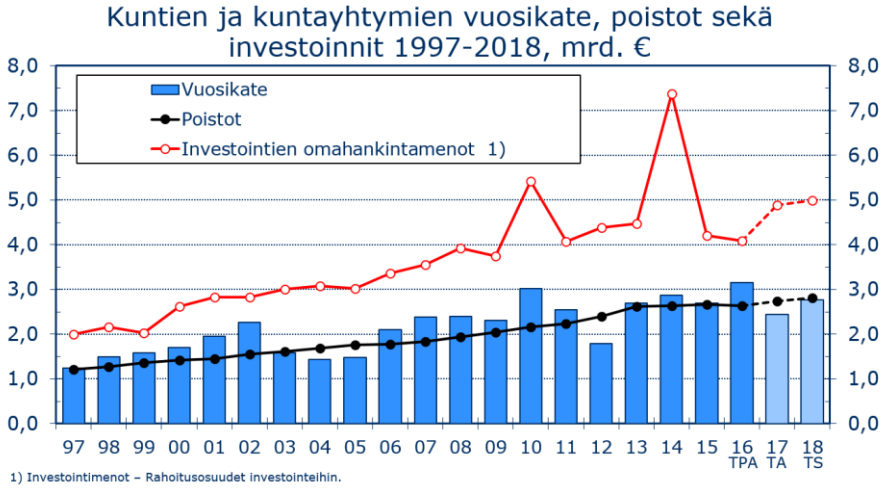

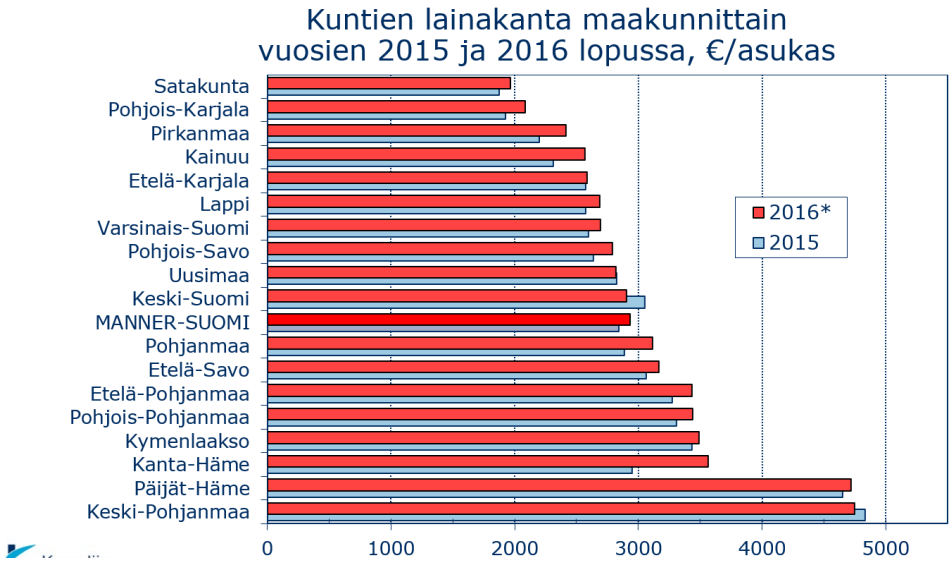
Kuntien lainakanta maakunnittain
vuosien 2015 ja 2016 lopussa, €/asukas
Satakunta
Pohjois-Karjala
Pirkanmaa
Kainuu
Etelä-Karjala
Lappi
Varsinais-Suomi
Pohjois-Savo
Uusimaa
Keski-Suomi
MANNER-SUOMI
Pohjanmaa
Etelä-Savo
Etelä-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa
Kymenlaakso
Kanta-Häme
Päijät-Häme
Keski-Pohjanmaa
2016*
2015
0
1000
2000
3000
4000
5000

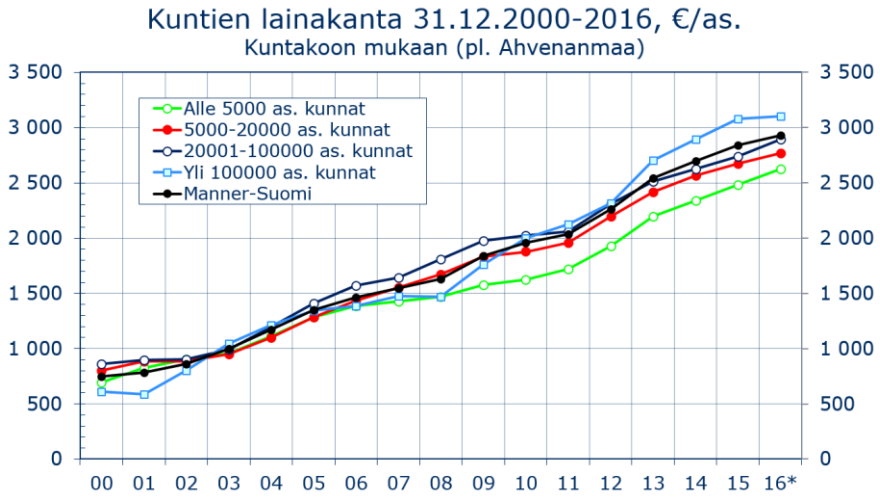
Kuntien lainakanta 31.12.2000-2016, €/as.
Kuntakoon mukaan (pl. Ahvenanmaa)
Alle 5000 as. kunnat
5000-20000 as. kunnat
20001-100000 as. kunnat
Yli 100000 as. kunnat
Manner-Suomi
3 500
3 000
2 500
2 000
1 500
1 000
500
0
00 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16*

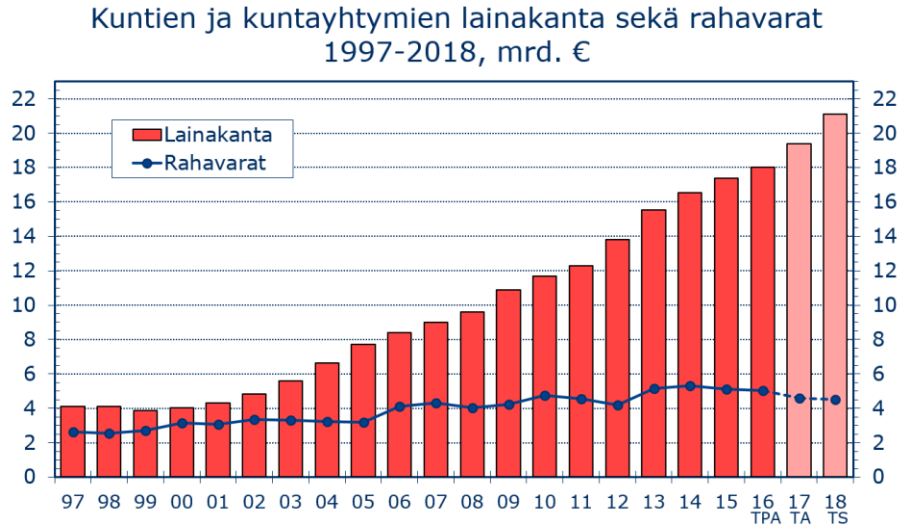
Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat
1997-2018, mrd. €
Lainakanta
Rahavarat
22
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
97 98 99 00 01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18
TPA TA TS

Väestönmuutokset

Vuoden 2016 lopussa kempeleläisiä oli ennakkotietojen mukaan 17 294. Asukasmäärä kasvoi edellisvuodesta 228 henkilöä eli 1,3 %. Muuttoliike toi mukanaan 96 asukkaan nettolisäyksen ja syntyvyyden enemmyydestä (syntyneet-kuolleet) kertyi 132 asukkaan lisäys.

Kasvu oli 51 asukasta enemmän kuin edellisenä vuonna johtuen tulomuuton voimistumisesta. Viiden edellisen vuoden väestönlisäykset ovat olleet keskimäärin 240 asukasta.

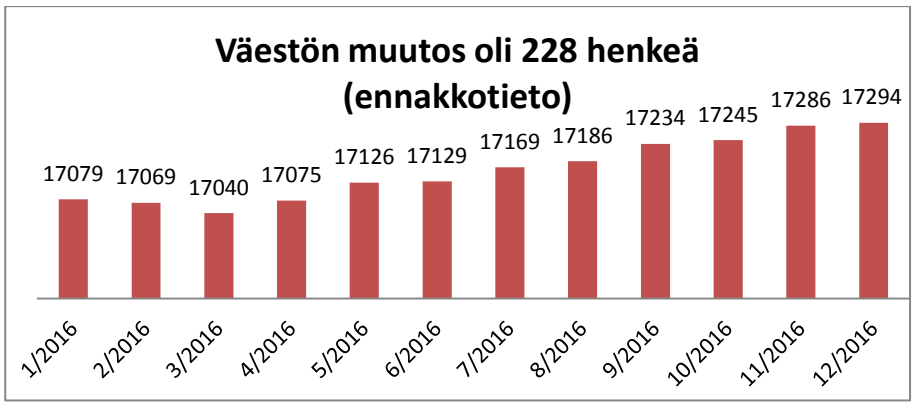

Väestönmuutokset: Luonnollinen väestönlisäys ja muuttoliike 2008–2016

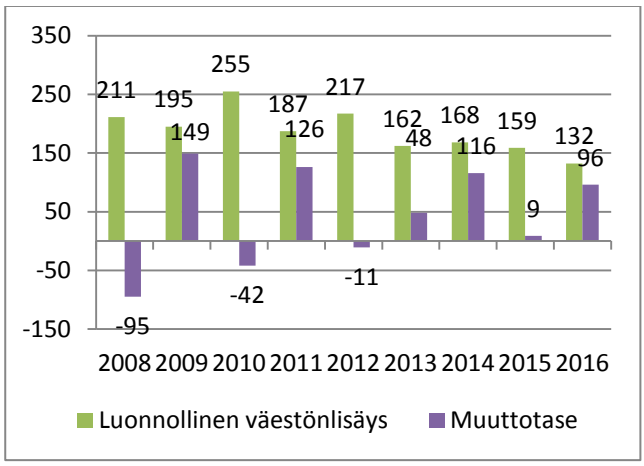

Kempeleen syntyneet ja kuolleet 2008-2016

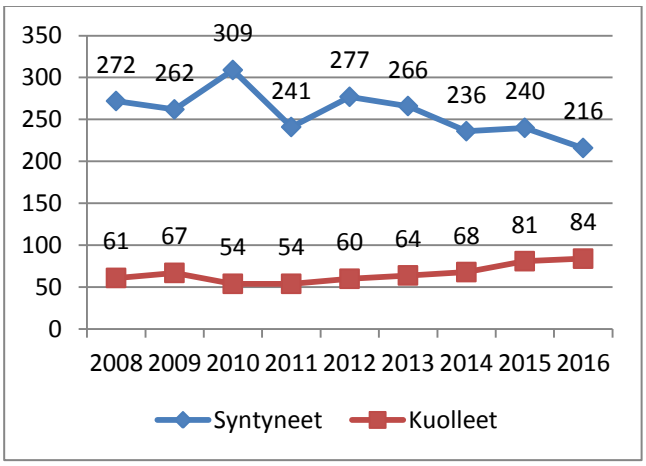

Väestön ikärakenne vuosina 2013 - 2016.

	2013	2014	2015	2016	Muutos, 13-16
0-6 -vuotiaat	1 977	2 007	2 008	1943	-34
7-15 -vuotiaat	2 424	2 477	2 488	2586	162
16-18 -vuotiaat	760	753	733	728	-32
19-24 -vuotiaat	932	951	956	960	28
25-64 -vuotiaat	8 449	8 476	8 509	8590	141
65-74 -vuotiaat	1 304	1 415	1 504	1525	221
75-84 -vuotiaat	628	665	706	784	156
85-	131	145	162	181	50
Yhteensä	**16 605**	**16 889**	**17 066**	**17 297**	692
Muutos, asukasta	222	284	177	231	
Muutos, %	1,4	1,7	1,0	1,4	4,2

Lasten ja nuorten ikäryhmissä ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia neljän edellisen vuoden aikana. Sen sijaan seniori-ikäryhmissä jatkuu voimakas kasvu.

Väestönmuutosten ennakkotietoja Oulun seudun kunnista vuodelta 2016.

Tulo- ja lähtömuutto sisältävät sekä kuntien välisen että maahan/maastamuuton.

	Syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmyys	Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Netto-muutto	Väestön-lisäys	Muutos %	Ennakko-väkiluku
Hailuoto	6	11	-5	52	46	6	1	0,1	994
Kempele	216	84	132	1 323	1 227	96	228	1,3	17 294
Liminka	145	44	101	561	594	-33	68	0,7	10 005
Lumijoki	34	24	10	98	78	20	30	1,4	2 106
Muhos	96	69	27	504	600	-96	-69	-0,8	8 994
Oulu	2 330	1 256	1 074	10 424	9 557	867	1 941	1,0	200 466
Tyrnävä	108	54	54	364	454	-90	-36	-0,5	6 757

Väestönkasvu oli ennakkotietojen perusteella aiempia vuosia alhaisempaa Tyrnävällä, Muhoksella ja Limingassa. Kempeleessä väestö lisääntyi suhteellisesti eniten.

Elinkeinotoiminta

Oulun seudulla

Oulun seudun elinkeinokatsauksen 2/2016 mukaan Oulun seudun yritysten liikevaihdon trendi kääntyi selvään kasvuun vuoden 2015 lopussa ja trendin kasvu jatkui vuoden 2016 alkupuolella. Liikevaihto oli vuoden 2016 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 4 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Liikevaihdon trendi kääntyi kasvuun myös koko maassa, mutta valtakunnallisesti trendin kasvu oli loivempaa kuin Oulun seudulla.

Oulun seudun viennin trendi kääntyi vahvaan kasvuun vuoden 2016 alussa ja viennin positiivinen kehitys jatkui huhti - kesäkuussa. Vuoden 2011 tasoon nähden vienti on seudulla 15 % alemmalla tasolla. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli Oulun seudulla suunnilleen viiden vuoden takaisella tasolla. Koko maassa liikevaihto on laskenut 3 % vertailuvuoden tasosta.

Oulun seudun yritysten ja muiden yhteisöjen henkilöstömäärän viime vuosien kehitys on ollut koko maan työllisyyden kehitystä vahvempaa. Seudun henkilöstömäärän trendi kääntyi kasvuun vuoden 2015 lopussa ja vuoden 2016 alkupuolella trendin kasvu jatkui. Koko maassa työllisyyden trendi pysyi ennallaan. Vuoden 2015 vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2016 alkupuolella noin prosentin.

Kempeleessä

Yritystonttien kysyntä vilkastui ja viime vuosi oli kunnan yritystonttien luovutusten kirkkaasti paras vuosi tällä vuosituhannella; tontteja myytiin ja vuokrattiin yhteensä 17 kappaletta ja yhteensä noin 10 ha. Tonttivarauksia tehtiin yhteensä 18 kpl, ja lisäksi ennakkovarauksia uusille yritysalueille kirjattiin 30 kpl. Yritystonteille asetettu myyntitavoite, 480.000 euroa ylittyi reippaasti, sillä myynnit tuottivat kunnan kassaan yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa. Vuokratuottoja vuonna 2016 luovutetuista vuokratonteista tulee jatkossa kertymään 26.500 euroa vuodessa.

Luovutetuille tonteille sijoittui monipuolisesti erilaisia yrityksiä. Suurin yksittäinen rakennustyömaa oli Zeppeliniä vastapäätä sijaitseva Zemppi, johon sijoittui kymmenkunta liikunnan ja vapaa-ajan yritystä. Lisäksi Kempeleeseen rakensivat uusia toimitiloja niin isot tuotannolliset yritykset kuin pienemmätkin halli- ja toimistotiloja tarvitsevat yritykset.

Alue	Myynti, kpl 2016	Vuokraus, kpl 2016	Pinta-ala, m2
Ristisuo (Zatelliitti)	5	-	33 857
Riihivainio	1	4	33 852
Paituri	1	4	13 673
Honkanen	2	-	24 197
Yhteensä	**9**	**8**	**105 579**

Vuoden 2016 lopussa Kempeleessä oli 859 toimipaikkaa. Edelliseen vuoteen verrattuna laskua on 49 toimipaikkaa. Vähennys saattaa johtua toimipaikkarekisterin ”siivouksesta”.

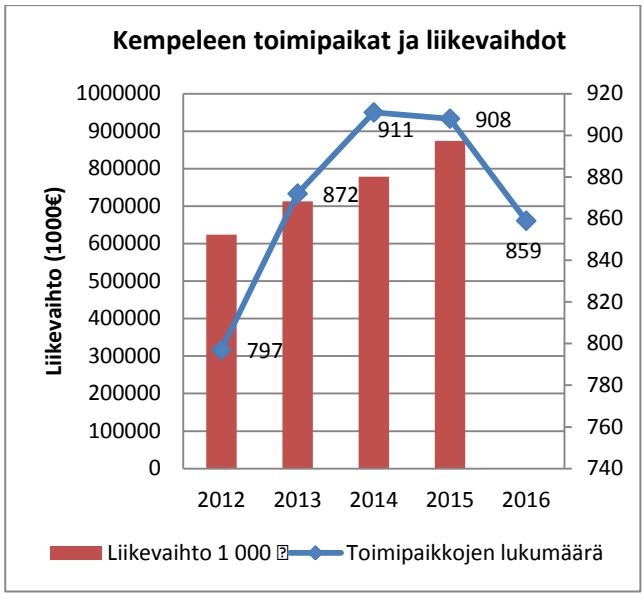

Liikevaihto toimialoittain vuosina 2013-15.

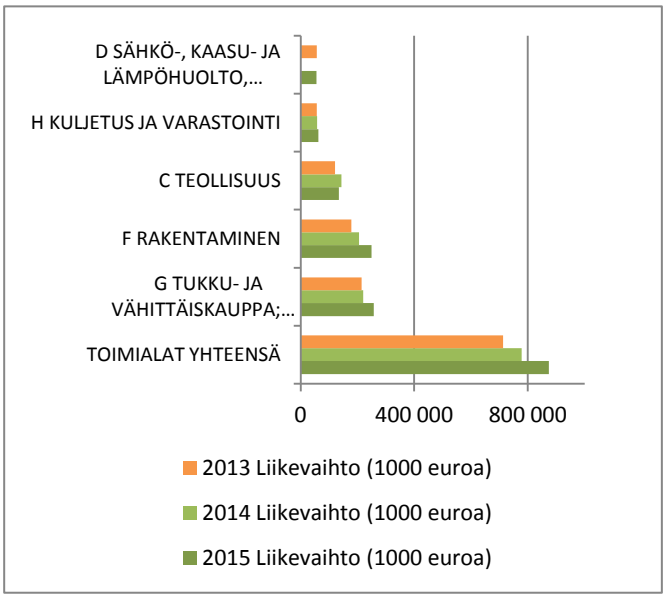

Yritysten perustamisessa näkyy selvää piristymistä Kempeleessä. Vuonna 2016 perustettiin 92 uutta yritystä, joiden työllistämisvaikutus on uusyrityskeskuksen arvion mukaan 120 henkeä. Samaan aikaan rekisteristä poistettiin 47 yritystä.

Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut 2013 - 2015 161 milj. eurolla, eli 22 %. Samaan aikaan henkilöstön määrä on kasvanut 6 %.
Toimialoista rakentaminen on voimakkaimmassa kasvussa. Toimipaikkojen henkilöstö on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2015 7 % ja liikevaihto 39 %.

Työpaikkakehitys

Kempeleessä oli vuoden 2014 lopussa 5 231 työpaikkaa. Työpaikat ovat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna 132:llä.
Jatkossa erityisesti rakentamisen, kaupan ja muiden palveluiden toimialat jatkavat kasvuaan uusien yritysalueiden käyttöönoton edistyessä ja tonttivarannon kasvaessa (Riihivainio, Zatelliitti-Zeppelin, Hakamaa).

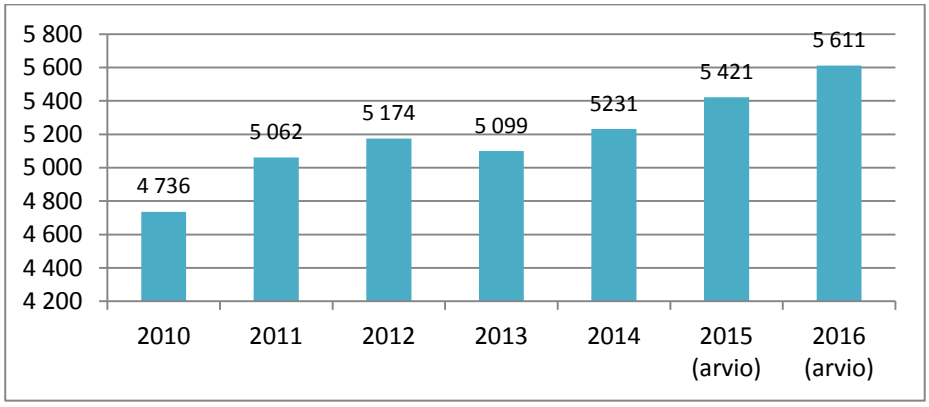

Työttömyys

Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa noin 28 500 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 660 (5,5 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Pohjois-Pohjanmaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 15,3 % (2015 16,2 %).. Avoimia työpaikkoja vastaavana aikana oli 2190, mikä tarkoittaa 33 %:n kasvua edelliseen vuoteen.

Työllisyystilanne kääntyi parempaan suuntaan vuoden 2016 lopussa. Kempeleessä työttömyys oli joulukuun lopussa 12,7 % (2015 13,3 %). Työttömiä työnhakijoita oli 1 025 henkilöä. Alle 25 -vuotiaita oli 189 henkilöä. Yli vuoden työttömänä oli joulukuussa ollut 280 henkilöä.

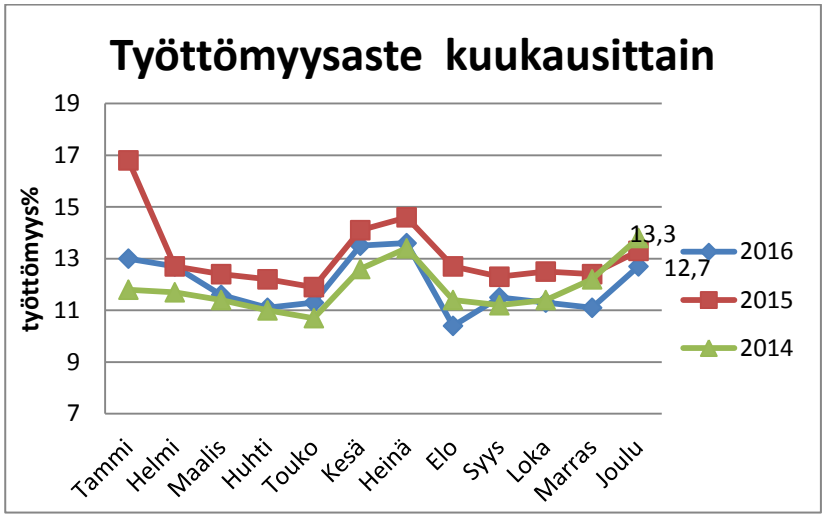

Asuntotuotanto

Kunnan ja yksityisten toimenpiteiden tuloksena kuntaan valmistui ja otettiin käyttöön vuonna 2016 yhteensä 152 uutta asuntoa. Korjaus- ja energia-avustusmäärärahaa Kempeleen kunta sai haetun määrän.

1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Vuosi 2016 oli Kempeleen kunnan toiminnassa ja taloudessa vilkas ja positiivinen. Vuonna 2016 tuloja kertyi ennakoitua enemmän. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä ylitti talousarvion, vaikka niihin tehtiin määrärahamuutoksia toimintavuoden aikana. Verotuloja kertyi 65,7 milj. euroa ja valtionosuuksia 24,0 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion miljoonalla eurolla.

Toimintakuluja kertyi yhteensä 92,2 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 253.000 euroa. Eniten ylityksiä oli sosiaalipalveluissa, ikäihmisten palveluissa ja vammaispalveluissa. Erikoissairaanhoidon kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna 847.000 euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset olivat kuitenkin edelleen korkeat 18,5 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 337.000 euroa. Kaiken kaikkiaan toimintamenot kasvoivat 2,9 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Työllisyyden hoidon kustannuksia pyrittiin hillitsemään ottamalla käyttöön uusia toimenpiteitä, muun muassa auto- ja pienkorjauspaja aloitti toimintansa. Kunnan Kelalle maksama työmarkkinatuen kuntaosuus jäi 124.000 euroa talousarviota pienemmäksi.

Maanmyynti toteutui vuonna 2016 erittäin hyvin. Sekä yritys- että omakotitonttien myynti toteutui vilkkaana. Maanmyyntivoittoja kertyi 3,2 milj. euroa. Vilkkaan rakentamisen seurauksena rakennusvalvonnan tuotot ylittyivät 227 % arvioidusta.

Erittäin hyvin toteutuneiden tuottojen ja lähes talousarviossa pysyneiden kulujen ansiosta toimintakatteen kasvu taittui. Vuonna 2016 toimintakate kasvoi vain 0,9 % (3,2 % vuonna 2015). Vuosikate oli erittäin vahva 9,685 milj. euroa ja se vahvistui 4,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden tulokseksi muodostui 4,5 milj. euroa. Investoinnit pystyttiin toteuttamaan lähes täysin tulorahoituksella investointien tulorahoitus %:n ollessa 99,9. Taseessa on kertynyttä ylijäämää 8,292 milj. euroa, 479 euroa asukasta kohti.

Uutta lainaa otettiin 7,176 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 5,050 milj. euroa. Siten lainakanta kasvoi yhteensä 2,1 milj. euroa. Kempeleen kunnalla on lainaa 2168 euroa asukasta kohti vuoden 2016 lopussa (2072 euroa asukasta kohti vuonna 2015).

Linnakankaan koulun laajennus valmistui kesällä 2016 ja jo syksyllä 2016 käynnistyi Linnakankaan koulun II-vaiheen laajennuksen suunnittelu. Zimmari-kortteliin tehtiin suuria investointeja ja muutoksia. Kunta vuokrasi Zimmarin viereen rakennetusta palloiluhallista tilaa Ylikylän koulun liikuntakäyttöön. Zimmari-kortteliin valmistui yksityisellä rahoituksella Leo’s Leikkimaa ja hotellin rakentamistyöt käynnistyivät.

Kempele Akatemian toiminta käynnistyi 1.8.2016 kun vapaa-ajan palvelut ja nuorisotyö yhdistyivät omaksi alaprosessiksi. Terveyskeskuksen uudisosa valmistui lokakuussa 2016 usean toimijan allianssimallilla ja leasing -rahoitteisena. Terveyskeskuksen vanhan osan myynti Kuntarahoitukselle toteutui vuonna 2016. Terveyskeskuksen luovutuksesta saatiin luovutusvoittoa 110.000 euroa. Pyöräilybaanan avajaisia vietettiin marraskuussa 2016.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin positiivisen tuloksen myötä Kempeleen kunnan kirjanpidossa pystyttiin purkamaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alijäämän kattamiseen kirjattua pakollista varausta 92.000 euroa vuosilta 2015 ja 2016. euroa. Summa pienensi vastaavasti asiakaspalvelujen ostoja kuntayhtymiltä. Pakollista varausta on jäljellä vielä 72.000 euroa. Myös Oulun seudun ympäristötoimen ylijäämän palautukset 124.000 euroa vuosilta 2014 - 2016 pienensivät palvelujen ostoja.

Toimintavuoden aikana valtuusto käsitteli talousarviomuutoksia 8 kokouksessa.

Kempeleen kunnalla ei ole merkittäviä, raportoitavia tutkimus- tai kehitystoimintoja.

Kempeleen kunnan talouden kehitys
1 000 €

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Asukasluku 31.12.	15 873	16 178	16 384	16 592	16 895	17 067	17 294
kasvu %	1,4	1,9	1,3	1,3	1,8	1,0	1,3
Tuloveroprosentti	19,50	19,50	19,50	19,50	20,50	20,50	20,50
Toimintatuotot	**10 309**	**9 791**	**11 092**	**10 884**	**10 255**	**10 682**	**12 548**
muutos %	22,9	-5,0	13,3	-1,9	-5,8	4,2	17,5
Toimintakulut	**-70 977**	**-76 179**	**-80 515**	**-84 351**	**-86 441**	**-89 595**	**-92 173**
muutos %	4,4	7,3	5,7	4,8	2,5	3,6	2,9
Toimintakate	**-60 668**	**-66 387**	**-69 423**	**-73 460**	**-76 186**	**-78 630**	**-79 309**
muutos %	1,8	9,4	4,6	5,8	3,7	3,2	0,9
€ / asukas	-3 822	-4 104	-4 237	-4 427	-4 509	-4 607	-4 586
Verotulot	51 168	53 079	53 754	58 575	60 200	63 605	65 653
€ / asukas	3 224	3 281	3 281	3 530	3 563	3 727	3 796
Valtionosuudet	17 196	17 782	19 338	20 021	20 189	21 421	24 051
€ / asukas	1 083	1 099	1 180	1 207	1 195	1 255	1 391
Verorahoitus yhteensä	**68 364**	**70 861**	**73 092**	**78 596**	**80 389**	**85 026**	**89 704**
muutos %	8,2	3,7	3,1	7,5	2,3	5,8	5,5
€ / asukas	4 307	4 380	4 461	4 737	4 758	4 982	5 187
Vuosikate	**7 105**	**4 012**	**3 082**	**4 406**	**3 404**	**5 712**	**9 685**
€ / asukas	448	248	188	266	201	335	560
vuosikate / poistot %	189,7	106,0	77,7	96,0	67,9	112,5	188,3
Tilikauden tulos	**3 319**	**227**	**-782**	**487**	**-1 610**	**634**	**4 542**
Investointien tulorahoitus %	**136,8**	**39,9**	**24,9**	**49,9**	**70,8**	**81,9**	**99,9**
Toiminnan ja inv.rahav.kertymä 5v.			-14 696	-13 402	-15 436	-18 538	-12 302
Taseen loppusumma	81 287	88 510	93 050	98 387	101 259	101 721	108 589
Lainakanta	**16 236**	**20 368**	**26 820**	**31 670**	**33 250**	**35 360**	**37 486**
muutos %		25,4	31,7	18,1	5,0	6,3	6,0
€ / asukas	1 023	1 259	1 637	1 909	1 968	2 072	2 168
Lainanhoitokate	2,7	1,4	1,1	1,1	0,8	1,2	1,8
Konsernin lainakanta	**37 306**	**40 803**	**47 143**	**50 849**	**51 108**	**52 036**	**54 039**
€ / asukas	2 350	2 522	2 877	3 065	3 025	3 049	3 125
Omavaraisuusaste, %	**70,1**	**65,2**	**61,0**	**58,3**	**55,0**	**54,1**	**54,9**
Kertynyt ylijäämä	**3 943**	**4 781**	**4 607**	**6 073**	**5 411**	**6 120**	**8 292**
€ / asukas	248	296	281	366	320	359	479

1.5 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Vuonna 2017 kuntataloudessa tulee olemaan enemmän haasteita kuin vuonna 2016. Vuonna 2017 verotulot ja valtionosuudet tulevat heikkenemään vuoden 2016 tasosta. Tämä johtuu kilpailukykysopimuksessa sovituista kunnallisveron tuottoa vähentävistä muutoksista, kuten palkkojen nollalinja, palkansaajien työttömyysvakuusmaksujen ja työeläkemaksujen korotukset sekä palkansaajille myönnetyt veronkevennykset edellä mainittujen maksujen kompensoimiseksi. Kilpailukykysopimus supistaa kuntien toimintamenoja työnantajamaksujen alenemisen ja lomarahojen leikkauksen myötä. Perustoimeentulotuen siirto kunnilta Kelalle supistaa kunnan toimintamenoja mutta vastaavasti myös kunnan saamat valtionosuudet pienenevät. Yhteisöverotulojen ennakoidaan hieman kasvavan, kun työnantajien sosiaaliturvamaksut alenevat vuonna 2017 selvästi ja sen ennakoidaan parantavan yritysten tuloksia.

Valtiovalta on kilpailukykysopimuksen vaikutusten lieventämiseksi antanut kunnille liikkumatilaa kiinteistöveroprosenttien osalta laajentamalla kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälejä vuonna 2016. Kiinteistöveron merkitys tulevaisuuden kunnan tulonmuodostuksessa tulee kasvamaan entisestä.

Kempeleen kunnassa on totuttu seuraamaan talouden toteumaa tarkasti toimintavuoden aikana. Toimintatapa on hyvä sekä organisaation sisällä että päättäjien taholla. Se antaa yhteistä näkemystä talouden tilasta ja suunnasta. Näin ollen on tarvittaessa helpompaa tehdä taloutta korjaavia toimenpiteitä toimintavuoden aikana, mikäli niihin tulee aihetta. Toimintakulujen ja toimintakatteen kasvun kurissa pitäminen on keskeistä hyvän taloudenhoidon näkökulmasta sote- ja maakuntauudistukseen valmistauduttaessa.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu on edennyt Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella vuoden 2017 alussa, kun eri hallinnonalojen työryhmät ovat aloittaneet toimintansa. Valmistelu tulee viemään paljon aikaa koko organisaatiossa. Vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2019 ja 2020 taloussuunnitelmien työstäminen tulee vaatimaan paneutumista ja yhteistyötä koko organisaatiolta. Sote- ja maakuntauudistus on historiallisesti hyvin laaja ja merkittävä muutos julkisella sektorilla. Siihen liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä kuvataan tarkemmin kappaleessa 1.7.

1.6 KUNNAN HENKILÖSTÖ

Vuoden 2016 lopussa Kempeleen kunnan palvelussuhteiden määrä oli 986, joista kokoaikaisia palvelussuhteita oli 910 ja osa-aikaisia palvelussuhteita 76. Kokoaikaisten palvelussuhteiden määrä väheni vuoteen 2015 verrattuna viidellä palvelussuhteella. Osa-aikaisten määrä puolestaan lisääntyi 10 palvelussuhteella, joten nettolisäys oli yhteensä viisi palvelussuhdetta, eli 0,5 %.

Vuonna 2016 kunnan henkilöstökulut olivat yhteensä 43,654 milj. euroa, mikä on 47,4 % toimintakuluista. Vuonna 2015 henkilöstökulut olivat yhteensä 42,495 milj. euroa, 42,5 % toimintakuluista. Vuonna 2016 henkilöstökulut kasvoivat yhteensä 2,7 %. Kasvu johtuu pääosin sijaisten ja määräaikaisten palkkojen sekä erilliskorvausten kasvusta.

Lomapalkkavelan muutos vuoteen 2015 verrattuna on -423.274 euroa. Vähennys koostuu lähes kokonaan kilpailukykysopimukseen liittyvästä 30 %:n lomarahojen leikkauksesta. Vuoden 2016 osuus kesällä 2017 maksettavasta lomarahasta on 9/12 kuukautta. Säästövapaiden määrä väheni 464 päivää vuoteen 2015 verrattuna. Pitämättömien lomapäivien määrä puolestaan lisääntyi 482 päivää. Siten pitämättömien lomapäivien määrä säilyi lähes ennallaan, kun lisäystä oli yhteensä 18 päivää vuonna 2016. Huomioiden nämä seikat henkilöstömenot ovat kasvaneet merkittävästi vuonna 2016.

Vuonna 2016 sairauspoissaolojen määrä on lisääntynyt 597 päivällä vuoteen 2015 verrattuna, yhteensä 3,7 %. Lisääntyneet sairauspoissaolot ovat puolestaan aiheuttaneet sijaistarvetta ja sijaisten palkkamenojen kasvua.

KT Kuntatyönantajat seuraa kuntien ja kuntayhtymien työvoimakustannuksia ja niiden hallintaa vuosittain. Sen mukaan vuonna 2016 kunta-alalla säästettiin henkilöstömenoissa keskimäärin 1,7 %. Henkilöstömenojen hallintaa toteutetaan kunnissa pitkäjänteisellä suunnittelulla sekä rakenteellisilla muutoksilla. Käytettyjä toimenpiteitä ovat muun muassa töiden uudelleen järjestelyt, uudet toimintatavat, toimintojen tehostaminen sekä luonnollisen poistuman, kuten eläköitymisten, hyödyntäminen. Kunnat ovat säästäneet henkilöstömenoissa myös tiukentamalla rekrytointia kuten vähentämällä sijaisten ja määräaikaisten käyttöä, jättämällä virkoja ja tehtäviä täyttämättä sekä tiukennetulla täyttölupamenettelyllä. Tarve säästää henkilöstömenoissa jatkuu kunnissa myös vuonna 2017. Aikaansaadut säästöt tulevat helpottamaan sote- ja maakuntauudistuksen muutoshaasteisiin vastaamista.

Kempeleen kunnassa laaditaan erillinen henkilöstöraportti vuodelta 2016, jossa kuvataan mm. henkilöstön määrää ja rakennetta sekä poissaoloja ja henkilöstökuluja.

1.7 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Kempeleen kunnan lähivuosien merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät talouteen. Valtiovallan toimet ja päätökset sote- ja maakuntauudistukseen liittyen vaikuttavat vahvasti kuntien toimintaan ja talouteen. Suunnitelmien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät 1.1.2019 alkaen kunnilta maakuntien hoidettavaksi. Maakunnat on tarkoitus perustaa ja väliaikaisten valmistelutoimielimien aloittaa työnsä 1.7.2017. Hallitus on antanut 2.3.2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 15/2017). Muutokseen liittyvä valinnanvapauslaki on lausuntokierroksella, joka päättyy 28.3.2017.

Muutoksen myötä noin puolet kuntien lakisääteisistä tehtävistä ja käyttötalouden kustannuksista siirtyy maakunnille. Samalla siirtyviä kustannuksia vastaava määrä valtionosuudesta siirtyy kunnista maakunnille. Myös palveluista saadut asiakasmaksut siirtyvät maakuntien tuloksi. Uudistus tulee muuttamaan kuntien talouden rakennetta ja tasapainoa merkittävästi. Kuntien kannalta uudistus tuo aikaisempaa suurempaa varmuutta menojen ennakointiin, kun muun muassa erikoissairaanhoidon kustannukset siirtyvät kunnilta maakuntien hoidettavaksi.

Koko maan tasolla sote- ja maakuntauudistus on kustannusneutraali, koska kunnista poistuu yhtä paljon kustannuksia ja tuloja. Yksittäisen kunnan osalta tilanne ei kuitenkaan ole sama, koska kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulojen menetykset eivät vastaa toisiaan. Jotta uudistus ei johda kuntien suureen eriarvoisuuteen, tasoitetaan kuntakohtaisia eroja valtionosuusjärjestelmään tehtävillä tasauksilla ja rajoittimilla.

Kuntaliitto ja Valtionvarainministeriö tarjoavat kunnille muutostukea tämän historiallisesti suuren muutoksen toteuttamisessa muun muassa tarjoamalla ajantasaista tietoa sekä laskelmapohjia talouteen tulevista muutoksista. Kunnista poistuvien tuloerien suuruus ei ole vielä alkuvuonna 2017 tarkalla tasolla tiedossa vaan se täsmentyy asteittain muutoksen edetessä. Lopulliset siirtolaskelmat tullaan tekemään loppuvuonna 2019 vuosien 2017 ja 2018 keskimääräisten kustannusten perusteella.

Muutoksen valmistelu on erittäin tärkeää ja siinä tärkeää ennakoida muutoksen vaikutukset kunnan toimintaan ja talouteen. Lisäksi oleellista on jatkaa tarkkaa taloudenpitoa vuosien 2017 ja 2018 osalta. Mitä tasapainoisempi kunnan talous on vuonna 2018, sitä paremmin kunta on valmistautunut muutokseen. Toimintaan liittyvät kustannukset tulee pitää kurissa ja hakea mahdollisuuksia kustannussäästöjen aikaansaamiseksi ja vuosikatteen vahvistamiseksi. Myös investointien toteuttamisessa tulee käyttää suurta harkintaa vuosina 2017 ja 2018.

Maakunta tulee vuokraamaan kunnan omistuksessa olevat sosiaali- ja terveyspalvelujen käytössä olevat kiinteistöt vähintään kolmeksi vuodeksi. Mikäli maakunta ei sen jälkeen jatka vuokrausta, riskinä on kiinteistöjen jääminen tyhjilleen.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen käytössä oleva irtaimisto siirtyy suunnitelmien mukaan korvauksetta maakuntaan. Samoin sairaanhoitopiirin jäsenosuus siirretään kunnasta maakuntaan. Nämä siirrot tulevat pienentämään kunnan oman pääoman määrää ja samalla omavaraisuusastetta. Kunnan lainakanta ei vähene tai siirry maakuntaan muutoksen vaikutuksesta vaan aikaisemmin

otetut lainat jäävät edelleen kunnan hoidettavaksi. Pienenevän talouden tilanteessa haasteena tulee olemaan se, miten lainoihin liittyvät velvollisuudet pystytään tulevaisuudessa hoitamaan.

Henkilöstö on keskeisessä osassa sote- ja maakuntauudistuksen toteuttamisessa. Riittävä ajantasaisen tiedon saanti muutoksen etenemisestä ja muutoksella tavoiteltavista taloudellisista vaikutuksista on tärkeää. Muutoksen hyvä johtaminen niin valtiovallan, maakunnan kuin kunnan tasolla ratkaisee muutoksen onnistumisen pitkällä aikavälillä. Näin laaja ja monitahoinen muutos tarkoittaa käytännön tasolla paljon konkreettista työtä. Mitä paremmin asioita pystytään ennakoimaan ja suunnittelemaan, sitä paremmin muutos etenee. Muutoksen valmistelua edesauttaa toimintamallien hiominen ja hyvien käytäntöjen jakaminen oman organisaation sisällä jo ennen muutosta. 1.7.2017 aloittava väliaikaishallinto on keskeisessä roolissa muutoksen käytännön suunnittelun aloittamisen osalta.

Kunnan lähivuosien investointiohjelma painottuu elinvoiman vahvistamiseen ja uusien työpaikkojen mahdollistamiseen. Suurimpia investointikohteita ovat Zatelliitin eritasoliittymä ja uusien yritys- ja asuinalueiden kunnallistekniikan rakentaminen. Lisäksi investoidaan kolmannen yhtenäiskoulun rakentamiseen ja suunnitteilla on myös uuden päiväkodin rakentaminen. Suunniteltujen investointikohteiden lisäksi on muita investointitarpeita, joiden aikataulutus on tärkeää harkita tarkasti. Siten voidaan vaikuttaa lainamäärän kasvuun ja velkaantumisen vauhtiin. Velkaantuminen itsessään on aina merkittävä talouden epävarmuustekijä. Yhdistettynä tulevan sote- ja maakuntauudistuksen mukanaan tuomiin epävarmuustekijöihin velkaantumisen riski kasvaa entisestään. Sen vuoksi on oleellista harkita tarkkaan tarpeelliset investoinnit ja pitää velanotto mahdollisimman pienenä. Kempeleen kunnan lainakanta on kokonaisuudessaan kiinteäkorkoista lainaa, joten siihen ei sisälly korkoriskiä.

1,3 %:n väestönkasvu vuonna 2016 sekä asuin- ja liiketonttien hyvä kysyntä ovat positiivisia merkkejä Kempeleen kunnan tulevaisuutta ajatellen. Kunnalla on erittäin hyvät edellytykset kasvuun ja kehitykseen jatkossakin, mikä vastaavasti pienentää talouteen kohdistuvia riskitekijöitä.

Sisäilmaongelmat ovat nousseet valtakunnallisesti merkittäväksi ongelmaksi. Yksittäiselle kunnalle sisäilmaongelmien tutkiminen, korjaaminen ja pahimmassa tapauksessa korjauskelvottomista kiinteistöstä luopuminen aiheuttavat merkittäviä kustannuksia. Myös organisaation toiminta hankaloituu, kun työtekijät toimivat useissa eri toimipisteissä. Kempeleen kunnan kiinteistöissä on todettu sisäilmaan liittyviä ongelmia, joita on selvitetty ulkopuolisten asiantuntijoiden avulla. Tutkimuksia on kesken muun muassa kunnantalon ja Kirkonkylän koulun osalta. Jatkotoimenpiteistä päätetään tutkimusten valmistuttua.

Tietoliikenteeseen, tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyy myös jatkuvia riskejä. Tietoliikenneyhteyksien ylläpito sekä tietoverkkojen ja tietojärjestelmien päivitystarpeet ovat merkittävä kustannuserä kunnan taloudessa. Tietoliikenteeseen, tietojärjestelmiin sekä koneisiin ja laitteisiin tulee investoida riittävästi, jotta tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia pystytään hyödyntämään ja toimimaan tehokkaasti. Tekniikan lisäksi myös työntekijöiden osaamisen kehittämiseen tulee panostaa riittävästi. Tietotekniikka on keskeisessä roolissa kuntalaisille tarjottavien sähköisten palvelujen kehittämisessä ja tulevaisuuden kunnan rakentamisessa.

1.8 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Kempeleen kunnan ympäristöviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos. Sen toimialueeseen kuuluvat Oulun kaupunki ja kuusi ympäristökuntaa: Kempele, Hailuoto, Liminka, Lumijoki, Muhos ja Tyrnävä. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen toiminta jakaantuu kolmeen osa-alueeseen: ympäristönsuojeluun, ympäristöterveydenhuoltoon ja eläinlääkintähuoltoon. Ympäristötoimen tavoitteena on turvata Oulun seudun asukkaille viihtyisä ja terveellinen elinympäristö sekä säilyttää alueen luonnon toimintakyky ja monimuotoisuus.

Vuonna 2016 Kempeleen kunnan ympäristötekijöissä ei ole tapahtunut poikkeavaa. Kempeleen kunta ei ole tehnyt erillistä ympäristöraporttia vuonna 2016.

1.9 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Painopisteet vuonna 2016

1. Työttömyyden vähentäminen ja työttömien hyvinvointi	Pajatoiminta	Rekrytointilisä työnantajille	Ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan aloittaminen	Yhteistyö Kempele Akatemian kanssa	Hankkeet
2. Ikäihmisten hyvinvointi	Kotihoito ja kotona asumisen tukeminen	Omaishoitajien palveluiden kehittäminen	Päivätoiminnan kehittäminen	Teknologian hyödyntäminen	
3. Ravinto ja liikunta	Terveellisen ravinnon tuotteet	Yhteistyön vahvistaminen	Olosuhteiden mahdollistaminen		
4. Turvallisuus	Liikenne- ja turvallisuustyöryhmä	Pilottiprojekti Kempele 2016			

1. Työttömyyden vähentäminen ja työttömien hyvinvointi

Työttömyyden vähentämisen toimenpiteet. Vuoden 2016 alussa käynnistyi auto- ja pienkonekorjauspajatoiminta. Kempeleen kunta tarjosi rekrytointilisän työnantajille ja mahdollisuuden palkkatukityöntekijän siirtämiseen toisen työnantajan palvelukseen. Asiakasvastaanottoja toteutettiin Pirilän Porras 2 –hankkeen kautta työllisyyspalveluiden tiloissa. Lisäksi jatkettiin seudullisessa Työllisyyspalvelut -hankkeessa, (Oulun kaupunkiseutu, 2015 – 2018 (ESR)).

Yhteistyö Kempele Akatemian kanssa. Kempeleläisillä työttömillä oli edelleen mahdollista hyödyntää kansalaisopiston kurssietua, jossa ensimmäinen kurssi on maksuton. Kunta jatkoi myös liikuntapassin käyttöä, kempeleläiset työttömät pääsivät liikkumaan passin avulla Zimmarissa ja Kempelehallin kuntosalilla vapaasti. Kuntalaiset ostivat työttömien liikuntapasseja 133 kpl. Liikuntapassilla sai myös käydä liikuntapalvelujen järjestämällä kuntosalistarttikurssilla. Syksyllä 2016 käynnistyi ryhmämuotoinen kuntouttava työtoiminta, jonka liikuntapolkua suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä liikuntapalvelujen kanssa.

2. Ikäihmisten hyvinvointi

Kotihoito ja kotona asumisen tukeminen. Ennaltaehkäisevää toimintaa toteutettiin ikääntyneiden palveluissa 70- ja 75 -vuotiaille suoritettavilla terveystarkastuksilla sekä 80 -vuotiaiden hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä. Kyseiset tarkastukset tehtiin niille henkilöille, jotka eivät ole ikähoivan palvelujen piirissä. Hyvinvointia tukevat kotikäynnit 80 -vuotiaille tehtiin kokonaisuudessaan. Vuonna 2016 hehko -kotikäynti tehtiin 47 henkilölle.

Omaishoitajat. Omaishoitajille suoritettiin myös terveystarkastuksia ja tehtiin asiakaskysely. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

Ikääntyneiden päivätoiminta. Ikääntyneiden päivätoiminnalle oli kasvava tarve, jonkin verran tuli toiveita myös omaishoidettavien päivähoidolle. Päivätoiminnassa oli 50 % hoitajan työpanos.

Teknologian hyödyntäminen. Kotihoidossa oli tietoliikennetekniikan ja hyvinvointiteknologian opiskelija työharjoittelussa. Kotihoidon työntekijöillä oli käytössä kotihoidon mobiili, joka osoittautui hyväksi ja palaute oli positiivista.

3. Ravinto ja liikunta

Terveellinen ravinto. Ateria- ja puhdistuspalvelut valmistivat päivän ateriat voimassa olevien ravintosuositusten mukaisesti eri ikäryhmille. Ruokailulla pyrittiin edistämään ja tukemaan väestön ravitsemuksen ja terveyden myönteistä kehitystä. Eri kohderyhmien toiveita kuunneltiin ja toteutettiin.

Yhteistyön vahvistaminen. Yhteistyön merkitys kunnan eri toimintojen kanssa oli liikunnan näkökulmasta keskeisessä roolissa. Kempeleen kunnassa yhteistyötä tehtiin poikkihallinnollisesti erityisesti vapaa-ajan palvelujen kanssa Kempele Akatemian muodossa, mutta myös Liikkuva koulu – hanketyöryhmän ja varhaiskasvatuksen liikuntavastaavien kanssa sekä erilaisten hankkeiden kautta. Tapahtumista Hyvä liikkuu Kempeleessä ja Hyvä kasvaa Kempeleessä päävastuullisena koordinoijana toimi liikuntasihteeri. Lisäksi yhteistyötä vahvistettiin kolmannen sektorin (mm. urheiluseurat) kanssa. Lisäksi pyrittiin ylläpitämään alueellisia verkostoja (mm. Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja OSAO) ja luomaan uusia yhteistyöverkostoja yli kuntarajojen.

Olosuhteet. Arkiliikunnan olosuhteita parannettiin mm. rakentamalla pyöräilybaana ja Kirkonkylän koulun alueelle lähiliikuntapaikka.

4. Turvallisuus

Liikenne- ja turvallisuustyöryhmä. Kempeleeseen perustettiin syksyllä 2016 uusi poikkihallinnollinen liikenne- ja turvallisuustyöryhmä, joka koordinoi ja toteuttaa kunnan sisällä ennaltaehkäisevää työtä mm. erilaisten kampanjoiden, tapahtumien ja hankkeiden avulla. Yhteistyötä vahvistettiin myös kolmannen sektorin kanssa mm. 112-tapahtuman ja syksyisten suojatie- ja heijastin kampanjoiden osalta.

Pilottiprojekti Kempele2016. Projekti aloitti toimintansa koulutuksien muodossa. Koulutuksien tarkoituksena on saada kunnan VSS -organisaatioon uusia vapaaehtoisia toimijoita. Ja näin saadaan kunnan VSS -organisaatio toimintakykyiseksi.

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain 14§:n kohdan 7 mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Lakiin sisältyy velvoite esittää toimintakertomuksessa kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvänä olennaisena asiana tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (115§). Myös tilintarkastajien tehtävänä on velvollisuus tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty kunnassa ja kuntakonsernissa asianmukaisesti (123§).

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista, jonka järjestämisestä vastaa Kempeleen kunnan toimintasäännön 35 §:n mukaan kunnanhallitus. Kunnanhallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeen mukaisesti kunnanhallituksen, kunnanjohtajan, peruspalvelujohtajan ja teknisen johtajan velvollisuus on järjestää kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta, ohjeistaa niiden järjestäminen ja toimeenpano, valvoa niiden toimeenpanoa sekä raportoida toimintakertomuksessa niiden järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kempeleessä käytössä olevan valiokuntamallin vuoksi ainoa sisäisestä valvonnasta vastaava toimielin on kunnanhallitus ja toimialakohtaisesta valvonnasta ja raportoinnista vastaavat nimetyt viranhaltijat.

Sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on toimintasäännössä määrätty kuntalain mukaisesti kunnanhallitukselle. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa ja ohjeessa vastuu on edelleen määrätty kunnanhallituksen lisäksi kunnanjohtajalle, peruspalvelujohtajalle ja tekniselle johtajalle.

Vuonna 2016 kunnassa on toteutettu sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin toiminta-, tarkastus- ja valvontasuunnitelmaa, joka on raportoitu tarkastuslautakunnalle sekä resurssi- ja palveluvaliokunnille. Sisäisen valvonnan ohjeessa mainittua kunnan valmiussuunnitelmaa ei ole kytketty sisäisen valvonnan tarkastussuunnitelmaan, koska kunnan valmiussuunnitelma on ollut valmisteilla vuoden 2016 aikana. Valmiussuunnitelman mukaisten tilannekorttien valmistelu on kuluneen vuoden aikana aloitettu, mutta kortit eivät vuoden aikana ole valmistuneet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varautumisen (valmiussuunnitelman) välistä operatiivista yhteensovittamista ei ole ohjeistettu tai tehty. Systemaattisen riskienarvioinnin prosessin mukaisesti keskeisimmät toiminnalliset ja taloudelliset riskit arvioidaan kaksi kertaa vuodessa pääprosessien osalta sisäisen valvonnan toiminta- ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Pääprosessien riskienarvioinnin päivityksen lisäksi riskienarviointi on vuonna 2016 tehty myös talous-, palkka- ja henkilöstöpalveluiden osalta. Seuraava laaja riskienarviointi toteutetaan pääprosessien osalta seuraavan kerran

vuonna 2017. Arviointi on vuonna 2016 toteutettu myös kunnan tytäryhteisöissä. Riskienarviointiprosessin aikana tunnistetuille toiminnallisille ja/tai taloudellisille riskeille on tarvittaessa laadittu toimenpidesuunnitelma niiden poistamiseksi tai ehkäisemiseksi ja toteuttamiselle on nimetty vastuuviranhaltijat. Suunniteltu- ja toimenpiteitä, joista osa oli jo vuoden 2015 toimenpidesuunnitelmassa, ei kaikilta osin ole vuonna 2016 toteutettu ja niiltä osin, jos kyseessä ei ole ollut määrärahakysymys, on riskien hallintaprosessi jäänyt vaillinaiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin raportointi on toteutunut tarkastuslautakunnalle sekä resurssi- ja palveluvaliokunnille, mutta sisäisen valvonnan ohjeen mukaista raportointia valtuustolle osavuosikatsausten yhteydessä ei ole toteutettu. Valtuustolle raportointi on tapahtunut kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä.

Hankintojen osalta ei kaikilta osin ole noudatettu sisäisen valvonnan ohjetta. Hankinnoissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että julkisten hankintojen kynnysarvot ylittävät hankinnat kilpailutetaan olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja kynnysarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan sisäisen valvonnan ohjetta. Myös hankintapäätösten tekemiseen on syytä kiinnittää tarkkuutta ja huolehdittava siitä, että jokaisesta kilpailutetusta hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös. Hankintapäätösten sisältöön ja muotoon on myös syytä kiinnittää tarkempaa huomiota. Ohjeen mukainen hankintasuunnitelma valmistui verrattain myöhään, mikä on osaltaan saattanut aiheuttaa sen, että kilpailutusten valmistelulle ja kilpailuttamiselle ei kaikissa tapauksissa ole varattu riittävästi aikaa, mikä puolestaan on aiheuttanut riskin puutteellisesta tai myöhästyneestä kilpailutusprosessista. Kokonaisuutena on jatkossa edelleen syytä kiinnittää huomiota hankintaprosessien johtamiseen, vastuuttamiseen, hallintaan ja valvontaan ja siihen, että hankinnoissa menetellään laadittujen prosessikuvausten mukaisesti. Hankinnoista laaditut prosessikuvaukset on synkronoitava siten, että prosessi ei vaihtele sen mukaan, mitä kulloinkin ollaan hankkimassa. Kunnassa ei edelleenkään ole yhtenäistä ohjetta tai käytäntöä siitä, minkä suuruisia hankintoja kullakin viranhaltija-/esimiestasolla voidaan tehdä. Tämä tulisi ohjeistaa yhdenmukaisesti siinä vaiheessa, kun toimintasääntöuudistuksen jälkeen tehdään uudet delegointipäätökset hankintavaltuuksia koskien.

Laki julkisista hankinnoista (hankintalaki) oli uudistuksen alla vuoden 2016 aikana EU-direktiivien implementoinnin (18.4. – 31.12.2016 oli siirtymäkausi) myötä ja kansallinen Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista tuli sovellettavaksi 1.1.2017 alkaen. Kunnan hankintaohje on päivitetty vastaamaan uuden lain mukaisia vaatimuksia. Sopimusneuvottelumenettelyä ja/tai sopimusprosessia ei kunnassa ole yhtenäisesti ohjeistettu, joten kunnassa on syytä laatia myös hankintaohjeen lisäksi myös erillinen sopimusohje tai hankintaohjeen sopimusliite.

Päätösvallan osalta kunnan toimintasääntö ei edelleenkään kaikilta osin vastaa käytännön tarvetta. Toimintasääntöuudistusta on valmisteltu vuoden 2016 aikana, ottaen huomioon toimintasäännössä havaitut puutteet ja muutostarpeet, mutta valtuusto ei siitä vuoden aikana päättänyt, vaan siirsi sen loppuvuodesta jatkovalmisteluun. Organisaation toiminnan kannalta on tärkeää, että toimintasääntöuudistus saadaan vietyä päätökseen mahdollisimman pian vuoden 2017 alussa.

Esimiestyön ja valvonnan osalta on edelleen havaittu puutteita työnajan seurannan valvonnassa ja ohjeiden noudattamisessa, jotka eivät kaikilta osin ole toteutuneet tasapuolisesti. Ei ole myöskään täyttä varmuutta siitä, että noudatetaanko työajansuunnittelussa kaikilta osin voimassa olevaa virka- ja työehtosopimusta. Näihin on jatkossa kiinnitettävä huomiota työntekijöiden tasavertaisen kohtelun takaamiseksi.

Kehittämiskohteita jatkossa ovat riskienarvioinnin/kartoitusten säännönmukainen jatkaminen ja laajentaminen pääprosessien lisäksi kunnan toiminnan ja varautumisen kannalta kriittisiin yksiköihin/toimintoihin. Ottaen huomioon EU:n tietosuoja-asetuksen, on jatkossa syytä kiinnittää huomio yhä laajenevien sähköisten palveluiden käyttöönottoon ja tuotantokäyttöön liittyviin riskeihin mm. niiden tietosuojan ja tietoturvan osalta. Riskienhallinnan kannalta on tärkeää, että tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät poikkeamat käsitellään koko organisaatiossa saman menettelytavan mukaisesti. Lisäksi sisäisen valvonnan ja tarkastuksen kohdentaminen ja painopiste on syytä suunnata tässä selonteossa mainittuihin puutteellisuuksiin. Vastaavien tilivelvollisten on huolehdittava siitä, että omalle vastuualueelleen kuuluvat keskeiset ohjeet ja säännöt päivitetään/saatetaan ajan tasalle. Näistä seuraavalla tilikaudella olennaisin on toimintasääntö. Vuoden 2016 aikana keskeisistä ohjeista valmistelussa ja päätöksenteossa valmiiksi on saatu kunnan konserniohje sekä hankintaohje.

Sisäisen valvonnan teknisinä järjestelminä käytössä ovat mm. Dynasty-asianhallintajärjestelmä sekä asianhallintajärjestelmään kuuluva sopimuksen-hallintajärjestelmä/-osio. Keskeisiä valvonnan ja raportoinnin välineitä ovat lisäksi kirjanpidon ja henkilöstöhallinnon järjestelmät (CGI:n Kuntamalli-ratkaisu / Raindance ja Populus, Titania-työaikasuunnittelu, Timecon-työajanseuranta sekä Invoiceready-ostolaskut). Vuonna 2016 tehtiin päätökset Kuntamallin päivittämisestä, UDP-raportoinnista, Konsernitilinpäätösosiosta sekä Budjetointi-osion päivittämisestä. Budjetointia lukuun ottamatta nämä on otettu käyttöön tai käyttöönotto on aloitettu vuoden 2016 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan saamiseksi riittävälle ja asianmukaiselle tasolle on kunnassa käytössä systemaattinen riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan menettely, jotta saadaan kohtuullinen varmuus riskeistä, niiden hallintakeinoista ja hallintakeinojen toimeenpanosta. Kartoitus on pääprosessien, toimintakriittisten yksiköiden sekä tytäryhteisöjen osalta ajan tasalla, mutta kattavuuden parantamiseksi vuosittainen toiminta- ja tarkastussuunnitelma ja riskien kartoitus on syytä edelleen laajentaa koskemaan useampia kunnan yksiköitä ja toimintoja. Riskien hallinnan keinojen toimeenpanon osalta on huomioitava, että ne toimenpiteet, jotka ei vaadi määrärahavarausta on toteutettava välittömästi/kuluvan tilikauden aikana tai niiden toteuttamiseksi on tehtävä valtuustolle talous-arviomuutosesitys. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on kiinnitettävä huomiota hallinnan keinojen toimeenpanoon ja toteuttamiseen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeen mukaisesti ne tilivelvolliset, joille sisäinen valvonta on vastuutettu, raportoivat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta valtuustolle osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa edelleen noussut edellistä vuotta paremmalle tasolle, mutta kaikkia vuodelle 2016 asetettuja tavoitteita ei organisaatiossa saavutettu; todettakoon kuitenkin, että useimmat toimenpiteet on toteutettu ja niiltä osin tavoitteet on pystytty saavuttamaan ja havaitut puutteet korjaamaan sekä poistamaan havaitut riskit tai alentamaan niiden todennäköisyyttä tai vaikutusta. Jotta jatkossa saadaan kohtuullinen varmuus toiminnan taloudellisuudesta, lain ja säädösten mukaisuudesta, resurssien oikeasta käytöstä sekä raportoinnin riittävyydestä ja oikeellisuudesta, on tilivelvollisten jo aloitettujen ja tehtyjen toimenpiteiden lisäksi ryhdyttävä toimenpiteisiin tässä selonteossa esitettyjen puutteellisuuksien osalta.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tässä osiossa on esitetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma toimintakaudelta. Lisäksi on esitetty edellisen tilikauden vertailu ja tunnusluvut.

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Ulkoinen (1 000 €)	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2015
Toimintatuotot	12 548	10 682
Valmistus omaan käyttöön	316	283
Toimintakulut	-92 173	-89 595
TOIMINTAKATE	**-79 309**	**-78 630**
Verotuotot	65 653	63 605
Valtionosuudet	24 051	21 421
Rahoitustulot ja -menot	-710	-685
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	24	92
Korkokulut	-729	-761
Muut rahoituskulut	-5	-17
VUOSIKATE	**9 685**	**5 712**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 143	-5 078
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	**4 542**	**634**
Tilinpäätössiirrot	-2 371	842
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**2 172**	**1 476**

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2 016	2 015
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	13,6	12,0
Vuosikate / Poistot, %	188,3	112,5
Vuosikate, euroa/asukas	560	335
Asukasmäärä	17 294	17 067

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista =
100 x Toimintatuotot/(Toimintakulut- Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista =
100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvon on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Tämä pätee kuitenkin vain silloin, kun vuosittainen investointitarve on poistojen suuruinen. Silloin kun investointitarve on vuosittaisia poistoja suurempi, tulee vuosikatteen ylittää selkeästi poistojen määrän.

Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa / asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

(1 000 €)	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2015
Toiminnan rahavirta	**6 308**	**4 400**
Vuosikate	9 685	5 712
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-3 377	-1 312
Investointien rahavirta	**-5 202**	**-4 789**
Investointimenot	-9 953	-7 493
Rahoitusosuudet investointimenoihin	261	519
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4489	2184
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 106**	**-390**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**-271**	**240**
Antolainasaamisten lisäykset	-396	
Antolainasaamisten vähennykset	125	240
Lainakannan muutokset	**2 126**	**2 110**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 176	6 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 050	-4 790
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		-767
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 395	-2 018
Rahoituksen rahavirta	**3 250**	**-435**
Rahavarojen muutos	**4 356**	**-825**
Rahavarat 31.12.	11 485	7 129
Rahavarat 1.1.	7 129	7 954

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kerty	-12 302	-18 538
Investointien tulorahoitus, %	99,9	81,9
Lainanhoitokate	1,8	1,2
Kassan riittävyys, pv	39	25
Asukasmäärä	17 294	17 067

Toiminnnan ja investointien rahavirran kertymä =
Rahoituslaskelman toiminnnan ja investointien rahavirta -välituloksen 5 vuoden kertymä.

Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % =
100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate =
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainahoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnuluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) =
365 pv x Rahavarat varainhoitovuoden lopussa/ Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kassan riittävyys kertoo monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE (1 000 €)	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**93 694**	**90 269**
Aineettomat hyödykkeet	**1 796**	**1 236**
Tietokoneohjelmistot	748	817
Muut pitkävaikutteiset menot	1 048	419
Aineelliset hyödykkeet	**80 390**	**77 608**
Maa- ja vesialueet	30 597	30 019
Rakennukset	36 620	36 167
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 743	9 791
Koneet ja kalusto	1 994	1 156
Muut aineelliset hyödykkeet	25	25
Ennakko maksut ja keskener. hankinnat	411	450
Sijoitukset	**11 508**	**11 425**
Osakkeet ja osuudet	11 301	11 297
Muut saamiset	207	128
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**2**	**5**
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	2	5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**14 893**	**11 447**
Saamiset	**3 408**	**4 318**
Pitkäaikaiset saamiset	**487**	**726**
Ennakkomaksut	39	61
Lainasaamiset	13	13
Muut saamiset	434	651
Lyhytaikaiset saamiset	**2 921**	**3 592**
Myyntisaamiset	1 484	2 039
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	577	526
Siirtosaamiset	860	1 027
Rahat ja pankkisaamiset	**11 485**	**7 129**
VASTAAVAA	**108 589**	**101 721**

TASE (1 000 €)	2016	2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**44 213**	**42 041**
Peruspääoma	35 921	35 921
Edell tilikaus yli-/alijäämä	6 120	4 644
Tilikauden yli-/alijäämä	2 172	1 476
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**15 233**	**12 862**
Poistoero	12 233	12 862
Vapaaehtoiset varaukset	3 000	
PAKOLLISET VARAUKSET	**72**	**164**
Muut pakolliset varaukset	72	164
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**105**	**97**
Valtion toimeksiannot	0	1
Muut toimeksiantojen pääomat	105	96
VIERAS PÄÄOMA	**48 966**	**46 557**
Pitkäaikainen	**31 978**	**30 310**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 608	27 610
Lainat julkisyhteisöiltä	1 350	2 700
Saadut ennakot	20	
Lyhytaikainen	**16 988**	**16 247**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 178	3 700
Lainat julkisyhteisöiltä	1 350	1 350
Saadut ennakot	204	303
Ostovelat	5 653	4 629
Muut velat/liittymismaksut	723	747
Siirtovelat	4 880	5 519
VASTATTAVAA	**108 589**	**101 721**

TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	54,9	54,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,7	48,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 292	6 120
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	479	359
Lainakanta 31.12., 1 000 €	37 486	35 360
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 168	2 072
Lainasaamiset, 1 000 €	260	128
Asukasmäärä	17 294	17 067

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, % =
100 (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /*
(Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % =
100 (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot*

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä =
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas =
[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. =
Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset =
Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

3.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	(1 000 €)
Toiminta	
Toimintatuotot	12 548
Verotulot	65 653
Valtionosuudet	24 051
Korkotuotot	
Muut rahoitustuotot	24
Satunnaiset tuotot	
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-3 285
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	261
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 489
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	125
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 176
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	
Oman pääoman lisäykset	
Kokonaistulot yhteensä	**111 042**

MENOT	(1 000 €)
Toiminta	
Toimintakulut	92 173
- Valmistus omaan käyttöön	-316
Korkokulut	729
Muut rahoituskulut	5
Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten muutos (-/+)	92
- Pysyvyien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit	
Investointimenot	9 952
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	396
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 050
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman vähennys	
Kokonaismenot yhteensä	**108 081**

Täsmäytys:
Kokonaistulot - Kokonaismenot = (111 042) - (108 081) = 2961
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos = (1395) - (4356) = -2961

4 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteysyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Kunnan omistusosuus	Yhdistely (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
TYTÄRYHTEISÖT			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt			
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	100,00 %	1	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt			
Kempeleen Vesihuolto Oy	86,42 %	1	
KUNTAYHTYMÄT			
Pohjois - Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	2,41 %	1	
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	6,69 %	1	
Pohjois -Pohjanmaan liitto	3,10 %	1	
OSAKKUUSYHTEISÖT			
Kiinteistö Oy Tiilitori	44,69 %	1	
Limingan Vesihuolto Oy	22,50 %	1	

4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Konserniohjeella luodaan puitteet Kempele -konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Valtuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen 12.12.2016 / § 96.

Valtuusto päättää vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhteisöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallitukselle osavuosikatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE ASETETUT TAVOITTEET			
	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Tilinpäätös 2016
Konsernijohdolle asetetut tavoitteet			
Konsernijohdon raportoitava valtuustolle, krt/v	2	2	2
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	28,2	35	29,5
Konsernin vuosikate poistoista, %	111,0	80	159,6
Konsernin omavaraisuusaste, %	45,1	46	46,2
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,9	57,9	57,4
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	3049	3282	3125
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet			
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle/valiokunnalle, krt/v	2	2	2

Valtuuston Kiinteistö Oy Kempeleenkartanolle asettamat tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- Kangastie 18 vuokratalo on purettu ja tontti on luovutettu kunnalle 1.7.2016
- yhtiö on hakenut Valtiokonttorilta lainaehtojen muuttamista/tervehdyttämisavustusta. Valtiokonttorin päätös on saatu 8.7.2016 ja valtuusto hyväksyi 7.11.2016 / § 77 Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon lainaehtojen muuttamisen
- yhtiölle on valmistunut pitkän tähtäimen suunnitelma vuosille 2016 - 2035 ja yhtiö on lähtenyt toteuttamaan suunnitelmaa. PTS-remontteja on tehty useisiin kohteisiin (tarkka listaus kohdassa 8.2.)
- Hovintie 12 / vanhusten ja vammaisten palvelutalon tulevaisuudesta on sovittu, että odotetaan sote-muutoksen vaikutuksia
- Hovintien 7 käyttöasteen on parantunut 7 % edelliseen vuoteen verrattuna
- kaiken kaikkiaan asuntojen käyttöaste on parantunut 2,8 % edelliseen vuoteen verrattuna

Valtuuston Kempeleen vesihuolto Oy:lle asettamat tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- Investointien toteuma 68,7 % eli investoinnit eivät toteutuneet talousarvion mukaisina. Toteuma oli 426.000 euroa ja talousarvio 620.000 euroa. Uutta verkostoa rakennettiin Linnakankaalle ja Riihivainiolle: vesijohtoa 3,3 km ja viemäriverkostoa 1,9 km. Haja-asutusalueen viemäröintihanke tehtiin Niittyrannan osalta. Verkoston saneerauksia suoritettiin kunnan katusaneerausohjelman yhteydessä.
- Yhtiön henkilöstöä ei ole lisätty vuonna 2016
- Yhtiön taloudellinen tulos oli positiivinen (3.645 euroa), vesimaksuihin ei ole tehty korotuksia vuonna 2016. Korotuspaineita on vuodelle 2018.

4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kempeleen kunnan konsernirakenteeseen ei ole tullut muutoksia vuoden 2016 aikana.

Kempeleen Vesihuolto Oy

Suunnitelmien mukaisesti uutta verkostoa rakennettiin Linnakankaalle ja Riihivainiolle. Verkoston saneerauksia suoritettiin kunnan katusaneerausohjelman yhteydessä. Haja-asutusalueen viemäröintihankkeista Niittyranta saatiin tehtyä. Ympäristölakiin 527/2014 tuleva muutos, lainvoimainen 30.4.2017 lähtien, johdosta haja-asutusalueen, vuonna 2009 päätetty haja-asutusalueen viemäröintiohjelma, käynnistettiin toistaiseksi uudestaan. Vuonna 2017 suoritetaan Uutelantie viemäröinti.

Jätevedet käsitellään Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy biologis-kemiallisella puhdistamolla. Puhdistamo on toiminut hyvin. Puhdistustulokset ovat hyvät ja täyttäneet lupaehdot, paitsi kesäajan typenpoiston osalta lupaehtoja ei ole täytetty. Yhtiö antamaan typenpoiston selvitykseen odotetaan AVI-viraston kantaa. Lietteenkäsittelyn ekologiseen ratkaisun löytämiseksi yhtiö on suorittanut vuoden kestävän koeajon. Tarkoituksena on jatkaa kompostointia, n 1,5 kilometrin päässä lähimmästä asutuksesta.

Vesijohtoa rakennettiin 3,3 kilometriä ja viemäriverkostoa 1,9 kilometriä. Vuoden 2016 investoinnit olivat 0,426 milj. euroa. Liittymismaksuja tuli 0,56 milj. euroa. Haja-asutusalueen viemäröintiin saatiin 28 000 euron avustus. Vesijohto- ja jätevesiviemäröintiin liittyi 75 kiinteistöä. Lisäksi 16 kiinteistöä liittyi jätevesiviemäröintiin ja 4 kiinteistöä vesijohtoon.

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano

Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon osalta on ollut vilkas toimintavuosi. Yhtiö käynnisti pitkän tähtäimen suunnitelmien toteuttamisen ja toteutusta jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vuokratalo Kangastie 18 purettiin kesällä 2016 ja tontti luovutettiin kunnalle. Yhtiö sai Valtiokonttorilta myönteisen päätöksen vuosimaksulainojen lainaehtojen muuttamisesta ja kunta hyväksyi lainaehtojen muutoksen 7.11.2016. Vuokratalon Hovintie 12 (vanhusten ja vammaisten palvelutalo) tulevaisuuden suunnitelmiin odotetaan Sote-uudistuksen vaikutuksia palveluasumisen osalta. Vuokrataloon Hovintie 7 on suunniteltu terasseja ja parvekkeita ja remontit on suunniteltu tehtäväksi 1 talo/vuosi. Hovintie 7 huoneistomuutosten osalta hanke on keskeytetty liian korkean kustannusarvion vuoksi. Vuokratalon Hovintie 7 käyttöaste parani 7 % ja yhtiön kokonaiskäyttöaste parani 2,8 % vuodesta 2015. Käyttöastetta pyritään parantamaan huoneistoja remontoimalla, mutta samalla remonttien aikaiset tyhjänä olot vaikuttavat heikentävästi käyttöasteeseen.

4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kempeleen Vesihuolto Oy:n liiketoiminnan arvioidaan jatkuvan ennallaan. Vesihuoltolaitoksen toiminta kasvaa Kempeleen kunnan kehityksen mukaan. Kustannustason nousun sekä Lakeuden Keskuspuhdistamon perimän mahdollisen jäteveden käsittelymaksun nousun johdosta vesimaksuille on vuonna 2018 korotuspainetta.

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano jatkaa pitkän tähtäimen suunnitelmien toteuttamista. Valtiokonttorin vuosimaksulainojen uudet maksusuunnitelman mukaiset vuosilyhennykset alkavat 28.2.2017. Uusien pienempien vuosilyhennysten myötä, yhtiön ei tarvitse nostaa uutta lainaa pitkän tähtäimen suunnitelmien toteuttamista varten vuodelle 2017 eikä vuokria koroteta vuonna 2017.

Uudistuneen kuntalain myötä konsernin talouden seurannan merkitys on korostunut. Konserniraportointiin ei ole vuonna 2016 tehty muutoksia. Konserniraportointia on kuitenkin syytä kehittää.

4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernin johtamisen keskeisenä työvälineenä on valtuuston hyväksymä konserniohje. Ohje on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa 12.12.2016 / § 96.

Konserniohjeen mukaan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja muut toimintasäännössä määritellyt viranomaiset. Tytäryhteisöjen yhtenä tilintarkastajana toimii kunnan valitseman tilintarkastusyhteisön tilintarkastaja.

Kunnanhallitus valitsee edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin ja antaa edustajille ohjeita kunnan kannasta käsiteltäviin asioihin.

Tytäryhteisöjen tulee huolehtia siitä, että yhteisöjen toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Tilinpäätösohjeissa tytäryhteisöjä pyydettiin antamaan tiedot toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Yhtiöt eivät ole tuoneet esiin erityisiä toiminnallisia tai taloudellisia riskejä.

4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 €)	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2015
Toimintatuotot	33 965	31 421
Toimintakulut	-114 956	-111 523
Osuus osakkuusyhteisöjen tappiosta (voitosta)	-66	-1
TOIMINTAKATE	**-81 057**	**-80 103**
Verotulot	65 653	63 605
Valtionosuudet	29 054	26 482
Rahoitustuotot ja -kulut	-889	-927
Korkotuotot	6	8
Muut rahoitustuotot	47	130
Korkokulut	-935	-1 030
Muut rahoituskulut	-7	-35
VUOSIKATE	**12 761**	**9 058**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 910	-8 163
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-1 083	0
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	**4 767**	**895**
Tilinpäätössiirrot	-3	-4
Tilikauden verot	-4	0
Laskennalliset verot	-14	-34
Vähemmistöosuudet	-3	-37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**4 743**	**820**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	29,5	28,2
Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset, %	159,6	111,0
Vuosikate, euroa / asukas	738	531
Asukasmäärä	17 294	17 067

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista =
100 x Toimintatulot/(Toimintamenot- Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa, kunka paljon käyttötalouden toimintamenoista katetaan maksu- ja myyntituloilla.

Vuosikate prosenttia poistoista =
100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan konsernin tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Konsernin on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 €)	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2015
Toiminnan rahavirta	**9 737**	**7 645**
Vuosikate	12 761	9 058
Tilikauden verot	-4	-31
Tulorahoituksen korjauserät	-3 020	-1 382
Investointien rahavirta	**-6 519**	**-6 403**
Investointimenot	-11 369	-9 148
Rahoitusosuudet investointimenoihin	261	521
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 589	2 223
Toiminnan ja investointien rahavirta	**3 218**	**1 242**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**-70**	**0**
Antolainasaamisten lisäykset	-386	0
Antolainasaamisten vähennykset	316	0
Lainakannan muutokset	**1 999**	**689**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 524	7 222
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 796	-552
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-729	-5 981
Oman pääoman muutokset	**-92**	**-766**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**1 334**	**-1 625**
Toimeksiantojen var.ja pääomien muutokset	12	-15
Vaihto-omaisuus muutos	-34	26
Saamisten muutos	974	-328
Korottomien velkojen muutos	382	-1 308
Rahoituksen rahavirta	**3 171**	**-1 703**
Rahavarojen muutos	**6 389**	**-461**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	16 658	10 268
Rahavarat 1.1	10 269	10 729
	6 389	**-461**

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-9 179	-18 198
Investointien tulorahoitus, %	114,9	105,0
Lainanhoitokate	2,0	6,4
Kassan riittävyys	46	31

Toiminnnan ja investointien rahavirran kertymä =
Rahoituslaskelman toiminnnan ja investointien rahavirta -välituloksen 5 vuoden kertymä.

Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % =
100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankinta-menoista on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate =
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainahoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnuluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) =
365 pv x Rahavarat varainhoitovuoden lopussa/ Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kassan riittävyys kertoo monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

V A S T A A V A A (1 000 €)	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	**115 919**	**114 295**
Aineettomat hyödykkeet	**2 021**	**1 461**
Aineettomat oikeudet	910	985
Muut pitkävaikutteiset menot	1 058	436
Ennakkomaksut	53	40
Aineelliset hyödykkeet	**109 733**	**108 669**
Maa- ja vesialueet	31 453	30 903
Rakennukset	62 576	63 849
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 106	10 122
Koneet ja kalusto	3 586	2 811
Muut aineelliset hyödykkeet	110	77
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	902	907
Sijoitukset	**4 165**	**4 165**
Osakkuusyhteisöosakkeet	1 289	1 372
Osakkeet ja osuudet	2 221	2 208
Joukkovelkakirjalainasaamiset	23	20
Muut lainasaamiset	6	2
Muut saamiset	626	563
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**244**	**238**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**23 566**	**18 117**
Vaihto-omaisuus	**499**	**444**
Saamiset	**6 408**	**7 404**
Pitkäaikaiset saamiset	496	1 104
Lyhytaikaiset saamiset	5 912	6 300
Rahoitusarvopaperit	**152**	**141**
Rahat ja pankkisaamiset	**16 507**	**10 128**
VASTAAVAA	**139 729**	**132 650**

V A S T A T T A V A A (1 000 €)	2016	2015
OMA PÄÄOMA	**63 094**	**58 438**
Peruspääoma	35 921	35 921
Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	4	4
Muut omat rahastot	7 469	7 466
Edellisten tilikausien alijäämä(ylijäämä	14 956	14 227
Tilikauden yli-/alijäämä	4 743	820
VÄHEMMISTÖOSUUS	**1 203**	**1 180**
PAKOLLISET VARAUKSET	**812**	**606**
Muut pakolliset varaukset	812	606
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**349**	**331**
VIERAS PÄÄOMA	**74 271**	**72 095**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	47 344	44 975
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 753	4 590
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 695	7 066
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 479	15 464
	139 729	**132 650**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	46,2	45,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57,4	58,9
Kertynyt yliijäämä (alijäämä), 1000€	19 699	15 047
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	1 139	882
Konsernin lainat, € / asukas	3 125	3 049
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	54 039	52 041
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	28	28
Kunnan asukasmäärä	17 294	17 067

Omavaraisuusaste, % =
100 (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)*

Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % =
100 (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot)*

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä =
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas =
[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. =
Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset =
Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

5 KESKEISET LIITETIEDOT

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja kunnan talouteen ja konsernitilinpäätökseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa ja taseessa.

5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallituksen 31.10.2016 § 304 päätöksellä on tarkistettu poistoaikoja 1.1.2016 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleen arviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaiset poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kempeleen kunnan taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kempeleen kunnalla ei ole johdannaissopimuksia

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutoksesta

Vuosina 2015 ja 2016 terveyskeskuksen rakentamiseen liittyviä kuluja on laskutettu menosiirtona Kuntarahoitukselta yhteensä 264 409,81 euroa (sis. alv). Ostolaskut ovat tulleet Kempeleen kunnan järjestelmiin ja kuuluvat terveyskeskuksen rakentamiseen. Terveyskeskus on vuonna 2016 siirtynyt kokonaan Kuntarahoi-

tuksen omistukseen. Kuntaliitto on antanut lausunnon, jonka mukaan ko. erät voidaan edelleen laskuttaa menonsiirtona.

5.2 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VASTAAVAA

1. Pysyvien vastaavien muutokset

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai-kutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	816 813,70	419 483,57		1 236 297,27
Lisäykset tilikauden aikana	174 535,14	742 619,85		917 154,99
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-243 846,83	-113 829,44		-357 676,27
Arvonalennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	747 502,01	1 048 273,98		1 795 775,99
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	747 502,01	1 048 273,98		1 795 775,99
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät raken-teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	30 018 532,46	36 166 849,06	9 791 234,02	1 155 814,41	25 228,19	450 217,69	77 607 875,83
Lisäykset tilikauden aikana	1 002 537,18	4 062 297,88	2 609 307,16	1 249 201,68		108 946,50	9 032 290,40
Rahoitusosuudet tilikaudella			-127 020,11	-75 403,76		-58 623,55	-261 047,42
Vähennykset tilikauden aikana	-423 766,44	-776 168,33		-4 034,84			-1 203 969,61
Siirrot erien välillä		89 987,75				-89 987,75	0,00
Tilikauden poisto		-2 142 287,75	-1 530 657,11	-331 508,17			-4 004 453,03
Arvonalennukset ja niiden		-780 614,05					-780 614,05
palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 597 303,20	36 620 064,56	10 742 863,96	1 994 069,32	25 228,19	410 552,89	80 390 082,12
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 597 303,20	36 620 064,56	10 742 863,96	1 994 069,32	25 228,19	410 552,89	80 390 082,12
Olennaiset lisäpoistot		-91 588,57					-91 588,57
Honkasen monitoimitalo		-91 588,57					-91 588,57

Pysyvien vastaavien sijoitukset vastaavien sijoitukset	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 283 442,18	570 231,59	6 627 424,25	1 816 207,30	11 297 305,32
Lisäykset				3357,79	3 357,79
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	2 283 442,18	570 231,59	6 627 424,25	1 819 565,09	11 300 663,11
Arvonalennukset					0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 283 442,18	570 231,59	6 627 424,25	1 819 565,09	11 300 663,11

2. Toimeksiantojen varat/pääomat

Taseen vastaavaa ja vastattavaa puolilla olevat toimeksiantojen varat / pääomat – erissä ovat veteraanien kuntoutusrahat sekä välitystiliasiakkaiden varat.

3. Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset — Maanmyyntisaamisia maankäyttösopimuksista n. 39 000 euroa.

Muut saamiset — Jälkirahoitteiset valtionosuussaatavat

- Ylikylän yhtenäiskoulu 434 286,00 euroa

4. Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset — Kunnan erääntyneet saatavat 31.12. ovat yhteensä 400 701,26 euroa

Muut saamiset — Alv-saaminen joulukuulta yhteensä 359 146,65 euroa.
Jälkirahoitteinen valtionosuussaaminen 217 143 euroa.

Siirtosaamiset

220 000,00	Työterveyshuollon kelakorvaus v. 2016
34 418,00	Valtionosuus, opetus ja kulttuuripalvelut v. 2016
74 000,00	Zatelliitin alueen tiejärjestelyt, rahoitusosuus vuodelle 2016
50 000,00	Vihiluodon rantarojekti, rahoitusosuus 2015 - 2016
179 307,00	Oulun seudun sähkö verkkopalvelut Oy, hyvityslasku 32093
38 001,90	Oulun seudun ympäristötoimen tasauslasku v. 2016
48 331,82	Ely-keskuksen palkkatuet 12/2016
20 093,15	Kela-korvaukset 2016

5. Rahat ja pankkisaamiset — 31.12. ovat 11,5 milj. euroa.

VASTATTAVAA

1. **Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset**

Poistoero 31.12.2015	12 862 124 euroa
Poistoeron muutos	629 122 euroa
Poistoero 31.12.2016	12 233 003 euroa

2. **Pakolliset varaukset**

PPSHP:n alijäämän kattamis-velvollisuuteen varautuminen 31.12.2015	163 696 euroa

Pakollisen varauksen muutos	- 91 864 euroa
Pakolliset varaukset 31.12.2016	71 833 euroa

3. Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	30,6 milj. euroa
Lainat julkisyhteisöiltä	1,4 milj. euroa
Yhteensä	32,0 milj. euroa

4. Lyhytaikainen vieras pääoma

Seuraavan vuoden lyhennykset	5,5 milj. euroa
Siirtyvät käyttötalousprojektirahat	0,2 milj. euroa
Ostovelat, seuraavana vuonna erääntyvät	3,8 milj. euroa

5. Muut lyhytaikaiset velat

Ennakonpidätysvelka	0,7 milj. euroa
Sosiaaliturvamaksuvelka	0,06 milj. euroa

6. Siirtovelat

Lomapalkkavelka	4,3 milj. euroa
Menojäämäpalkat	0,2 milj. euroa

TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT

1. Vuokravastuut 31.12.2016

Vuokravastuut yhteensä	3 065 319,00 euroa
Seuraavalla tilikaudella maksettava	308 948,90 euroa
Leasing-vastuut 31.12.2016	
Erääntyy vuonna 2017	187 641,43 euroa
Tulevina vuosina erääntyvät	138 419,60 euroa
Terveyskeskus erääntyy vuonna 2017	285 000,00 euroa
Terveyskeskus tulevina vuosina erääntyy	5 320 000,00 euroa

2. Takauksia jäljellä (milj. euroa)

	2016	2015
Kempeleenkartano	11,0	10,7
Lakeuden keskuspuhdistamo Oy	0,9	1,0
Yhteensä	11,9	12,6

3. Kempeleen kunnan osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuista 82 291 868 euroa.
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 61 425,42 euroa.
(Laki kuntien takauskeskuksesta turvaa kuntien yhteisen varainhankinnan.)

4. Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet 31.12.

Kaavakorvaukset kunnalle	177 834,31 euroa
Kunnalle aiheutuvat kustannukset	386 770,58 euroa

Lisäksi kunnalle syntyy katualueiden ja puistojen rakentamisvelvoitteita.

5. Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu 31.12.

Linnakankaan koulu	1 756 732,00 euroa
Ylikylän yhtenäiskoulu	1 520 000,00 euroa

6. Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12. yhteensä 7,1 milj. euroa.
Vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneiden rakennusten käyttötarkoituksen muutos kymmenen seuraavan vuoden aikana edellyttää mahdollisesti alv:n palauttamisvelvoitteen.

7. Kunnan saamat rakennusurakoiden pankkitakaukset 31.12. ovat 0,8 milj. euroa.

5.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Kaikki tytäryhteisöt on yhdistelty kokonaisuudessaan.
Kaikki kuntayhtymät on yhdistelty suhteellisen omistusosuuden mukaan.
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Keskinäiset tuotot ja kulut on eliminoitu konsernituloslaskelmasta.
Keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu konsernitaseesta.
Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.
Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon, Kempeleen Vesihuolto Oy:n ja kunnan
välinen sisäinen kate on eliminoitu.
Konserniyhtiöiden keskinäiset investointimenot ja myynnit on eliminoitu rahoituslaskelmasta.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset ja arvonkorotukset
Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Keskinäinen omistus on eliminoitu ja siitä syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on eroteltu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa
sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon pysyvien vastaavien poistot on oikaistu suunnitelman
mukaisiksi poistoiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisten vuosien vertailtavuus
Konserniohjelman vaihtumisen seurauksena kuntayhtymien omistusprosentit ovat tarkentuneet. Tästä johtuen vuoden 2015 päättävä tase eroaa vuoden 2016 avaavasta taseesta yhteensä 861,08 euroa.

Vuonna 2015 Oulun seudun koulutuskuntayhtymän saamat valtionosuudet oli kirjattu konsernitilinpäätöksessä virheellisesti toimintatuottoihin. Vuonna 2016 ko. erä on kirjattu valtionosuuksiin ja vertailutiedot on korjattu vastaamaan kirjausta.

5.4 KONSERNITASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vastaavaa

Kempele-konsernin saamiset, rahoitusomaisuusarvopaperit sekä Rahat ja pankkisaamiset ovat yhteensä 23,6 milj. euroa.

Kempeleen kunta	14,9 milj. euroa
Kempeleen Vesihuolto Oy	3,0 milj. euroa
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	1,0 milj. euroa
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	3,4 milj. euroa
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	1,3 milj. euroa

Vastattavaa

Taseen Oma pääoma on 63,0 milj. euroa. Muutosta edelliseen vuoteen on 4,6 milj. euroa eli 7,9 %. Muuhun omaan rahastoon sisältyy Kempeleen Vesihuollon perimät liittymismaksut 7,9 milj. euroa.

Laskennalliset verovelat

Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat

Kempeleen Vesihuolto Oy	2 215,11 euroa
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	8 760,00 euroa
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	9 749,34 euroa

Kempele-konsernin tilikauden 2016 ylijäämä on 4,7 milj. euroa. Vertailuvuonna ylijäämää oli 0,8 milj. euroa.

Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä on yhteensä 52,2 milj. euroa. Edellisenä vuonna määrä oli 49,6 milj. euroa.

Kempeleen kunta	32,0 milj. euroa
Kempeleen Vesihuolto Oy	4,8 milj. euroa
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	11,2 milj. euroa
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	2,4 milj. euroa
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	1,8 milj. euroa

6 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

6.1 ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kuntalain 69 § mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

6.2 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tulos on 4.542.381,64 euroa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 629.121,81 euroa.
2. Tehdään 3.000.000 euron investointivaraus Linnakankaan koulun II-vaiheen rakentamiseen.
3. Siirretään tilikauden ylijäämä 2.171.503,45 euroa omaan pääomaan tilikauden ylijäämätilille.

7 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

7.1 SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 65.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrätyllä tavalla (KuntaL 65.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 65.4 §). Selvityksen laadinnan yhteydessä on noudatettu työ- ja elinkeinoministeriön Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 65 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahojen tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Talousarvion yleiset lähtökohdat ovat informaatiota, joita eivät ole sitovia eriä. Prosesseihin on lisätty suoritetaulukoita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Talousarvioasiakirjaan kirjatut keskeiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu varojen käyttämiseen.

Talousarviossa osoitettua sitovaa määrärahaa ei saa ylittää. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta velvollisuutta käyttää määrärahaa kokonaisuudessaan ei ole jos asetetut tavoitteet on saavutettu.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Kempeleen kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

1. Kunnanjohto
   - Kunnanjohto
   - Yleispalvelut

2. Peruspalvelut
    - Peruspalvelujohto
    - Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu
    - Vapaa-aika
    - Terveys ja toimintakyky
    - Sosiaalinen turvallisuus
    - Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito
3. Ympäristöpalvelut
    - Ympäristöpalveluiden johto
    - Ympäristön kunnossapito
    - Tilapalvelut
    - Maankäyttö valvonta ja suojelu

Vuoden 2015 talousarviossa on muutettu talousarvion sitovuutta. Talousarvioasiakirjaan on merkitty sitovat erät bruttoperiaatetta noudattaen. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat seuraavat:

1. Kunnanjohto
2. Peruspalveluiden sosiaali- ja terveyspalvelut
3. Peruspalveluiden lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika
4. Ympäristöpalvelut.

Peruspalvelut on talousarvion sitovuusnäkökulmasta jaettu kahteen osaan, sosiaali- ja terveyspalvelut (sisältää peruspalvelujohdon, terveys ja toimintakyky, sosiaalinen turvallisuus sekä ikääntyneiden hoiva ja huolenpito alaprosessit) sekä lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika sisältävät vapaa-ajan alaprosessin. Prosesseja sitoo sekä ulkoiset, että sisäiset tulot ja menot.

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintamenot omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanjohdon toimintatuotot ja toimintamenot omanaan bruttoperiaatteen mukaan. Peruspalvelujohtajaa sitoo sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintatuotot ja toimintamenot omanaan. Lisäksi peruspalvelujohtajaa sitoo lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun toimintatuotot ja toimintamenot omanaan. Teknistä johtajaa sitoo ympäristöpalveluiden toimintatuotot ja toimintamenot ominaan.

Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanjohdon sisällä. Peruspalvelujohtaja päättää talousarviomuutoksista sosiaali- ja terveyspalveluiden sisällä sekä lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun sisällä. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista ympäristöpalveluiden sisällä. Talousarviomuutoksia ei voida prosessien sisällä tehdä jos ei muutokselle ole esittää samassa yhteydessä täysi kate. Prosessien talousarviomuutoksilla ei saa olla minkäänlaista vaikutusta koko kunnan vuosikatteeseen.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan projektit ja hankkeet jotka ylittävät talousarviovuoden on vietävä valtuuston päätettäväksi. Rahoittajan hyväksymän rahoituspäätöksen jälkeen hanke voidaan käynnistää ja hankkeelle voi syntyä kustannuksia. Vyörytykset eivät ole valtuustoon nähden sitovia eriä.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille.

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat myös verotulot, valtionosuudet, korkotulot, mutta rahoitustuotot, korkomenot, muut rahoitusmenot, suunnitelman mukaiset poistot sekä satunnaiset erät.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

INVESTOINTIOSA

Investointiosassa varataan määrärahat ja esitetään tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden menot kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille.

Investoinnit on valtuustoon nähden sitovia maa- ja vesialueiden, rakennusten, muiden pitkävaikutteisten menojen, kunnallistekniikan, tietokoneohjelmien, osakkeiden ja osuuksien määrärahojen sekä koneiden ja kaluston osalta hankekohtaisesti. Hankekohtaisesti toteutetaan sitovuus bruttoperiaatetta noudattaen. Investointiosiossa eritellään tarkemmin valtuustoon nähden sitovat erät.

Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

TALOUSSUUNNITELMA SITOVUUS

Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelma (vuodet 2017 - 2018) Taloussuunnitelma on velvoittava asiakirja. Siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja vastaava tieto saatetaan valtuustolle tiedoksi kokousaikataulun mukaisesti. Osavuosikatsaus laaditaan 30.4. ja 31.8. kirjanpidon tilanteen mukaan. Konsernitaloudesta raportoidaan 31.8. osavuosikatsauksen yhteydessä.

VALTUUTUS TILAPÄISLAINAN OTTOON VUODELLE 2016

Valtuusto myöntää toimintasäännön mukaan talousjohtajalle valtuuden ottaa tilapäislainaa. Vuonna 2016 tilapäislainanottovaltuus oli 7.176.000 euroa.

Kempele sopimus

Visio	Yhteisöllinen Kempele - elinvoimainen kasvukunta			
Arvot	Luovuus	Turvallisuus	Kuntalaislähtöisyys	Yhteisöllisyys
Strategiset päämäärät	Hyvät yritystoiminnan edellytykset ja aktivoiva ympäristö	Vahva talous ja hyvinvoiva henkilöstö	Yhteisöllisyys ja aktiivinen osallisuus	Kuntalaisten hyvinvointi ja laadukkaat palvelut
Kriittiset menestys-tekijät	Hallittu ja riittävä väestönkasvu Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen Turvallinen ja aktivoiva ympäristö	Kunnan talous on vahva Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen Palveluiden tehostaminen tek-nologisilla ja sähköisillä mene-telmillä

7.2 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN PROSESSEITTAIN

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio-muutokset 2016	Talousarvio +muutos 2016	Tilinpäätös 2016	Poikkeama %
KUNNANJOHTO						
Kunnanjohto						
Tuotot	120	123	-65	58	73	125,9
Kulut	-2 055	-2 335	-46	-2 381	-2 218	93,2
Netto	-1 935	-2 212	-111	-2 323	-2 145	92,4
Yleispalvelut						
Tuotot	5 984	6 558	0	6 558	6 248	95,3
Valmistus omaan käyttöön	3	0	0	0	0	
Kulut	-8 033	-8 553	-44	-8 597	-8 612	100,2
Netto	-2 046	-1 995	-44	-2 039	-2 364	115,9
KUNNANJOHTO						
Tuotot yhteensä	**6 104**	**6 681**	**-65**	**6 616**	**6 321**	**95,5**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Kulut yhteensä	**-10 088**	**-10 888**	**-90**	**-10 978**	**-10 830**	**98,7**
Netto yhteensä	**-3 981**	**-4 207**	**-155**	**-4 362**	**-4 509**	**103,4**

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio-muutokset 2016	Talousarvio +muutos 2016	Tilinpäätös 2016	Poikkeama %
PERUSPALVELUT						
Peruspalvelujohto						
Tuotot	0	3	0	3	26	866,7
Kulut	-133	-276	-1	-277	-300	108,3
Netto	-133	-273	-1	-274	-274	100,0
Terveys ja toimintakyky						
Tuotot	1 928	1 582	110	1 692	2 504	148,0
Kulut	-30 408	-29 166	-4	-29 170	-29 698	101,8
Netto	-28 480	-27 584	106	-27 478	-27 194	99,0
Sosiaalinen turvallisuus						
Tuotot	1 029	1 363	20	1 383	1 310	94,7
Kulut	-9 849	-9 789	-748	-10 537	-11 225	106,5
Netto	-8 820	-8 426	-728	-9 154	-9 915	108,3
Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito						
Tuotot	1 039	1 005	143	1 148	1 114	97,0
Kulut	-5 118	-5 038	-433	-5 471	-5 646	103,2
Netto	-4 079	-4 033	-290	-4 323	-4 532	104,8
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä						
Tuotot	**3 996**	**3 953**	**273**	**4 226**	**4 954**	**117,2**
Kulut	**-45 508**	**-44 269**	**-1 186**	**-45 455**	**-46 869**	**103,1**
Netto	**-41 512**	**-40 316**	**-913**	**-41 229**	**-41 915**	**101,7**
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu						
Tuotot	2 611	2 310	0	2 310	2 195	95,0
Kulut	-34 569	-35 776	-73	-35 849	-35 255	98,3
Netto	-31 958	-33 466	-73	-33 539	-33 060	98,6
Vapaa-aika						
Tuotot	668	705	0	705	708	100,4
Kulut	-2 367	-2 270	-32	-2 302	-2 159	93,8
Netto	-1 699	-1 565	-32	-1 597	-1 451	90,9
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu yhteensä						
Tuotot	**3 279**	**3 015**	**0**	**3 015**	**2 903**	**96,3**
Kulut	**-36 936**	**-38 046**	**-104**	**-38 150**	**-37 414**	**98,1**
Netto	**-33 657**	**-35 031**	**-104**	**-35 135**	**-34 511**	**98,2**
PERUSPALVELUT						
Tuotot yhteensä	**7 275**	**6 968**	**273**	**7 241**	**7 857**	**108,5**
Kulut yhteensä	**-82 444**	**-82 315**	**-1 290**	**-83 605**	**-84 283**	**100,8**
Netto yhteensä	**-75 169**	**-75 347**	**-1 017**	**-76 364**	**-76 426**	**100,1**

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio-muutokset 2016	Talousarvio +muutos 2016	Tilinpäätös 2016	Poikkeama %
YMPÄRISTÖPALVELUT						
Ympäristöpalveluiden johto						
Tuotot	19	0	0	0	0	0,0
Kulut	-437	-446	-40	-486	-484	99,6
Netto	-418	-446	-40	-486	-484	99,6
Ympäristön kunnossapito						
Tuotot	196	103	0	103	170	165,0
Valmistus omaan käyttöön	276	361	0	361	316	87,5
Kulut	-2 622	-2 833	-21	-2 854	-2 815	98,6
Netto	-2 150	-2 369	-21	-2 390	-2 329	97,4
Tilapalvelut						
Tuotot	5 016	4 995	200	5 195	5 695	109,6
Kulut	-2 762	-3 162	-293	-3 455	-3 308	95,8
Netto	2 254	1 833	-93	1 740	2 387	137,2
Maankäyttö valvonta ja suojelu						
Tuotot	2 403	2 329	1 085	3 414	3 626	106,2
Kulut	-455	-513	9	-504	-547	108,5
Netto	1 948	1 816	1 094	2 910	3 079	105,8
Rakennusvalvonta						
Tuotot	141	165	100	265	375	141,5
Valmistus omaan käyttöön	3	0	0	0	0	0,0
Kulut	-1 258	-1 324	0	-1 324	-1 402	105,9
Netto	-1 117	-1 159	100	-1 059	-1 027	97,0
YMPÄRISTÖPALVELUT						
Tuotot yhteensä	**7 774**	**7 592**	**1 385**	**8 977**	**9 866**	**109,9**
Valmistus omaan käyttöön	**279**	**361**	**0**	**361**	**316**	**87,5**
Kulut yhteensä	**-7 534**	**-8 278**	**-345**	**-8 623**	**-8 556**	**99,2**
Netto yhteensä	**519**	**-325**	**1 040**	**715**	**1 626**	**227,6**
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ						
Tuotot	**21 153**	**21 241**	**1 593**	**22 834**	**24 044**	**105,3**
Valmistus omaan käyttöön	**282**	**361**	**0**	**361**	**316**	**87,5**
Kulut	**-100 066**	**-101 481**	**-1 724**	**-103 206**	**-103 669**	**100,4**
Netto	**-78 631**	**-79 879**	**-132**	**-80 011**	**-79 309**	**99,1**

Talousarvion sitovuus kunnanvaltuustoon nähden

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarviossa 2016		Talousarvio +muutos		Tilinpäätös 2016	
Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarvio	Määrärahat	Tuloarvio	Määrärahat	Tuloarvio
Kunnanjohto	B	10 888 033	6 680 613	10 977 177	6 615 613	10 829 818	6 321 123
Sosiaali- ja terveyspalvelut	B	44 269 338	3 952 014	45 454 212	4 225 014	46 868 056	4 953 522
Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika	B	38 046 037	3 015 059	38 150 323	3 015 059	37 414 203	2 903 627
Ympäristöpalvelut	B	7 916 454	7 593 121	8 262 239	8 977 709	8 241 053	9 866 071

7.2.1 Kunnanjohto

Kunnanjohto yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**6 104**	**6 681**	**-65**	**6 616**	**6 321**	**95,5**
Myyntituotot	5 799	6 387	0	6 387	6 081	95,2
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	299	294	-65	229	233	101,8
Muut toimintatuotot	6	0	0	0	7	0,0
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-10 088**	**-10 888**	**-90**	**-10 978**	**-10 830**	**98,7**
Henkilöstökulut	-5 335	-5 627	53	-5 574	-5 401	96,9
Palvelujen ostot	-2 720	-3 107	-130	-3 237	-2 847	88,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 069	-1 145	0	-1 145	-1 097	95,8
Avustukset	-74	-73	-13	-86	-69	80,2
Muut toimintakulut	-891	-936	0	-936	-1 416	151,3
Toimintakate	**-3 981**	**-4 207**	**-155**	**-4 362**	**-4 509**	**103,4**
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0	0	-2	
Vuosikate	**-3 982**	**-4 207**	**-155**	**-4 362**	**-4 511**	**103,4**
Suunnitelman mukaiset poistot	-281	-399	0	-399	-349	87,5
Tilikauden tulos	**-4 263**	**-4 606**	**-155**	**-4 761**	**-4 860**	**102,1**
Vyörytyskulut	-2 132	-1 900	0	-1 900	-2 123	111,7
Vyörytystuotot	4 370	3 526	0	3 526	4 925	139,7
Tilikauden alijäämä	**-2 025**	**-2 981**	**-155**	**-3 135**	**-2 058**	**65,6**

Toimintatuottojen kertymä 95,5 % ja toimintakulujen 98,7 %

Kunnanjohto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**120**	**123**	**-65**	**58**	**74**	**127,6**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-2 055**	**-2 335**	**-46**	**-2 381**	**-2 218**	**93,2**
Toimintakate	**-1 935**	**-2 212**	**-111**	**-2 323**	**-2 144**	**92,3**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-1 935**	**-2 212**	**-111**	**-2 323**	**-2 144**	**92,3**
Suunnitelman mukaiset poistot	-19	-18	0	-18	-21	116,7
Tilikauden tulos	**-1 954**	**-2 230**	**-111**	**-2 341**	**-2 165**	**92,5**
Vyörytyskulut	-220	-106	0	-106	-160	150,9
Vyörytystuotot	665	772	0	772	901	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-1 509**	**-1 564**	**-111**	**-1 675**	**-1 424**	**85,0**

Kunnanjohdon perustehtävä on vastata yhteistyössä valtuuston ja kunnanhallituksen kanssa kunnan palvelujen järjestämisestä, hallinnosta, taloudesta, sopimuksista ja toiminnan kehittämisestä.

Kunnanjohdon tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Kunnanjohdon talousarvion tulot ylittyivät 6.000 euroa ja menot alittuivat 163.000 euroa.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Päätöksenteko

Vuonna 2016 valtuusto piti kokouksia 8 ja käsitteli 102 asiaa. Iltakouluja pidettiin 4, joissa aiheina oli mm. kaavoitusinfo, sote – uudistus, pakolaisasia ja Linnakangastalon kouluhanke. Osapäiväseminaareja ennen

varsinaista valtuuston kokousta järjestettiin 3, joissa aiheina mm- terveyskeskusinvestoinnin eteneminen, lukion opetussuunnitelma, maakuntakaava, brändítutkimuksen tulokset, ja tilinpäätös. Valtuusto piti kaksipäiväisen seminaarin 13. - 14.6. Kalajoella. Seminaarimatkalla keskityttiin luottamushenkilöorganisaation kehittämiseen ja keskustan kehittämisen suunnittelun etenemiseen. Lisäksi pohjustettiin vuoden 2017 talousarvion valmistelua.

Tarkastuslautakunnan kokouksia vuonna 2016 oli 14 ja asioita käsiteltiin 75. Valiokunnat kokoontuivat toimintavuoden aikana seuraavasti: elinvoimavaliokunta 14 kertaa, palveluvaliokunta 24 kertaa, resurssivaliokunta 15 kertaa ja yhteisöllisyysvaliokunta 12 kertaa.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2016 kaikkiaan 20 kertaa ja käsitteli 365 asiaa. Kunnanhallitus piti puolipäiväseminaarin 16.5., jossa pohdittiin tulevaisuuden kuntaa ja kunnan tulevaisuutta sekä kunnan roolia muuttuvassa toimintaympäristössä. Lisäksi paneuduttiin siihen, mitä muutos tarkoittaa johtamisen näkökulmasta.

Kunnanhallituksen jaosto kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 32 asiaa. Viranomaislautakunta kokoontui vain kerran ja käsitteli 7 asiaa.

Elinvoiman edistäminen

Työpaikkamäärässä arvioidaan tapahtuneen lisäystä kuntaan muuttaneiden ja perustettujen uusien yritysten seurauksena.

Yritystonttien kysyntä vilkastui ja tontteja myytiin ja vuokrattiin yhteensä 17 kappaletta ja yhteensä noin 10 ha. Tonttivarauksia tehtiin yhteensä 18 kpl, ja lisäksi ennakkovarauksia uusille yritysalueille kirjattiin 30 kpl. Yritystonttien myyntitavoite, 480.000 euroa, ylittyi moninkertaisesti (1.560.000 euroa).

Vuonna 2015 aloitettu Zimmarin korttelin kehittämishanke saatiin pääosin toteutettua, kun vuoden vaihteessa valmistuivat Leon Leikkimaa sekä Zemppi. Kunnalla oli merkittävä rooli hankkeiden toteutumisessa.

Zatelliitin tulevan ison kauppatontin ilmoittautumis- ja neuvottelumenettelyllä saatiin kolmen toimijatahon ehdotukset hankkeen toteuttamisesta. Yhden toimijan kanssa tehtiin yhteistyösopimus kauppatontin kehittämisestä. Sopimuksessa sovittiin yhteistyötä koskevista tavoitteista, tonttivarausta ja rakentamista koskevista ehdoista sekä tehtävä- ja kustannusjaosta. Määrä-ala varattiin toimijalle hankekehitystä varten vuoden 2017 ajaksi.

Golf-kentän toteutettavuusselvitys teetettiin kahdesta sijaintivaihtoehdosta, Linnakalliosta ja Vihiluodosta. Selvityksen mukaan Vihiluodon alue osoittautui optimaalisemmaksi paikaksi golf-kentälle, mutta alueen yksityinen maanomistus osoittautui haasteeksi. Linnakallion matkailu- ja elämyskeskusta päätettiin viedä eteenpäin yhtiön perustamisella vuonna 2017.

Paiturin, Hakamaan ja Riihivainion yritysalueiden opastusta toteutettiin Kaapo-hankkeen suunnitelmien pohjalta. Kempeleen kunta oli mukana Hanhikivi jatkohankkeessa yhtenä toimijana.

Uusyrityskeskuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä uusien yritysten perustamiseksi. Uusia yrityksiä Uusyrityskeskuksen ennakkotilaston mukaan perustettiin 92, joiden työllisyysvaikutus oli 120 henkeä. Ely-keskuksen myöntämiä yrityksen kehittämisavustuksia sai vuonna 2016 kaikkiaan 9 kempeleläistä yritystä, yhteensä 714.000 euroa.

Kempele on sitoutunut Oulun seudun Leader ry:n toimintaan alkaneelle ohjelmakaudelle. Kunnan maksuosuus sekä uutena käyttöönotettu antolainakäytäntö omavastuuosuuteen mahdollisti useita yhdistysten hankkeita, mm. Kempeleen Kiri ry:n Sarkkirannan stadion -hankkeen, Kempeleen Vasemmisto ry:n Työväentalon ja Kempeleen Nuorisoseura ry:n Nuorisoseuratalon peruskorjaukset.

Kunta oli mukana myös Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät ry:n hankinta-asiamies- ja sukupolvenvaihdoshankkeissa. Lisäksi osallistuttiin Raahen seutukunnan kehittämiskeskuksen hallinnoimaan Hanhikivi jatkoyhteyshankkeeseen.

Viestinnässä suurimpia ponnistuksia olivat intran, nettisivujen englanninkielisten sivujen sekä kunnan graafisen ilmeen uudistaminen. Kunnan näkyvyys somessa ja mediassa lisääntyi ja kunnan asioista tiedotettiin entistä vilkkaammin. Kunnan FB-tykkääjien määrä on voimakkaasti lisääntynyt.

Vuorovaikutusta kunnassa toimiviin yrittäjiin päin lisääntyi: uutiskirjeitä julkaistiin entistä useammin, yritysvierailujen määrä kasvoi. Yrittäjille suunnattuja info- ja koulutustilaisuuksia järjestettiin neljä.

Kunta osallistui Zeppelinin ja Oulun seudun yhteismarkkinointiin sekä Rakentajamessuille. Kunnan sisäinen viestintäkanava, intranet, uudistettiin.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Hallittu ja riittävä väestönkasvu		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
17 300 asukasta	Asukasta/vuosi	Toteuma ennakkotiedon mukaan 17 294 asukasta. Kasvua 228 asukasta.

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Aloittaneita yrityksiä 80, yrityskanta kasvaa	Tilastokeskuksen ja Uusyrityskeskuksen tilastot	92 perustettua yritystä, jotka työllistivät arviolta 120 henkeä.
100 kontaktia kunnassa toimiviin yrityksiin	Kontaktit yrityksiin, oma tilasto	56 yrityspalvelukontaktia
100 kontaktia uusiin/laajentaviin yrityksiin	Kontaktit yrityksiin, oma tilasto	104 uutta myyntikontaktia
Monipuolinen yritystonttitarjonta, (hyvä näkyvyys, ok-yritystontteja, pieniä tontteja, isoja tontteja)	Yritystonttien tarjonta, lkm	Vuoden vaihteessa tarjolla yhteensä 6 tonttia + Hakamaalla ja Zatelliitissa ennakkomarkkinoinnissa 7+22 kpl

Keskeiset toimenpiteet

- Hakamaan uuden kaavoituksen alla olevaa yritysaluetta markkinoitiin ennakolta ennen varsinaisia varauksia.
- Zatelliitin kauppatontin luovutusmenettely käynnistettiin ja tehtiin sopimus kauppatontin kehittämisestä yhden toimijan kanssa.
- Uusyritykseltä ostettiin neuvontapalveluita (130 asiakastapaamista kempeleläisille).

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Facebookissa vähintään 1000 tykkääjää	Toimenpiteet tiedottamisessa ja markkinoinnissa	Ajankohtaisia julkaisuja nettisivuilla keskiarvoisesti 4 kpl/prosessi kuukausittain. Uutisoinnin määrä eroaa prosessien kesken.
Ajankohtaisia julkaisuja FB:ssa+ nettisivuilla vähintään kaksi/kk/prosessi	Toimenpiteet tiedottamisessa ja markkinoinnissa	Ajankohtaisia julkaisuja nettisivuilla keskiarvoisesti 4 kpl/prosessi/kk. Uutisoinnin määrä eroaa prosessien kesken. Kempeleen kunnan FB-sivulla oli julkaisuja viime vuoden aikana yhteensä 341 kpl.
Yrityspalveluiden uutiskirjeitä julkaistaan vähintään 6 kpl	Toimenpiteet tiedottamisessa ja markkinoinnissa	Uutiskirjeitä julkaistiin vuoden aikana 9 kpl.
Kuntaan muuttaa 2 uutta yritystä	Toimipaikkojen lkm	Kuntaan muuttanut ainakin 9 yritystä jotka työllistävät >3 hlöä (muut kuin tontin kautta sijoittuneet)
Kunta myy/vuokraa vähintään 10 kpl yritystontteja (edellyttää uusien kaavatonttien kaavoituksen valmistumista)	Lkm	Myyty 9 tonttia ja vuokrattu 8 tonttia. Myyntitulot 1,56 M€, vuokratulot 2016 luovutetuista 26.500 €.
Vanhojen yritysalueiden opastukset ja ulkoinen ilme kohenee	Toteutuneet suunnitelmat	Hakamaan, Ristisuon ja Paiturin alueille asennettu pylonit ja opasteet
Kempeleen kunnan arvosana elinkeinopolitiikan mittaristossa valtakunnan keskiarvoa parempi	Suomen yrittäjät ry:n Elinkeinopoliitiikan mittaristo 2016-kysely	Kempele sai P-Pohjanmaan yrittäjät ry:n alueen kunnista parhaan kokonaisarvosanan, tulos 7,3 (koko maa 6,7, P-Pohjanmaa 6,6).
Kempele saa muuttovoittoa	Muuttotase	Muuttovoittoa 96 asukasta, tulomuuttajia 1323, lähtömuuttajia 1227

Keskeiset toimenpiteet

- Intra uudistettiin. Kunnan graafinen ilme uudistettiin. Englanninkieliset nettisivut avattiin. Rakentajamessuilla markkinoitiin kuntaa.
- Honkasen korttelin toteutumista edistettiin (Zemppi, Leo's Leikkimaa). Yritysalueiden opasteiden tietojen keruu ja tuotanto.
- Yritystontteja luovutettiin yhteensä 17.
- Uutiskirjeitä yrityksille julkaistiin 9 kpl.

Kunnan talous on vahva		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	Tilikauden tulos	2 171 503 €
Kunnan velkaantuminen on hallittua ja velkamäärä pysyy alle valtakunnan keskiarvon	Lainamäärä € / asukas TA2016: 2 524 € / asukas Valtakunnan keskiarvo 31.12.2015: 2 835 € / asukas	2 168 € / asukas

Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Asukastyytyväisyyskyselyn tulos positiivinen	Asukastyytyväisyyskysely ja toimielinten itsearvioinnit joka toinen vuosi	Aukastyytyväisyyskysely toteutettu marras-joulukuussa. Valiokunnat ja kunnanhallitus arvioineet omaa toimintaansa
Päätöksenteko säädösten mukaista - oikaisuvaatimuksia ja valituksia 0 kpl - lisälista-asioita 0 kpl	Muutoksenhakujen ja kumottujen päätösten määrä	Muutoksenhakuja yhteensä 31 kpl (jaostolle 22, viranomaislautakuntaan 1, kunnanhallitukseen 2 sekä 6 muuta) Jaosto hyväksynyt yhden oikaisun hylännyt 12, viranomaislautakunta hyväksynyt 1, kunnanhallitus hylännyt 2. Lisälista asioita 6 kpl
Aloitteisiin vastausaika: - viranhaltijavalmistelussa 2 vk - valiokuntavalmistelussa 3 kk	Vastausaika	Kuntalaisaloitteita kaikkiaan 18, joista valmiina 14 kesken 4. Alle 3 kk 7 kpl ja yli 3 kk 7 kpl. Valtuustoaloitteita kaikkiaan 11 kpl. Joista 7 kesken ja 4 valmista. Alle kolmessa kuukaudessa käsitelty 2 kpl yli 3 kk 2 kpl.
Ohjeistus kunnossa - konserniohje valmis - toimintasäännön tarkistus/muutos valmis		Konserniohje hyväksytty joulukuussa, Toimintasäännön käsittely siirtyi vuoteen 2017

Keskeiset toimenpiteet

- Luottamushenkilöiden sähköinen kokouskäytäntö laajennettu valiokuntiin.
- Valtuuston äänentoisto järjestelmä toteutettiin.
- Sähköisten työvälineiden hankinta kunnanhallituksessa työskenteleville siirrettiin uuden valtuustokauden alkuun.
- Valiokunnat ovat toteuttaneet päivän/osapäivän tutustumis-/seminaarimatkat.

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Monipuolisia ja erilaisia tapahtumia järjestetään eri sidosryhmien kanssa mm. - Torialue eläväksi - Pirilän lavan käyttö lisääntynyt -Vuosittainen Hyvä Kasvaa Kempeleessä-tapahtuma järjestetty	Tapahtumien lkm eri palvelusektoreilla	Ympäristöpalvelut 2 kpl, kulttuuripalvelut 98, Liikuntapalvelut 9, Nuorisopalvelut 24, Hyvä kasvaa Kempeleessä tapahtuma syyskuussa
Tiedottamista sosiaalisen median avulla on lisätty ja tapahtumakalenteri aktiivisessa käytössä	Tapahtumien lkm tapahtumakalenterissa	101 kpl / 2016
Järjestöjen yhteystietorekisteri on ajan tasalla	Yhteystietojen käytettävyys	Järjestörekisteri päivitetty ja tietoja käytetty tiedottamisessa mm. PoPlin koulutukset, avustukset. Leader rahoitus, yhteisöliite ym.

Keskeiset toimenpiteet

- Kotouttamisohjelma päivitetty, valtuusto ja nuoret ilta järjestetty, yhteistyöilta järjestöjen kanssa järjestetty, järjestöliite julkaistu kesäkuussa. Tapahtumakalenteri on uusittu vuoden alussa. Vuoden yhteisön valinta on siirretty Juhlavuoteen 2017
- Sähköisten palveluiden käyttösuunnitelma on työstetty. Käyttöönottosuunnitelma huomioidaan vuoden 2017 valmistelussa.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Kempeleen TEA- viisarin pistemäärä 10 % - yksikköä korkeampi kuin valtakunnan keskiarvo	TEA- viisarin pistemäärä	Ei ole ollut käytössä

Yleispalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**5 984**	**6 558**	**0**	**6 558**	**6 247**	**95,3**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-8 034**	**-8 553**	**-44**	**-8 597**	**-8 612**	**100,2**
Toimintakate	**-2 047**	**-1 995**	**-44**	**-2 039**	**-2 365**	**116,0**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0,0**
Vuosikate	**-2 047**	**-1 995**	**-44**	**-2 039**	**-2 366**	**116,0**
Suunnitelman mukaiset poistot	-262	-381	0	-381	-328	86,1
Tilikauden tulos	**-2 309**	**-2 376**	**-44**	**-2 420**	**-2 693**	**111,3**
Vyörytyskulut	-1 912	-1 794	0	-1 794	-1 965	109,5
Vyörytystuotot	3705	2753	0	2 753	4024	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-516**	**-1 417**	**-44**	**-1 461**	**-634**	**43,4**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Yleispalvelujen toimintatuottojen toteuma oli 95,3 % ja toimintakulujen 100,2 %. Henkilöstökulujen toteuma oli 97,1 %, palvelujen ostojen 94,4 % ja aineet, tarvikkeet ja tavarat -ryhmän toteuma oli 95,3 %. Muut toimintakulut ylittivät talousarvion toteuman ollessa 139,4 %. Ylityksen syynä on merkittävästi ennakoitua suuremmat sisäiset tilakustannukset. Suunnitelman mukaisten poistojen toteuma oli 86,2 %.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelua varten nimettiin osallistujat alueellisiin valmistelutyöryhmiin. Työryhmät, varsinaiset ja varajäsenet ovat: Talous, vastuut ja velat: Tarja Lempeä (Sirpa Soikkeli), Henkilöstö: Minna Vinkki (Tarja Lempeä), Hankinnat: Hannu Hietala (Tarja Lempeä) ja ICT: Väinö Kareinen (Tarja Lempeä). Työryhmät aloittavat työnsä vuoden 2017 puolella.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Ateria- ja puhdistuspalveluissa toimintatuottojen toteuma oli 98,3 % ja toimintakulujen toteuma 95,9 %. Yksittäisiä ylityksiä nousi sijaisten palkojen, hygieniatuotteiden, koneiden ja laitteiden kunnossapito kuluissa sekä puhtaanapito ja pesulapalveluiden osalta talousarvioon verrattuna. Kokonaisuutena ateria- ja puhdistuspalvelut pysyivät talousarviossa.

Ateria- ja puhdistuspalveluiden organisaatiota muutettiin yhden alue-esimiehen eläköitymisen myötä ja yhden alue-esimiehen virka lakkautettiin. Tilalle perustettiin uusi ateria- ja puhdistuspalveluohjaajan työsuhteinen toimi. Organisaatiomuutoksella haetaan kykyä vastata nopeammin asiakaspinnassa tapahtuviin muutoksiin, toiminnallisten riskien minimointia sekä joustavuutta ateria- ja puhdistuspalveluiden palvelualueella. Organisaatiomuutokseen liittyen käytiin yt -neuvottelut.

Ateriapalveluiden henkilöstö päivitti ammattiosaamistaan suorittamalla ravitsemuspassit. Laitoshuoltajat ja yhdistelmätyöntekijät suorittivat ympäristöpassit. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin seudullisesti yhteinen koulutuspäivä. Koulutuksen aiheina ateriapalvelun työntekijöille oli muutostarpeet ja mahdollisuudet omassa työssä. Puhdistuspalvelun työntekijät saivat kolutusta lattiamateriaaleista ja niiden hoidosta sekä pintahygieniasta, omavalvonnasta ja sairaalan siivouksesta. Biojätteen määrää saatiin pienennettyä vuoden 2015 tasosta. Linjastoon jäänyttä ruokaa myytiin noin 700 annosta.

Terveyskeskuksen keittiö siirtyi perusparannushankkeen tieltä väistötiloihin. Kotiin kuljetettavat ateriat pakataan Kirkonkylän yhtenäiskoulun A-talon keittiössä väistön ajan. Uutena kohteena elokuussa 2016 käynnistyi tilaelementtipäiväkodin keittiön ja puhdistuspalveluiden toiminta.

Ateria- ja puhdistuspalveluissa aloitettiin prosessikuvausten laadinta.

Talous- ja henkilöstöhallinto

Toimintatuottojen toteuma oli 94,8 % ja toimintakulujen toteuma 110,4 %. Työterveyden Kela-korvaus jäi arvioitua pienemmäksi. Palvelujen ostot ylittivät talousarvion toteuman ollessa 105,4 %. Merkittävin ylitys oli terveyspalveluissa, jossa toteuma oli 115,7 %.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ovat saavuttaneet hyvin niille asetetut tavoitteet. Taloushallinto on tuottanut toimintavuoden aikana tarvittavat raportit sovitussa aikataulussa ja hoitanut talouteen liittyvät rutiinit tehokkaasti. Palkanlaskenta ja –maksu on tapahtunut sovitun aikataulun mukaisesti.

Henkilöstöhallinnossa on toteutettu lyhyen ja pitkän aikavälin henkilöstösuunnittelua. Prosessikohtaisia koulutussuunnitelmia on laadittu. Työhyvinvointikyselyä ei ole toteutettu suunnitelman mukaan vuonna 2016 vaan seuraava kysely toteutetaan vuonna 2018. Esimiehiä on tuettu muun muassa yksilöllisiä ratkaisujen toteuttamisessa sekä muutosjohtamisessa prosessikohtaisesti.

Henkilöstöhallinnon Populus-järjestelmän keväällä 2014 alkanut käyttöönotto oli kokonaisuudessaan haastava ja projektin päätös tapahtui vasta kesällä 2016. Taloushallinnon Raindance- järjestelmään tehtiin versiopäivitys syksyllä 2016. Lisäksi siihen hankittiin konsernitilinpäätös-, UDP-raportointi- ja budjetointiosiot. Vuoden 2016 konsernitilinpäätös on laadittu uudella ohjelmalla.

Osaamisen vahvistamiseksi talouspalveluissa on järjestelmäkoulutusten lisäksi osallistuttu ajankohtaiskoulutuksiin, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen ajankohtaiskoulutukseen, kirjanpitäjien neuvottelupäivään sekä hankintalain muutoksen ajankohtaiskoulutukseen. Hankintojen osalta on valmistauduttu hankintalain muutokseen ja valmisteltu hankintaohjeen päivittämistä.

Henkilöstöpalveluissa henkilöstöpäällikkö ja palkanlaskijat osallistuivat kilpailukykysopimuksen mukanaan tuomien muutosten ajankohtaiskoulutukseen sekä OVTESin sekä ennakkoperinnän ja työeläkevakuuttamisen koulutuspäiviin. Lisäksi henkilöstöpäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu osallistuivat työhyvinvoinnin seminaaripäivään. Titanian osalta järjestettiin koulutuspäivä kaikille sitä käyttäville esimiehille ja pääkäyttäjille, jossa valmistauduttiin mm. kilpailukykysopimuksen mukanaan tuomiin muutoksiin.

Talous- ja henkilöstöpalvelujen sekä tietotekniikkapalvelujen henkilöstöä osallistui sisäisen asiakaspalvelun valmennuspäivään toukokuussa.

Talous- ja henkilöstöpalveluissa on päivitetty olemassa olevia prosessikuvauksia palkanlaskennan ja kirjanpidon osalta. Lisäksi maksuliikenteen häiriötilanteisiin on laadittu prosessikuvaus.

Tietotekniikkapalvelut

Toimintatuottojen toteuma oli 88,7 % ja toimintakulujen toteuma 94,8 %. Tietotekniikkapalveluiden ulkoiset menot veloitetaan sisäisiltä asiakkailta toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Tietotekniikkapalveluiden ulkoiset kustannukset jäivät vuonna 2016 alle talousarvion. Sen seurauksena jäivät myös sisäiset myyntituotot talousarviota pienemmiksi. Henkilöstökulut ylittivät talousarvion toteuman ollessa 102,9 %. Muut kulut alittivat talousarvion.

Tietotekniikkapalveluiden osalta vuosi 2016 oli haastava. Asiakaskunta koki vaihtelua palveluiden saatavuudessa. Lisäksi erityisesti langattoman verkon toimintaongelmat aiheuttivat haasteita. Asiakaskunnalta tulleeseen palautteeseen on reagoitu ja pyritty ratkomaan ongelmia tehokkaammin. Yhteistyötä eri prosessien suuntaan on lisätty. Tietotekniikkapalveluissa on toteutettu useita kehitys- ja muutostöitä toimintavuoden aikana perustehtävien rinnalla. Tietotekniikkapalveluiden osalta kehitystyötä on tarpeen jatkaa muun muassa organisoimalla tehtäviä selkeämmin ja aikatauluttamalla ylläpito- ja kehitystehtäviä systemaattisemmin. Myös osaamista on tarpeen kasvattaa uusien teknisten vaatimusten mukaisesti.

Keskeiset kehityshankkeet vuonna 2016

- Sisäisen verkon (kiinteän verkon) verkko-operaattorin vaihtuminen
- Konesalin muutto
- Langattoman verkon parantaminen (aloitettiin loppuvuonna 2016)
- Tietotekniikkapalveluiden sisäisen toiminnan kehittäminen, muun muassa tikettijärjestelmän käytön kehittäminen
- Sähköisten palvelujen kehittämissuunnitelma
- Tietotekniikan hankintojen valmistelussa on tiivistetty yhteistyötä prosessien kanssa

Talousarviossa tavoitteena ollut tietotekniikkapalvelujen strategian laadinta on siirretty vuodelle 2017 ja priorisoitu käynnissä olleita muutos- ja kehitystöitä.

Kolme henkilöä osallistui Windows 10 -käyttöönotto ja hallinta -koulutukseen. Osaamista on lisätty Office 365 - ympäristön teknisiin yksityiskohtiin mm. hankkimalla asiantuntijatyötä organisaation ulkopuolelta.

Tietotekniikan prosessikuvauksia ei ole työstetty vuoden 2016 aikana johtuen useista kehittämis- ja muutostöistä. Prosessikuvausten laadinta on tarkoituksenmukaista, kun muutokset on saatu toteutettua. Prosessikuvausten laadinnan aloitus on aikataulutettu alkuvuoteen 2017.

Tietoturvaryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaosaamista on kehitetty järjestämällä asiasta koulutuksia. ICT-jatkuvuussuunnittelutyötä on jatkettu ja päivitetty maksuliikenteen ICT-varautumissuunnitelma. Henkilöstölle on annettu tietoturvakoulutusta sekä toteutettu käyttäjäkysely tietoturvaan liittyen.

Kempeleen kunnassa laaditaan erillinen tietotilinpäätös vuodelta 2016, jossa kuvataan Kempeleen kunnan tietojen käsittelyn menettelytapoja ja periaatteita, seurantaa ja valvontaa sekä kehittämiskohteita.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on toteutettu suunnitelman mukaan vuoden aikana. Riskien arviointia ja tarkastuksia on tehty kaikissa prosesseissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehitystyötä on tarpeen jatkaa vuonna 2017 muun muassa selkeyttämällä vastuunjakoa ja tarkastuksen painopistealueita.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Kempeleen kunta on arvotettu ja vetovoimainen työnantaja		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Prosessikuvaukset Henkilöstön kouluttaminen	Työhyvinvointi-mittaristo	Prosessikuvauksia päivitetty ja uusia laadittu
Henkilöstön kouluttaminen	Työhyvinvointi-mittaristo	Koulutuksiin osallistuttu tarpeen mukaan
Esimiestaitojen arvosana paranee Kehityskeskustelut käydään 100 %:sti	Työhyvinvointi-mittaristo Henkilöstöpäällikkö kerää tiedon esimiehiltä	Alkuvuonna 2016 tehdyssä kyselyssä keskiarvo 3,12

Keskeiset toimenpiteet

- Taloushallinnon prosessikuvauksia on päivitetty.
- Ateria- ja puhdistuspalveluiden prosessikuvausten teko on aloitettu.
- Tietotekniikkapalveluiden prosessikuvaukset on sovittu aloitettavaksi vuoden 2017 puolella.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Palvelut ovat vaikuttavia ja oikea aikaisia- palaute	Tehty toimenpide tavoitteeseen nähden	Palautteeseen reagoidaan. Ateria- ja puhdistuspalveluissa on toteutettu asiakastyytyväisyyskysely

Keskeiset toimenpiteet

- Tietotekniikkapalveluista on tullut negatiivista palautetta mm. langattoman verkon toimivuuteen ja palvelujen saatavuuteen liittyen. Tietotekniikkapalveluiden kehittämistoimenpiteitä on jatkettu pitämällä mm. kehittämistyöpaja. Yhteistyötä on kehitetty eri prosessien suuntaan toiminnan sujuvoittamiseksi.
- Ateria- ja puhdistuspalveluissa on toteutettu asiakastyytyväisyyskysely koululaisille ruokapalveluissa, keskiarvo 7,32.
- Ateria- ja puhdistuspalveluissa on toteutettu asiakastyytyväisyyskysely sisäisille asiakkaille, ateriapalvelut keskiarvo 3,34 ja puhdistuspalvelut keskiarvo 3,81.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Ateriapalvelut toteutetaan ravitsemus-suositusten mukaisesti	Käynnistetyt toimenpiteet Kouluterveyskysely	Ravitsemussuositukset on huomioitu ruokalistasuunnittelussa Kouluterveyskysely järjestetään parittomina vuosina, seuraava kysely vuonna 2017

Keskeiset toimenpiteet

- Ravitsemussuositukset ovat käytössä.
- Sydänmerkin käyttöönottoon liittyen on todettu, että suomalaiset ravitsemussuositukset ovat lähes yhtenevät sydänmerkin suosituksiin verrattuna. Suolan osalta suomalaiset ravitsemussuositukset ovat sydänmerkin suosituksia tiukemmat.

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Laadittu sähköisten palveluiden käyttöönottosuunnitelma vuosille 2016-2017	Sähköisten palveluiden käyttö ja toimivuus Palaute	Sähköisten palvelujen käyttöönottosuunnitelma laadittu ja sitä on ryhdytty toteuttamaan Prosesseista saatuun palautteeseen on reagoitu

7.2.2 Peruspalvelut

Peruspalvelut yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 275**	**6 968**	**273**	**7 241**	**7 857**	**108,5**
Myyntituotot	1 906	1 556	93	1 649	2 089	126,7
Maksutuotot	3 806	3 853	70	3 923	4 275	109,0
Tuet ja avustukset	1 342	1 166	0	1 166	1 166	100,0
Muut toimintatuotot	221	393	110	503	327	65,0
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Toimintakulut	**-82 444**	**-82 315**	**-1 290**	**-83 605**	**-84 283**	**100,8**
Henkilöstökulut	-34 945	-36 094	-309	-36 403	-35 850	98,5
Palvelujen ostot	-36 059	-35 026	-691	-35 717	-36 586	102,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 613	-1 627	0	-1 627	-1 763	108,4
Avustukset	-5 679	-5 431	-140	-5 571	-5 806	104,2
Muut toimintakulut	-4 148	-4 139	-150	-4 288	-4 278	99,8
Toimintakate	**-75 169**	**-75 347**	**-1 017**	**-76 364**	**-76 426**	**100,1**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Vuosikate	**-75 169**	**-75 347**	**-1 017**	**-76 364**	**-76 426**	**100,1**
Suunnitelman mukaiset poistot	-343	-249	0	-249	-157	63,1
Tilikauden tulos	**-75 512**	**-75 596**	**-1 017**	**-76 613**	**-76 583**	**100,0**
Vyörytyskulut	-2010	-1509	0	-1509	-2458	162,9
Vyörytystuotot	54	68	0	68	33	48,4
Tilikauden alijäämä	**-77 468**	**-77 037**	**-1 017**	**-78 054**	**-79 008**	**101,2**

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**3 996**	**3 953**	**273**	**4 226**	**4 954**	**117,2**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-45 508**	**-44 269**	**-1 186**	**-45 455**	**-46 869**	**103,1**
Toimintakate	**-41 512**	**-40 316**	**-913**	**-41 229**	**-41 915**	**101,7**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-41 512**	**-40 316**	**-913**	**-41 229**	**-41 915**	**101,7**
Suunnitelman mukaiset poistot	-76	-134	0	-134	-74	55,3
Tilikauden tulos	**-41 588**	**-40 450**	**-913**	**-41 363**	**-41 989**	**101,5**
Vyörytyskulut	-955	-704	-2	-706	-1 198	169,6
Vyörytystuotot	54	68	0	68	33	48,4
Tilikauden alijäämä	**-42 489**	**-41 086**	**-915**	**-42 001**	**-43 154**	**102,7**

Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu ja vapaa-aika

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**3 279**	**3 015**	**0**	**3 015**	**2 903**	**96,3**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-36 936**	**-38 046**	**-104**	**-38 150**	**-37 414**	**98,1**
Toimintakate	**-33 657**	**-35 031**	**-104**	**-35 135**	**-34 511**	**98,2**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-33 657**	**-35 031**	**-104**	**-35 135**	**-34 511**	**98,2**
Suunnitelman mukaiset poistot	-267	-115	0	-115	-82	71,1
Tilikauden tulos	**-33 924**	**-35 146**	**-104**	**-35 251**	**-34 593**	**98,1**
Vyörytyskulut	-1 055	-805	2	-803	-1 261	157,1
Vyörytystuotot	-1772	-1613	0	-1 613	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-36 751**	**-37 564**	**-102**	**-37 666**	**-35 854**	**95,2**

Peruspalvelujohto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**0**	**3**	**0**	**3**	**26**	**866,7**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-133**	**-276**	**-1**	**-277**	**-300**	**108,3**
Toimintakate	**-133**	**-273**	**-1**	**-274**	**-274**	**100,0**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-133**	**-273**	**-1**	**-274**	**-274**	**100,0**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	**-133**	**-273**	**-1**	**-274**	**-274**	**100,0**
Vyörytyskulut	-17	-6	0	-6	-18	300,0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-150**	**-279**	**-1**	**-280**	**-292**	**104,3**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Peruspalveluprosessin sisäisten ja ulkoisten toimintatuottojen toteutuminen talousarviovuonna 2016 oli 108,5 %. Sisäisten ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli 100,8 %. Toimintakate oli 100.1 %. Toimintakatteen muutos muutettuun talousarvioon oli 62 000 euroa.

Terveys- ja toimintakyvyn, lasten- ja nuorten yhteisöllisen kasvun ja vapaa-ajan alaprosessit saavuttivat talousarvio vuoden 2016 taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Peruspalveluprosessin vuoden 2016 talousarvion muutokset painottuvat sosiaalisen turvallisuuden ja ikääntyneiden hoiva ja huolenpidon alaprosesseihin. Peruspalveluprosessin toimintatuotot toteutuivat ennakoitua enemmän. Ulkokuntalaisille tuotettujen palvelujen myyntituottoja sekä asiakasmaksutuottoja kertyi arvioitua enemmän.

Lasten ja nuorten yhteisöllisen kasvun alaprosessin kustannukset alittuvat 594 000 euroa. Varhaiskasvatuksen alaprosessin toimintakate alittui 4,1 %. Varhaiskasvatuksen kustannuskehitykseen vaikuttivat 1.8.2016 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain ja asetuksen tuomat muutokset. Uusien esiopetuksen perusteiden mukainen esiopetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen. Varhaiskasvatus sai opetushallituksen rahoituksen Uudistuva varhaiskasvatus -hankkeelle. Talousarviovuonna Honkasen päiväkodin monitoimita-

lon puoli purettiin ja päiväkodin palvelut siirtyivät tilaelementti rakennukseen Ylikylän Puukoulun esiopetuspäiväkodin viereen. Ylikylän päiväkodin investoinnin hankesuunnitelma käynnistettiin.

Opetuspalveluissa uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön syksyllä 2016. Linnakangastalon koulun laajennus valmistui kesällä 2016 ja Linnakangastalon koulun II vaiheen investoinnin hankesuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2016 ja II vaiheen suunnittelutyö käynnistettiin. Opetuksessa otettiin käyttöön sähköinen oppimisympäristö Edison. Lukiolla toteutettiin sähköisiä ylioppilaskirjoituksia. Opetuksen toimintakulut toteutuivat 99,8 % ja toimintatuotot 89,1 %.

Vapaa-ajan palvelut ja nuorisotyö yhdistyivät omaksi alaprosessiksi Kempele Akatemian toiminnaksi 1.8.2016 alkaen. Kempele Akatemian palveluissa käynnistettiin toiminnan resurssien yhdistämistä sekä vapaa-ajan palveluiden uusien toimintamallien kehittäminen nykyisten resurssien ja olemassa olevan osaamisen kautta. Vapaa-ajan palvelujen toimintakate toteutui 90,9 %.

Terveys- ja toimintakyvyn alaprosessissa tuottoja kertyi ennakoitua enemmän ulkokuntalaisille tuotettujen palveluiden myynnistä sekä asiakasmaksuista. Toimintatuotot toteutuivat 147.5 %. Myyntituottoihin kohdistui ennakoimattomia toimintamenoja. Toimintamenot toteutuivat 101,8 %. Talousarviovuonna 2016 terveyskeskussairaalan potilaspaikkoja vähennettiin 20:n paikkaan. Pitkäaikaislaitoshoivan purkamisen myötä terveyskeskuksen sairaalan henkilöstöä sijoitettiin uudelleen ja henkilöstömäärärahoja siirrettiin ikääntyneiden hoivan ja huolenpidon alaprosessiin. Neuvolan perhetyössä vakinaistettiin kaksi lähihoitajan tehtävää ja suun terveydenhuollossa hammaslääkärin koulutusvirka muutettiin vakinaiseksi hammaslääkärin viraksi. Välinehuolto siirtyi liikkeenluovutusperiaatteella Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille kesäkuussa 2016. Erikoissairaanhoidon kustannukset laskivat. Vuodesta 2015 erikoissairaanhoidon kulut pienenivät 0,85 milj. euroa. Terveyskeskuksen uudisrakennus valmistui lokakuussa 2016.

Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessin toimintakate vuonna 2016 oli 108,3 %. Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessissa työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut toteutuvat ennakoitua pienempänä. Työllistämispalveluissa otettiin käyttöön uusia toimenpiteitä työttömyyden kasvun ja Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun hillitsemiseksi. Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessissa palveluiden ostopalvelut toteutuivat arvioitua suurempana. Lastensuojelupalveluissa huostaanottoja toteutettiin ennakoitua enemmän. Lisäksi ennakoimattomia kustannuksia aiheuttivat perhekuntoutuksen palvelut, mielenterveyspalveluissa ja kehitysvammahuollossa uusien henkilöiden siirtyminen asumispalveluihin.. Lisäksi vammaispalveluissa asumispalvelujen ja henkilökohtaisten avustajien määrä kasvoi.

Ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon alaprosessissa toimintakulut toteutuivat 103,2 % ja toimintatuotot 97 %. Ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon alaprosessissa asumispalveluiden ostopalvelut lisääntyivät pitkäaikaislaitospaikkojen purusta johtuen. Lisäksi tilapäishoidon tarve oli ennakoitua suurempaa. Kotona asumista tukevissa palveluissa henkilöstökulut toteutuivat arvioitua suurempana. Määräaikaista henkilöstöä jouduttiin palkkaamaan esim. kotiin vietävien aterioiden kuljetuksiin sekä palvelutalon keittiöön päivittäisten aterioiden järjestämiseksi. Keväällä 2016 ikääntyneiden hoiva- ja huolenpidon ala-prosessissa käynnistettiin yöpartiotoiminta.

Pohjois-pohjanmaan liiton rahoittama Master Plan Pirilä-kylä toimintamallista - hanke toteutettiin ajalla 1.4.2016 - 31.10.2016. Hanketta hallinnoi Kempeleen kunta. Hankkeen yhteistyökumppaneita olivat Oulun seudun koulutuskuntayhtymä sekä Oulun Diakonissalaitos. Hankkeessa laadittiin Master Plan Pirilän alueen

kehittämismahdollisuuksista ja Pirilä- Kylä toimintamallista. Hankkeen loppuraportti valmistui lokakuussa 2016.

Kempeleen kunta osallistui Kuntaliiton käynnistämään 3-vuotiseen ammatillisen koulutuksen omistajaohjaus-projektiin sekä turvapaikanhakijoiden esikotoutumista valmistelevaan Esikoto ESR- hankkeeseen. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa oltiin mukana Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittaman Popster-hankkeeseen osallistumisen myötä.

Peruspalvelujen talouden sopeuttamistoimia käsiteltiin palveluvaliokunnassa 30.8.2016 sekä kunnanhallituksessa 26.9.2016.

Prosessien kuvaamista on jatkettu edelleen ja peruspalveluprosessin prosessikuvauksia on kuvattu yhteensä 135 kpl.

Lapsi – ja nuorisopoliittinen ohjausryhmä kokoontui 4 kertaa.

Palveluvaliokunta kokoontui 25 kertaa.

Terveys ja toimintakyky

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**1 928**	**1 582**	**110**	**1 692**	**2 504**	**148,0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**-4**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-30 407**	**-29 166**	**0**	**-29 166**	**-29 698**	**101,8**
Toimintakate	**-28 479**	**-27 584**	**106**	**-27 478**	**-27 194**	**99,0**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-28 479**	**-27 584**	**106**	**-27 478**	**-27 194**	**99,0**
Suunnitelman mukaiset poistot	-76	-134	0	-134	-73	54,5
Tilikauden tulos	**-28 555**	**-27 718**	**106**	**-27 612**	**-27 267**	**98,8**
Vyörytyskulut	-487	-334	0	-334	-542	162,3
Vyörytystuotot	54	68	0	68	33	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-28 988**	**-27 984**	**106**	**-27 878**	**-27 776**	**99,6**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Terveys ja toimintakyky alaprosessin kokonaistoimintakate on n. 99,0 %. Terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa (="oma toiminta") toimintakate on n. 93,5 % ja erikoissairaanhoidon toimintakate on n. 101,8 %.

Tulot ovat yhteensä n. 147,5 %. Myyntituotot ylittävät selvästi (147,5 %) TA-varauksen koska mukana on ennakoimattomia ja ulkokuntalaisille tuotettujen palveluiden myyntituottoja. Palvelujen tuottamisen kustannusten kautta niihin kohdistui myös ulkoisia toimintamenoja, joten osa näistä on ns." läpilaskutusta menoina ja tuloina". Asiakasmaksutuotot ovat toteutuneet n 121,6 %, tähän vaikutti myös kohonneet terveydenhuollon asiakasmaksut.

Menot ovat yhteensä n. 101,8 %. Terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa (="oma toiminta") toimintakulut ovat n. 101,7 %. Menoissa on mukana TA:ssa ennakoimattomia henkilöstökuluja (terveyskeskussairaala) mutta em. kuluihin kohdistuu vastaavat myyntituotot, vrt. kohta tulot/myyntituotot. Erikoissairaanhoidon toimintakulut toteutuivat n. 101,9 %.

Terveyskeskusrakentamisen ensimmäinen vaihe eli uudisrakennus valmistui lokakuussa 2016. Uudisrakennuksessa toimivat tk-sairaala, kuntoutus, tietotekniikka ja väistötilat hallinnolle. Vanhan kiinteistön remontin ensimmäinen vaihe käynnistyi lokakuussa kohdistuen n 70 % kiinteistöstä. Vanhassa osassa jatkavat tässä vaiheessa vastaanotto, laboratorio, röntgen ja suun terveydenhoito. Neuvolatoiminnat siirtyivät Hovintie 5 tilaelementtirakennukseen väistöön. Mt-palveluiden Tiilitorin toimitiloissa oli ilmastointiremontti kesän 2016 aikana.

Uuden tk-sairaalan potilaspaikkamäärä väheni, kuten palvelurakennemuutoksessa oli linjattu, nykyinen paikkamäärä on 20 - 22, epidemiatilanteissa 26 paikkaa. Sairaalassa ei ole enää pitkäaikaishoivan paikkoja. Henkilöstön uudelleen sijoittamisesta käytiin toisen vaiheen yt-neuvottelut, jolloin tk-sairaalan lähihoitajia siirtyi kunnan muissa yksiköissä oleviin avoimiin tehtäviin, kaksi vastaanotolle ja kaksi ikähoivaan. Neljän lähihoitajan loppuvuoden palkkavaraukset siirrettiin ikähoivan ostopalveluihin. Tk-sairaalassa muutettiin kaksi osa-aikaista tehtävää yhdeksi fysioterapeutin tehtäväksi. Tk-sairaalapaikkoja on jouduttu ajoittain hankkimaan toisista sairaaloista ja niistä aiheutui ennakoimattomia menoja, hoitopäivä- ja potilaskuljetuskustannuksia.

Vastaanottopalveluissa on ruuhkautumista runsaasta kysynnästä johtuen. Toimintatapoja on kehitetty hoitajavastaanottoa laajentamalla ja lisäämällä sekä samalla lääkärityöpanosta on ohjattu enemmän hoitajakonsultatiiviseen suuntaan.

Neuvolan perhetyössä vakinaistettiin kaksi lähihoitajan tehtävää. Suun terveydenhuollossa hammaslääkärin koulutusvirka muutettiin vakinaiseksi hammaslääkärin viraksi. Erityisliikunnan koordinaattorin osa-aikainen tehtävä siirtyi määrärahoineen Kempele Akatemialle v 2016 lopussa. Välinehuolto siirtyi henkilöstöineen (kaksi välinehuoltajaa) liikkeenluovutusperiaatteella PPSHP:lle kesäkuussa 2016, välinehuoltopalvelut hankitaan PPSHP:ltä. Kunnan lakisääteinen työterveyspalveluiden järjestämisvelvollisuus siirtyi v 2017 alusta Oulun Työterveys Oy:lle.

Terveydenhuoltolain mukaan vuoden 2014 alusta lähtein kansalainen on voinut valita oman perusterveydenhuollon tuottajan eli terveyskeskuksen yli kuntarajojen. Kempeleen terveyskeskuksen palveluiden piiriin on tullut n 420 henkilöä (”netto”). Tämä palvelukysynnän kasvu kertyy kunnan oman väestön kasvun lisäksi ja on siten omalta osaltaan aiheuttanut tk-palveluiden ruuhkautumista. Palveluiden tuottamisesta laskutetaan potilaan kotikuntaa, mutta tuloa ei ole voitu kohdistaa palvelujen laajentamiseen. Radiologin uä-palveluja on myyty lähikunnille ja työterveyshuollolle.

Perusterveydenhuollossa tehtävämäärä kasvaa PTH/ESH:n ja kotiin annettavien palveluiden hoidonporrastuksen muuttuessa ja näistä aiheutuu tk:n oman toiminnan kustannusten kasvua. TA:ssa ennakoimatonta kustannusten kasvua on ollut ilmaisvälinejakeluissa (mm. diabetesvälineet, uniapnealaitteet, haavanhoitotuotteet, inkontinessituotteet), lääkehoidossa (opiaattikorvaushoito, vastaanotolla suonensisäiset lääkehoidot yms.), posti- ja telekuluissa (e-laskukirjeet, puhelinvastaajapalvelut) ja vanhenevan kaluston kunnossapidosta.

Erikoissairaanhoidon kustannukset laskivat v 2016; ennätysvuodesta 2015 kustannukset pienenivät yhteensä n 0,85 milj. euroa. Erityiskalliiden hoitojen määrä väheni, jolloin kalliiden hoitojen tasausrahastoon jäi maksettavaksi tasausta n 0,3 milj. euroa. ESH kokonaiskustannukset olivat n 1 068 euroa / kuntalainen, ESH-kustannus pieneni edellisestä vuodesta n 66 euroa / kuntalainen.

Sosiaalinen turvallisuus

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**1 029**	**1 362**	**20**	**1 382**	**1 310**	**94,8**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-9 849**	**-9 789**	**-748**	**-10 537**	**-11 225**	**106,5**
Toimintakate	**-8 820**	**-8 427**	**-728**	**-9 155**	**-9 915**	**108,3**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-8 820**	**-8 427**	**-728**	**-9 155**	**-9 915**	**108,3**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	-1	0,0
Tilikauden tulos	**-8 820**	**-8 427**	**-728**	**-9 155**	**-9 916**	**108,3**
Vyörytyskulut	-261	-247	0	-247	-386	156,3
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-9 081**	**-8 674**	**-728**	**-9 402**	**-10 302**	**109,6**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Sosiaalisen turvallisuuden toimintakate vuonna 2016 oli 108,3 %. Toimintakate ylittyi 760.000 euroa.

Toimintatuottojen toteutuma oli 94,8 %. Toimintatuottojen alitus johtuu pääasiassa siitä, että työllistämiseen saatiin palkkatukea arvioitua vähemmän (50.000 euroa). Toimintakulujen toteutuma oli 106,5 %.

Yleisissä sosiaalipalveluissa perustoimeentulotukimenot ovat vuosien ajan pysyneet samalla tasolla(noin 580.000 euroa), mutta vuonna 2016 perustoimeentulotukea maksettiin noin 640.000 euroa(ylitys 80.000 euroa).

Tukityöllistämisessä Kansaneläkelaitokselle maksettiin työmarkkinatuen kuntaosuutta 124.000 euroa arvioitua vähemmän.

Työllistämisyksikön alaisuudessa aloitti uutena toimintona auto- ja pienkorjauspaja. Vuonna 2016 otettiin käyttöön rekrytointilisä, jonka maksamisella kannustettiin työantajia tarjoamaan töitä työttömille kempeleläisille. Rekrytointilisää maksettiin kahdeksan työttömän kohdalla. Vuoden 2016 aikana palkkatuettuun työhön työllistettiin 97 henkilöä. Kesätyöseteleitä jaettiin 250 kappaletta, joista noin 70 ei palautunut, ts. jäi käyttämättä. Kesätyöllistämisessä tarjottiin uutena kesätyömuotona mahdollisuutta aloittaa kesäaikainen yrittäjyys. Kesäyrittäjinä toimi 18 nuorta.

Työllistämisyksikkö oli mukana seuraavissa hankkeissa: seudullinen työllisyyspalveluiden kehittämishanke 2015 - 2018, Tukea ja tehoa järjestöjen työllistämiseen -hanke 2015 - 2017, Pipo 2 Menolippu työelämään -hanke 2014 - 2020, MYP-hanke, Kempeleen Kierrätyskeskus -hanke 2015 - 2020.

Sosiaalipalveluissa palveluiden ostot ylittyivät vuoden lopussa noin 400.000 euroa. Ylitys johtui uusista palveluasumisen ostoista sekä lastensuojelun sijoituksista.

Vuoden 2016 aikana palveluasumista ostettiin vaikeavammaisille kaksi uutta palveluasumispaikkaa ja kehitysvammahuollossa kuusi uutta palveluasumispaikkaa. Mielenterveyskuntoutujien palveluasumisessa ostettiin yksi uusi paikka. Lastensuojelussa oli vuoden aikana 10 uutta huostaanottoa.

Avustusten osalta ylitys oli vuoden lopussa 95.000 euroa (perustoimeentulotuki, omaishoidontuki ja vammaisille annettavat avustukset).

Henkilöstökulut ylittyivät vuoden lopussa noin 100.000 euroa. Ylitys johtui arvioitua suuremmista eläkekuluista (+ 70.000 euroa) sekä erilliskorvauksista. Aineet, tarvikkeet ja tavarat menokohta ylittyi noin 45.000 euroa, mikä johtui pääasiassa suojavaate- ja kalustohankinnoista mm. auto- ja pienkorjauspajalle, erityistyöllistämiseen ja kierrätyskeskukseen.

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**1 039**	**1 005**	**143**	**1 148**	**1 114**	**97,0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-5 118**	**-5 038**	**-433**	**-5 471**	**-5 646**	**103,2**
Toimintakate	**-4 079**	**-4 033**	**-290**	**-4 323**	**-4 532**	**104,8**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-4 079**	**-4 033**	**-290**	**-4 323**	**-4 532**	**104,8**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	**-4 079**	**-4 033**	**-290**	**-4 323**	**-4 532**	**104,8**
Vyörytyskulut	-190	-117	0	-117	-251	214,5
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-4 269**	**-4 150**	**-290**	**-4 440**	**-4 783**	**107,7**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpidon toimintakate oli kokonaisuudessaan 104,8 %. Kotona asumista tukevien palveluiden toimintakate oli 106,1 % ja asumispalveluiden toimintakate oli 103,1 %.

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpidon toimintatuottojen kokonaistoteuma oli 97,0 % (alitus noin 34 000 euroa). Kotona asumista tukevien palveluiden osalta tuottojen toteuma oli 99,5 % ja asumispalveluiden osalta toteuma oli 94,5 %.

Ikähoivan toimintakulut ylittyivät kokonaisuudessaan 3,2 % (ylitys noin 175 000 euroa). Kotona asumista tukevien palveluiden kulujen ylitys oli 4,7 % eli noin 133 000 euroa. Asumispalveluiden kulut ylittyivät 1,6 % eli noin 42 000 euroa.

Vuoden 2016 aikana laitoshoidon purku saatettiin terveyskeskussairaalasta päätökseen. Laitoshoidon purkamisen viimeisen vaiheen yhteydessä terveyskeskussairaalasta siirtyi ikähoivan avoimina olleisiin toimiin vielä kaksi lähihoitajaa. Pitkäaikaista hoivaa ja huolenpitoa tarvitsevia potilaita terveyskeskussairaalassa ei enää ole. Pitkäaikainen hoiva ja huolenpito, johon liittyy asumisenjärjestelyt, on ikähoivan toimintaa.

Ikähoivassa näkyi käynnissä ollut laitoshoidon purku. Lisäksi väestön ikääntyminen, erityisesti vanhemmissa ikäluokissa, näkyi ikähoivan palvelujen kysynnän ja käytön kasvuna. Vuoden 2016 aikana säännöllisen kotihoidon (ml. oma kotihoito, ostopalvelut sekä kotihoidon palveluseteli) piirissä olleiden asiakkaiden määrä kasvoi 9,3 % edellisvuodesta. Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden yli 75-vuotiaiden määrä kasvoi edeltävästä vuodesta 8,9 %. Myös säännöllisen kotihoidon käyntien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 5,4 % (132 555 käyntiä/v 2016). Noin 80 % kaikista kuluneen vuoden säännöllisen kotihoidon asiakaskäynneistä tehtiin yli 75-vuotiaiden asiakkaiden luokse. Kotona hoidettiin pitempään yhä enemmän ja runsaampaa apua tarvitsevia ikääntyneitä asiakkaita. Keväällä 2016 aloitettiin omana toimintana kotihoidon yöpartiotoiminta. Kotiin vietävien aterioiden osuus kasvoi sekin edellisvuodesta noin 6,9 %, lukumääräisesti lisäys oli 1 250 kotiin vietävää ateriaa.

Ikähoivan osalta suurin ylitys talousarviossa tapahtui kotona asumista tukevissa palveluissa kotihoidon henkilöstökulujen kasvussa. Kotiin vietävien lounasaterioiden kuljetuspalvelun ja vanhusten palvelutalon päivittäisen lähiruokapalvelun järjestämiseksi jouduttiin rekrytoimaan arvioitua enemmän määräaikaista henkilökuntaa. Lisäksi oman vuorokodin toiminnan ylläpitäminen on edellyttänyt arvioitua enemmän henkilöresursseja, sillä kotihoidosta vuorokotiin siirtyneiden hoitajien tilalle on kotihoidon kenttätyöhön jouduttu rekrytoimaan määräaikaisia kotihoidon asiakkaiden määrän ja hoidon tarpeen kasvun vuoksi. Eri ikäryhmien terveystarkastusten toteuttaminen kotisairaanhoitajien oman työn ohessa ei ollut mahdollista toteuttaa. Sen vuoksi rekrytoitiin määräaikaisesti sairaanhoitaja, jonka toimesta vuonna 2016 80 vuotta täyttäneiden ennaltaehkäisevät kotikäynnit, omaishoitajien sekä 75-vuotiaiden terveystarkastukset saatiin toteutettua.

Myös asumispalveluissa näkyi toteutunut laitoshoidon purku, mutta myös kotona asumista tukevien palveluiden tehostaminen. Tehostettuun palveluasumiseen muuttamisessa näkyi asiakkaiden hoitoisuuden ja hoidon tarpeen kasvu sekä siellä ympärivuorokautisen asumisen-/hoiva-ajan lyhentyminen. Kuluneen vuoden aikana ympärivuorokautisen palveluasumisen piirissä on ollut kaikkiaan 89 henkilöä. Heistä yli 75-vuotiaiden osuus oli lähes 87 %. Kaikkien toteutuneiden hoitopäivien osalta kasvua edelliseen vuoteen oli noin 6,4 %, mikä tarkoittaa noin neljän ympärivuorokautisen hoivapaikan käytön lisäystä.

Lasten ja nuorten yhteisöllinen kasvu

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**2 610**	**2 311**	**0**	**2 311**	**2 194**	**94,9**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-34 569**	**-35 776**	**-72**	**-35 848**	**-35 254**	**98,3**
Toimintakate	**-31 959**	**-33 465**	**-72**	**-33 537**	**-33 060**	**98,6**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-31 959**	**-33 465**	**-72**	**-33 537**	**-33 060**	**98,6**
Suunnitelman mukaiset poistot	-264	-105	0	-105	-81	77,1
Tilikauden tulos	**-32 223**	**-33 570**	**-72**	**-33 642**	**-33 141**	**98,5**
Vyörytyskulut	-985	-767	0	-767	-1 176	153,3
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-33 208**	**-34 337**	**-72**	**-34 409**	**-34 317**	**99,7**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintakate alittui 4,1 %.(519 200 euroa) Toimintatuotot toteutuivat 97,9 % ja toimintakulut 96,1 %. Henkilöstökulut alittuivat 7,5 % (617 300 euroa) johtuen uuden lain ja asetuksen mukaisesta henkilöstön sopeuttamisesta.

Varhaiskasvatuspalveluissa uudet varhaiskasvatuslain ja asetuksen muutokset astuivat voimaan 1.8.2016. Varhaiskasvatuslain muutoksen mukaan kaikille lapsille säädettiin oikeus 20 tuntiin varhaiskasvatusta. Sitä laajempi oikeus on lapsilla, joiden vanhemmat ovat työssäkäyviä tai opiskelevia. Varhaiskasvatusasetuksen muutos vaikutti lasten ja aikuisten suhdelukuun yli kolmivuotiaiden osalta. Aikaisemmin yhtä työntekijää kohden sai olla seitsemän yli kolmevuotiasta lasta. Uuden asetuksen mukaan lasten määrä lisääntyi yhdellä eli yhtä työntekijää kohden voi olla kahdeksan lasta.

Uusien esiopetuksen perusteiden mukainen Kempeleen kunnan esiopetussuunnitelma valmistui keväällä 2016 ja otettiin käyttöön 1.8.2016. Esiopetusta tullaan järjestämään edelleen myös yksityisissä päiväkodeissa, mikäli päiväkodissa muodostuu riittävä ryhmä (5 lasta) saman ikäisten lasten vertaisoppimisen tarpeeseen.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päätettiin lokakuussa 2016. Ne ovat Opetushallituksen varhaiskasvatuslain (580/2015) 9 §:n mukaan antama määräys, jota varhaiskasvatuksen järjestäjät ja muut palvelujen tuottajat ovat velvollisia noudattamaan paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia laatiessaan. Kempeleen varhaiskasvatussuunnitelmien valmistelu aloitettiin syksyn aikana ja ne otetaan käyttöön 1.8.2017. Kempeleen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen tueksi haettiin ja saatiin Opetushallitukselta valtionavustusta hankkeelle ”Uudistuva varhaiskasvatus”. Hankkeen kokonaismenot ovat 34 000 euroa avustuksen määrä 23 800 euroa. Hanke on koulutushanke, joka on toteutettu yhteistyössä Oulun yliopiston ja ympäristökuntien kanssa.

Honkasen päiväkodin monitoimitalon puoli, jossa oli 60 lasta, purettiin ja lapset siirtyivät kolmiryhmäiseen tilaelementti rakennukseen, joka sijoitettiin Puukoulun esiopetuspäiväkodin viereen Ylikylälle. Tilat vuokrattiin Cramo Oy:ltä siksi kunnes uusi Ylikylän päiväkoti rakennetaan.

Ylikylän päiväkodin hankesuunnitelman valmistelu aloitettiin. Suunnitteilla on rakentaa päiväkoti, joka korvaa Honkasen päiväkodin (puoleksi tilaelementti), Puukoulun esiopetuspäiväkodin(tilaelementti) ja Rentolan tiellä olevat kolme ryhmäperhepäiväkotia. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavaksi 2018 ja valmistuvaksi elokuussa 2019.

Opetus

Opetuksen toimintakate on 100,2 %. Toimintatuotot ovat 89,1 %. Tuottojen alittuminen johtuu opetusryhmien pienentämiseen saadun avustuksen poistumisesta. Toimintakulut ovat yhteensä 99,8 %.

Perusopetuksessa on otettu käyttöön uusi opetussuunnitelma 1-6 vuosiluokilla ja samalla valmisteltu käyttöönoton laajentumista 7-9 vuosiluokille. Lukion uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön. Linnakangastalon 1. vaiheen laajennus on otettu käyttöön elokuussa 2016 ja 2. vaiheen laajennuksen suunnittelutyö on käynnistynyt.

Opetuksessa on otettu käyttöön sähköinen oppimisympäristö Edison, jonka käyttöä laajennetaan päätelaitteiden lukumäärän lisääntymisen ja koulujen langattomien verkkojen toimintavarmuuden kehittymisen myötä.

Koulut ovat aktiivisesti mukana kansallisissa kehittämisprojekteissa ja kansainvälistymiseen liittyvissä hankkeissa.

Nuorisopalvelut

Honkasen lasten- ja nuortentalo purettiin kesällä 2016. Näin ollen Honkasen lasten- ja nuortentalon palvelut siirtyivät toisiin tiloihin. Kesäkuussa 2016 nuorten Zuumi-pajan toiminta siirtyi Hovintielle.
Koulussa tapahtuva nuorisotyö oli aktiivista. Liikennepuistossa oli kävijöitä yli 4000 henkilöä. Liikennepuistoon työllistettiin 9 kesätyöntekijää. Tapahtumapalvelut monipuolistuivat.

Lasten ja nuorten osallisuutta vahvistettiin Pikku Parlamentin, lasten- ja nuorten foorumin, SOME-asiantuntijoiden sekä alueellisten vaikuttajanuorten avulla. Etsivä nuorisotyö vakiinnutti toimintamalliaan. Nuorten Zuumi-pajalla tehtiin teemoitettu sisältösuunnitelma alkuvuodesta. Nuorten työpajatoimintaan vuodelle 2016 aluehallintovirasto ei myöntänyt rahoitusta määräaikaisten työsuhteiden vuoksi.

Kempeleen kunta oli mukana seutukunnallisessa Rantalakeuden nuorten työpajaselvityshankkeessa. Hankkeen tavoitteena on selvittää nuorten työpajatoiminnan yhteistyömahdollisuuksia Lakeuden alueella.

Nuorisopalveluihin siirtyi syksyllä 2016 kokoaikainen ohjaajan resurssi määrärahoineen varhaiskasvatuksen alaprosessista.. Osaamisen kartoittamista ja kehittämistä tehtiin Innostusvirtaamon projektina nuorisopalveluilla. Innostusvirtaamon kehittämistyö jatkuu vuonna 2017.

Vapaa-aika

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**668**	**705**	**0**	**705**	**708**	**100,4**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-2 367**	**-2 270**	**-32**	**-2 302**	**-2 159**	**93,8**
Toimintakate	**-1 699**	**-1 565**	**-32**	**-1 597**	**-1 451**	**90,9**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-1 699**	**-1 565**	**-32**	**-1 597**	**-1 451**	**90,9**
Suunnitelman mukaiset poistot	-3	-10	0	-10	-2	20,0
Tilikauden tulos	**-1 702**	**-1 575**	**-32**	**-1 607**	**-1 453**	**90,4**
Vyörytyskulut	-70	-38	0	-38	-85	223,7
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-1 772**	**-1 613**	**-32**	**-1 645**	**-1 538**	**93,5**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut kehittivät yhteistyötä laaja-alaisesti mm. urheiluseurojen, yritysten, koulujen, päiväkotien, alueellisten työryhmien ja kunnan eri sektoreiden kanssa. Uusia kehittämistyöryhmiä perustettiin useita ja laadittiin pidemmän tähtäimen toimintasuunnitelmia tuleville vuosille.

Kuntalaisten kehonkoostumusmittauksia järjestettiin kaksi, keväällä ja syksyllä, joiden yhteydessä annettiin myös elämäntapaohjausta. Seniorikortilla ja liikuntapassilla sai käydä liikuntapalveluiden järjestämässä kuntosalistartissa Kempele-hallilla. Liikuntapalveluihin tilattiin erilaisia liikuntavälineitä helpottamaan toimintojen järjestämistä.

Virkistysuimala Zimmarin kävijämäärä oli 154 495. Kaikista kävijöistä kempeleläisten eläkeläisten osuus oli 11 %, alle 17-vuotiaiden lasten osuus 25 % ja ympäristökuntien (Lumijoki, Tyrnävä, Liminka ja Hailuoto) seniorikorttikäynnit alle 2 %. Lasten erityisuimakoulu käynnistyi alkeisryhmien osalta yhteistyössä Kempeleen Pyrinnön kanssa. Kesänajan kahdeksan viikon sulku vaikutti kävijämäärään ja asiakasmaksutuottoihin.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistopalveluissa taiteen perusopetuksen selvitys- ja opetussuunnitelmatyötä jatkettiin ja taiteen perusopetus (musiikki) käynnistyy syyslukukaudella 2017.

Yhteistyötä kunnan eri prosessien kanssa tehtiin mm. järjestämällä virkistyspäiviä kunnan eri toimijoille. Yhteistyössä Lakeuden kansalaisopiston kanssa keskityttiin yhteisten opettajaresurssien hyödyntämiseen.

Kirjasto

Kirjastossa jatkettiin lasten lukemisharrastuksen edistämistä vuonna 2016 ja lukudiplomeita suoritettiin yhteensä 883 kpl. Kirjavinkkauksia tehtiin 130 käyntiä sekä tiedonhaun opetuksia 34 kertaa. Satutunnit pidettiin sekä pääkirjastolla että Tietotorin lähikirjastossa. Viime vuonna 2016 pelkästään pääkirjastolla pidetyissä satutuokioissa vieraili yhteensä huimat 1156 osallistujaa. Kirjastojen kehittämistyötä tehtiin yhteistyössä OUTI-kirjastojen kanssa ja kirjastojärjestelmä Kohan kehittämistä jatkettiin.

Erilaisia tapahtumia järjestettiin kirjastolla mm. nukketeatteria ja muita lasten esityksiä (musiikkia ja teatteria), Linnakankaan koulun kevätjuhla, useita erilaisia kirjailija- ja puhujavierailuja, sekä kirjastolla kuukausittain vaihtuvia taidenäyttelyitä. Lisäksi kirjasto oli mukana toiminnassa useilla erilaisilla Oulun alueen tai koko Suomen alueiden erilaisilla teemaviikoilla omilla tapahtumillaan (esim. Vanhustenviikko, Oulun Muusajuhlat, Hyvä kasvaa Kempeleessä).

Kirjaston kotipalvelutyö jatkuu yhteistyössä Lions Club Kempeleen kanssa. Päiväkotien kanssa aloitettiin systemaattinen yhteistyö. Kirjasto oli mukana erilaisissa tapahtumissa sekä osallistunut koulujen ja päiväkotien vanhempainiltoihin aktiivisesti.

Kulttuuri

Tapahtumia järjestettiin aktiivisesti eri toimijoiden kanssa. Vuoden aikana oli konsertteja eri-ikäisille sekä teatteria ja näyttelyitä. Vuosittain toistuvia tapahtumia jatkettiin esim. Hyvä kasvaa Kempeleessä ja Museon joulu. Veteraanijuhlat ja itsenäisyysjuhla vietettiin perinteiseen malliin.

Museon kesässä saavutettiin yleisöennätys. Kaikkiaan museolla kävi noin 3500 ihmistä kesän aikana. Museolla oli heinäkuussa Museoklubi, joka oli uutta toimintaa. Yhteislaulutilaisuudet olivat myös suosittuja.

Museon aukioloaikoja laajennettiin ja tapahtumia oli paljon. Kouluyhteistyötä jatkettiin, koululaisvierailuja kehitettiin ja niiden sisältöjä muokattiin.

Kotiseutuarkistossa olevat vanhat valokuvat digitoitiin tulevan juhlavuoden käyttöön. Suomi 100 & Kempele 150 juhlavuoden suunnittelu jatkui läpi koko vuoden ja juhlavuoden tuotteet suunniteltiin. Kulttuuripolkutyöryhmän toiminta käynnistettiin.

Strategiset tavoitteet (valtuuston nähden sitovat)

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Yhteistyö eri verkostojen kanssa	Yhteistyöverkostojen määrä Tapahtumien määrä ja palaute	50 93

Keskeiset toimenpiteet

- Alaprosesseissa verkostotyötä on monipuolistettu urheiluseurojen, Kempeleen seurakunnan ja muiden järjestöjen kanssa.
- Yhteistyöverkot ovat monipuolistuneet Kempele Akatemian ja verkostorehtorin toiminnan käynnistyttyä.

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Palveluista tehdään prosessikuvaukset Perhetyön ja nuorisotyön kehittämistä jatketaan	Tehdyt asiakaslähtöiset prosessi-kuvaukset Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman arviointi	135 Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman ohjausryhmä on arvioinut ohjelman toteutumista ja kokoontunut 3 kertaa.
Avohoitopalveluiden lisääminen	Uudistetut toimintamallit	Yöpartiotoiminta käynnistyi. Työllistämisyksikössä käynnistettiin pienryhmämuotoinen kuntouttava työtoiminta sekä auto- ja pienkonekorjauspaja ja rekrytointilisä otettiin käyttöön. Pitkäaikaishoitopaikkojen määrä terveyskeskuksessa vähennettiin. Kirjaston kotipalvelutyötä yhteistyössä Lions Clubin kanssa jatkettiin.
Palvelurakenteiden ja toimintamallien uusiminen	Uudistetut toimintamallit	Kempele Akatemia aloitti toimintansa 1.8.2016. Mielenterveysasiakkaiden työtoiminta/päivätoimintapalveluiden siirtymistä Tiilitorin tiloihin valmisteltiin. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelalle.Välinehuolto siirtyi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille. Taiteen perusopetuksen selvitys- ja opetussuunnitelmatyötä jatkettiin.

Keskeiset toimenpiteet

- Prosessikuvaukset.
- Työllistämispalveluja on monipuolistettu.
- Varhaiskasvatussuunnitelman valmistus on aloitettu syksyllä 2016.

- Esiopetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2016.
- Uudet lain ja asetuksen mukaiset lapsiryhmät on muodostettu syksyllä 2016.
- Palveluohjauksen ja yksityisten yksiköiden yhteistyötä on lisätty.
- Laitoshoitoa on purettu ja painopiste on avohuollon palveluissa.
- Opetussuunnitelmat on uudistettu 1.8.2016 alkaen.
- Kotipalveluiden monipuolistaminen, yöpartiotoiminta.

Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Ikääntyneiden palvelurakenne: 93 % asuu kotona, heistä 13-14 % kotihoidon piirissä ja 5-6 % saa omaishoidon tukea	Eri palveluja saavien määrä ja osuus 75 vuotta täyttäneistä	Yli 75-vuotiaista kotona asui 92,1 % (891 henkilöä). Kotihoidon piirissä oli 13,8 % (134 henkilöä) yli 75-vuotiaista. Omaishoidon tukea sai 3,4 % (33 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
Ymp.vrk hoito ja hoiva 7 %	Eri palveluja saavien määrä ja osuus 75 vuotta täyttäneistä	Ympärivuorokautisen palveluasumisen piirissä oli 8,0 % (77 henkilöä) yli 75-vuotiaista.
Laitoshoidon purkaminen	Eri palveluja saavien määrä ja osuus 75 vuotta täyttäneistä	Laitoshoito purettiin vuoden 2016 aikana. Uusi tk-sairaala otettu käyttöön lokakuussa 2016.

Keskeiset toimenpiteet

- Yöpartiotoiminta on aloittanut toiminnan.
- Kotona asumisen tukemisen palvelujen resursseja lisättiin määräaikaisilla työntekijöillä, esim. ateriakuljetukset.
- Ikäihmisten huomioiminen kulttuuritapahtumissa ja esitysten vieminen palvelutaloihin.

Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Aloitteiden hyödyntäminen palvelujen järjestämisessä	Uusien työmenetelmien käyttöönoton seuranta	Valtuustoaloite aktiivisuusrannekkeita kouluille Pertti Sankilampi / hankkeen valmistelu Polar Electron kanssa. Turvallisuusrannekkeiden käyttöönotto sosiaali- ja mielenterveystyön palveluissa.
Pikkuparlamentin, seniorineuvoston ja vammaisneuvoston osallisuuden lisääminen	Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset	Seniorineuvosto kokoontui 4 kertaa, Pikku parlamentti 2 kertaa, Nuorten foorumi 8 kertaa ja lasten foorumi 2 kertaa. Vammaisneuvosto 4 kertaa.

Keskeiset toimenpiteet

- Hyvän kasvun arvioinnin tulosten mukaan nuorten mahdollisuus vaikuttaa asioihin koulussa on nuorten antamien vastausten perusteella hyvä.
- Varhaiskasvatussuunnitelmien valmistamisessa vanhempien toimikuntien roolia on vahvistettu.
- Pikkuparlamentin toiminta on vakiintunutta.
- Valtuustoaloite aktiivisuusranneke kouluille -aloitteen tiimoilta on tehty hankehakemus.
- Turvallisuusrannekkeet on hankittu sosiaali- ja mielenterveystyön palveluihin.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden tulosten huomioiminen palvelujen järjestämisessä	Käynnistetyt toimenpiteet Kts. Hyvinvointikertomuksen mittarit	Kempele Akatemian toiminnan käynnistyminen. Työllistämis- ja kotipalveluita monipuolistettu.

Keskeiset toimenpiteet

- Varhaiskasvatuksessa yksiköiden liikuntavastaavat suunnitellet yhteistyössä liikuntasihteerin kanssa lasten liikunnan edellytyksiä.
- Työllistämispalveluja on monipuolistettu.
- Kempele Akatemian toiminnan käynnistyminen.
- Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelujen vakiinnuttaminen.
- Liikkuva koulu – hanke.
- Neuvolan perhetyössä vakinaistettiin kaksi lähihoitajan tehtävää.
- Suun terveydenhuollossa hammaslääkärin koulutusvirka muutettiin vakinaiseksi hammaslääkärin viraksi.
- Lasten lukemisharrastuksen edistäminen sekä monipuolinen harrastustarjonta.

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Peruspalveluprosessin sähköisten palvelujen kehittäminen	Sähköiset palvelut	Ajantasaistettu netissä olevat asiakaslomakkeet.

Keskeiset toimenpiteet

- Fakta-tilastointityökalu on toiminut palveluohjauksen välineenä.
- Hankittu sähköinen oppimisympäristö Edison.
- Tilamisu ja Hellewi
- Party ja Parent -ohjelmat

7.2.3 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**7 774**	**7 592**	**1 385**	**8 977**	**9 866**	**109,9**
Myyntituotot	4 933	4 803	200	5 003	5 560	111,1
Maksutuotot	765	259	100	359	433	120,6
Tuet ja avustukset	24	18	0	18	70	388,9
Muut toimintatuotot	2 052	2 512	1 085	3 597	3 803	105,7
Valmistus omaan käyttöön	**279**	**361**	**0**	**361**	**316**	**87,5**
Toimintakulut	**-7 534**	**-8 278**	**-345**	**-8 623**	**-8 556**	**99,2**
Henkilöstökulut	-2 215	-2 369	-28	-2 397	-2 403	100,3
Palvelujen ostot	-3 148	-3 367	-8	-3 375	-3 378	100,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 714	-1 972	0	-1 972	-1 875	95,1
Muut toimintakulut	-457	-570	-309	-879	-900	102,4
Toimintakate	**519**	**-325**	**1 040**	**715**	**1 626**	**227,5**
Rahoitustuotot- ja kulut	-1	0	0	0	-2	
Vuosikate	**518**	**-325**	**1 040**	**715**	**1 624**	**227,2**
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 453	-4 111	-92	-4 203	-4 637	110,3
Tilikauden tulos	**-3 934**	**-4 436**	**948**	**-3 488**	**-3 013**	**86,4**
Vyörytyskulut	-282	-185	0	-185	-376	203,5
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden alijäämä	**-4 215**	**-4 621**	**948**	**-3 672**	**-3 389**	**92,3**

Ympäristöpalveluiden johto

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**19**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-438**	**-446**	**-40**	**-486**	**-484**	**99,6**
Toimintakate	**-419**	**-446**	**-40**	**-486**	**-484**	**99,6**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-419**	**-446**	**-40**	**-486**	**-484**	**99,6**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	-1	0,0
Tilikauden tulos	**-419**	**-446**	**-40**	**-486**	**-485**	**99,8**
Vyörytyskulut	-47	-8	0	-8	-53	662,5
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-466**	**-454**	**-40**	**-494**	**-538**	**108,9**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Ympäristöpalveluiden taloudellinen ja toiminnallinen tulos muodostuivat hyviksi. Toimintatuotot olivat selvästi hieman budjetoitua korkeammat, mikä johtui suurimmalta osalta maanmyyntituottojen kasvusta. Toimintakulut toteutuivat budjetoitua pienempinä. Asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin suunnitellusti.

Ympäristön kunnossapito

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**196**	**103**	**0**	**103**	**170**	**165,0**
Valmistus omaan käyttöön	**276**	**361**	**0**	**361**	**316**	**87,5**
Toimintakulut	**-2 622**	**-2 833**	**-21**	**-2 854**	**-2 815**	**98,6**
Toimintakate	**-2 150**	**-2 369**	**-21**	**-2 390**	**-2 329**	**97,4**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0,0**
Vuosikate	**-2 150**	**-2 369**	**-21**	**-2 390**	**-2 330**	**97,5**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 978	-1 959	0	-1 959	-1 705	0,0
Tilikauden tulos	**-4 128**	**-4 328**	**-21**	**-4 349**	**-4 035**	**92,8**
Vyörytyskulut	-58	-48	0	-48	-106	220,8
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-4 186**	**-4 376**	**-21**	**-4 397**	**-4 141**	**94,2**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Ympäristön kunnossapidon toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Uudet kaava- ja kehityshankkeet ovat liikenne- ja ympäristösuunnittelun osalta vieneet paljon resursseja. Zatelliitin eritasoliittymän rakennussuunnitelmat ovat valmistuneet. Hankkeen toteuttamista valmistellaan yhteistyössä Liikenneviraston kanssa vuodelle 2017. Prosessikuvauksia on laadittu ja otettu käyttöön vuoden aikana.

Tilapalvelut

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**5 016**	**4 995**	**200**	**5 195**	**5 696**	**109,6**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-2 762**	**-3 162**	**-293**	**-3 455**	**-3 308**	**95,7**
Toimintakate	**2 254**	**1 833**	**-93**	**1 740**	**2 388**	**137,2**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**2 254**	**1 833**	**-93**	**1 740**	**2 388**	**137,2**
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 475	-2 152	-92	-2 244	-2 933	0,0
Tilikauden tulos	**-221**	**-319**	**-185**	**-504**	**-545**	**108,1**
Vyörytyskulut	-96	-86	0	-86	-119	138,4
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-317**	**-405**	**-185**	**-590**	**-664**	**112,5**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Tilapalveluiden taloudellinen ja toiminnallinen tulos toteutui suunnitelmien mukaisesti. Kesän 2016 aikana toteutettiin Linnakankaan koulun laajentaminen. Vuoden 2016 aikana Zimmarin korttelissa tehtiin isoja muutoksia. Tontin omistuksen vaihdoksen myötä Honkasen monitoimitalo purettiin ja toiminta siirrettiin pääosin Ylikylälle rakennettuun elementtipäiväkotiin. Kunta teki sopimuksen Zimmarin viereen rakennettavan liikuntahallin vuokrauksesta liikuntakäyttöön. Sosiaalitoimen toimistotilojen ilmanvaihto uudistettiin kesän 2016 aikana yhteistyössä taloyhtiön kanssa. Kauden aikana tehtiin lukuisia energiansäästöön liittyviä ratkaisuja ja hankintoja. Ketolanperän koulun lämmitysjärjestelmän muutoksen myötä Kempeleen kunnan julkisten tilojen lämmityksessä ei käytetä enää öljyä.

Maankäyttö

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**2 403**	**2 329**	**1 085**	**3 414**	**3 626**	**106,2**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-455**	**-513**	**9**	**-504**	**-547**	**108,5**
Toimintakate	**1 948**	**1 816**	**1 094**	**2 910**	**3 079**	**105,8**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**1 948**	**1 816**	**1 094**	**2 910**	**3 079**	**105,8**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	**1 948**	**1 816**	**1 094**	**2 910**	**3 079**	**105,8**
Vyörytyskulut	-28	-10	0	-10	-34	340,0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**1 920**	**1 806**	**1 094**	**2 900**	**3 045**	**105,0**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Maankäytön suunnittelu kohdentui v.2016 suunnitellusta osittain poikkeavasti. Honkasen ja Ylikylän asemakaavan luonnosvaihe oli maalis-huhtikuussa nähtävillä, jonka vuoksi poikittaisyhteyden asemakaavoituksen aloittaminen viivästyi. Taajaman osayleiskaavasta on pidetty viranomaisneuvottelu ja sovittu jatkotoimenpiteistä kunnan keskeisimmän osan kaavatyön eteenpäin viemiseksi. Keskusta-alueen kaavoitus- ja tontinluovutuskilpailu päättyi toukokuussa. Ympäristöpalvelut on sopinut kilpailun voittaneen rakennusliikkeen ja suunnittelutoimistojen yhteenliittymän kanssa kaavoituksen jatkamisesta asemakaavan kaavarunko vaihtoehtojen laadinnalla. Hakamaan yritysalueen asemakaava hyväksyttiin joulukuussa.

Kirkonkylän koulun alueelta tehtiin vuodenvaihteessa merkittävä maanhankinta, jonka johdosta maanhankinnan määrärahaan tehtiin 410.000 euroa lisämäärärahapäätös. Asunto- ja yritystonttien myynti on vilkastunut edellisvuoteen verrattuna ja v. 2016 maanmyyntitavoite 2.300.000 euroa ylittyi selvästi.

Rakennusvalvonta

Tuloslaskelma 1000 € / ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Toimintatuotot	**141**	**165**	**100**	**265**	**375**	**141,5**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Toimintakulut	**-1 258**	**-1 324**	**0**	**-1 324**	**-1 403**	**106,0**
Toimintakate	**-1 114**	**-1 159**	**100**	**-1 059**	**-1 028**	**97,1**
Rahoitustuotot- ja kulut	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0**
Vuosikate	**-1 114**	**-1 159**	**100**	**-1 059**	**-1 028**	**97,1**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	**-1 114**	**-1 159**	**100**	**-1 059**	**-1 028**	**97,1**
Vyörytyskulut	-52	-33	0	-33	-63	190,9
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	**0,0**
Tilikauden alijäämä	**-1 166**	**-1 192**	**100**	**-1 092**	**-1 091**	**99,9**

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Rakennusvalvonnan ensimmäisen toimintavuosi erillisenä yksikkönä ympäristöpalveluissa on ollut vilkas. Rakennus-, toimenpide- ja purkamislupahakemuksia saapui vuonna 2016 yhteensä 217 kpl ja tehtyjä lupapäätöksiä oli 218 kpl. Työnjohtajapäätöksiä tehtiin 210 kpl. Vilkkaan toiminnan vuoksi ei ole pysytty lupakäsittelyajan 3 viikon tavoitteessa, vaan ajoittain lupakäsittelyaika on ollut 5-6 viikkoa. Rakennusvalvonnan henkilöresurssivajaus toimintaan nähden on näkynyt rakennusvalvonnan tuottamissa palveluissa.

Sähköisesti lupahakemuksia tuli Lupapiste.fi -palvelun kautta 44 % kaikista lupahakemuksista. Pientalojen rakennusluvista on haettu ja käsitelty sähköisesti n. 85 %.

Rakennus- ja huoneistotietojen rekisterin perusparannustyötä on tehty yhden henkilöresurssin voimin koko vuosi. Perusparannustyö on osoittautunut ennakoitua työläämmäksi.

Talousarviossa 2016 rakennusvalvonnan tuotoiksi on arvioitu 165 000 euroa. Lupatuottoja kertyi 334 945 euroa (227 %). Rakennuslupamaksujen kertymään on vaikuttanut voimakkaasti kerrosalaltaan suuret hankkeet mm. hotelli-palloiluhalli, sisäleikkihalli ja teollisuushallit sekä Kempeleen kunnan rakennushankkeet.

Pelastustoimen tehtävät Kempeleen kunnassa järjestää Oulu-Koillismaan pelastuslaitos. Tuloslaskelmassa pelastustoimen kulut on sisällytetty rakennusvalvonnan toimintakuluihin.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovat)

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Hakamaan yritysalueen asemakaava tuodaan hyväksymiskäsittelyyn kesäelokuussa. Taajaman osayleiskaavan ja poikittais-yhteyden tilaa vaativien kaupallisten tonttien asemakaavoitusta (2. vaihe) jatketaan maakuntakaavan tultua voimaan. Lisäksi selvitetään Oulun seudun sähkön biovoimalaitoksen sijoittumista moottoritien varteen Ouluntullin eteläpuolelle. Selvitystyön yhteydessä tarkistetaan Ollakan yritysalueen asemakaavoituksen tavoitteita ja toteuttamista.	Kaavahankkeiden eteneminen	Hakamaan asemakaava hyväksyttiin joulukuussa. Kaava tulee pääosin voimaan helmikuussa 2017. Maaliskuussa asetettiin nähtäville Honkasen ja Ylikylän palvelukeskittymän asemakaava, joka osittain lisää alueen yritystoimintaa. Taajaman osayleiskaavan viranomaispalaveri pidettiin 14.4, jossa käsiteltiin myös biovoimalaitoksen sijoittumista moottoritien varteen.
Hakamaan ja poikittaisyhteyden tilaa vaativien kaupallisten tonttien asemakaavoitus (2.vaihe) toteuttavat aiemmin kaavoitettujen yritysalueiden kanssa valtuustokauden tavoitteen.	Tonttivarannon lisäys, ha	Tonttivarantoa lisätty valtuustokaudella n. 15 ha. Zatelliitin poikittaisyhteyden asemakaavoitus on kesken. Kaavan valmistumisen jälkeen valtuustokauden tavoite 40 ha. Toteutuu.

Turvallinen ja aktivoiva ympäristö		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Liikenneturvallisuussuunnitelmaa toteutetaan	Toteutuneet liikenneturvallisuushankkeet	Liikenneturvallisuustoimija on aloittanut työskentelyn. Liikenneturvallisuustyöryhmä on kokoontunut ja toimintaa jatketaan. Liikenneturvallisuuskohteiden rakentaminen valmistunut (pääpyörätie ja Linnakaartoon suojatiesaareke sekä liikenneturvallisuussuunnitelma).
Liikunnan olosuhteita parannetaan	Hyvinvointikertomuksen turvallisuus ja elinympäristö-mittarit	Maastoliikuntareitistön suunnittelu on käynnistynyt. Köykkyrin alueen kehittäminen etenee ja pesäpallostadionin uusi kenttä on valmistunut.

Keskeiset toimenpiteet

- Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen.
- Liikuntapaikkojen kehittämishankkeet etenevät.

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Pidetään yllä vuoropuhelua kuntalaisten ja kunnassa toimivien vapaaehtoisjärjestöjen kanssa	Osallistujien palaute	Osallistettu ympäristönsuunnittelussa asukkaita.

Keskeiset toimenpiteet

- Asukkaiden ja yhteisöjen osallistaminen ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Saadaan tarkempaa tietoa talvikunnossapidon laadusta	Talvikunnossapidon laadun mitattu toteutuma	
Rakennuslupien käsittelyaika alle kolme viikkoa	Käsittelyaika	Rakennuslupien käsittelyaika on ollut 1-6 viikkoa
Kaikki kunnan omistamat tilat ovat aktiivisessa käytössä	Tilojen käyttöaste	Tilojen käyttöaste 100 %.
0,5 % kiinteistökannasta on vuokratiloja	Vuokratilojen osuus tiloista	Vuokratilojen osuus 2,82 %.
Kunta on mukana vähähiilisyyshankkeessa	Energiatehokkuus	Kunnan julkisia tilojen lämmitysenergiana ei käytetä enää öljyä.

Pidetään liikuntapaikkojen ja leikkipuistojen palveluverkko-suunnitelmat ajan tasalla		Leikkipuistojen palveluverkkosuunnitelmaa päivitetty

Keskeiset toimenpiteet

- Päivitetään liikuntapaikkojen ja leikkipaikkojen palveluverkkosuunnitelmat.

Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Asukkaita ja yhteisöjä on kuultu ympäristön suunnitteluprosesseissa	Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset	Osallistettu ympäristönsuunnittelussa asukkaita

Keskeiset toimenpiteet

- Asukkaiden ja yhteisöjen osallistaminen ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Liikunnan olosuhteet on huomioitu kaavoituksessa ja ympäristön suunnittelussa	Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset	Vihervuodelle 2016 on toteutettu mm "pop-up-puisto".

Keskeiset toimenpiteet

- Liikunnan olosuhteiden huomioon ottaminen kaavoituksessa ja ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Vihervuosi 2016 – viihtyisä viherympäristö teemalla toteutetaan erilaisia tempauksia.

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Tavoitetaso 2016	**Mittari/arviointikriteeri**	**Tilanne 31.12.2016**
Sähköisen rakennuslupamenettelyn käyttö on vakiintunut	Hankkeen eteneminen	Rakentamisen lupahakemuksista 44 % on haettu sähköisesti

7.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman analysointi

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan menoihin, lainojen korko- ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintamenoista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

Ulkoinen (1 000 €)	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio-muutokset 2016	Talousarvio + muutos 2016	Tilinpäätös 2016	Poikkeama
Toimintatuotot	**10 155**	**1 393**	**11 548**	**12 548**	**-1 000**
Myyntituotot	1 660	93	1 753	2 234	-481
Maksutuotot	4 112	170	4 282	4 708	-426
Tuet ja avustukset	1 478	-65	1 413	1 469	-56
Muut toimintatuotot	2 906	1 195	4 101	4 137	-36
Valmistus omaan käyttöön	**362**	**0**	**362**	**316**	**46**
Toimintakulut	**-90 396**	**-1 525**	**-91 920**	**-92 173**	**253**
Henkilöstökulut	-44 090	-283	-44 373	-43 654	-719
Palvelujen ostot	-35 146	-829	-35 975	-36 725	750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 744	0	-4 744	-4 736	-8
Avustukset	-5 504	-153	-5 656	-5 874	218
Muut toimintakulut	-913	-260	-1 173	-1 184	11
TOIMINTAKATE	**-79 879**	**-132**	**-80 010**	**-79 309**	**-701**
Verotulot	63 400	1 700	65 100	65 653	-553
Valtionosuudet	22 481	1 175	23 656	24 051	-396
Rahoitustuotot ja -kulut	-988	200	-788	-710	-78
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	32		32	24	8
Korkokulut	-1 000	200	-800	-729	-71
Muut rahoituskulut	-20		-20	-5	-15
VUOSIKATE	**5 014**	**2 943**	**7 957**	**9 685**	**-1 728**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 759**	**-92**	**-4 850**	**-5 143**	**293**
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 759	-92	-4 850	-4 362	-488
Arvonalentumiset	0	0	0	-781	781
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Satunnaiset tuotot	0	0	**0**	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	**0**	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**256**	**2 851**	**3 107**	**4 542**	**-1 435**
Poistoeron muutos	629	0	629	629	0
Varausten muutos	0	0	0	-3 000	3 000
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**885**	**2 851**	**3 736**	**2 171**	**1 565**

Toimintatuotot

Kempeleen kunnan ulkoiset toimintatuotot vuonna 2016 olivat 12,5 milj. euroa. Tuotot ylittivät talousarvion 1 milj. eurolla toteuman ollessa 108,7 %. Toimintatuotot kasvoivat yhteensä 1,9 milj. euroa, 17,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintatuotoista myyntituotot kasvoivat 3,2 %, maksutuotot kasvoivat 3,0 %, avustukset laskivat 11,8 % ja muut toimintatuotot kasvoivat 81,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Myyntituottojen kasvu johtuu terveyspalvelujen myynnin kasvusta naapurikunnille sekä vieraskuntalaskutuksen kasvusta. Vieraskuntalaskutuksen määrä vuonna 2016 oli 556.000 euroa ja edellisvuoteen verrattuna se on kasvanut 308.000 euroa, 124,4 %.

Maksutuotoissa kasvoivat terveydenhuollon asiakasmaksut käyntimäärän kasvun sekä terveydenhuollon maksujen korotusten myötä. Myös kotipalvelumaksut ja muut sosiaalitoimen maksut lisääntyivät. Lisäksi rakennusvalvonnan ja -tarkastuksen maksut lisääntyivät.

Tuet ja avustukset vähenivät 11,8 % edellisestä vuodesta. Työllistämistuki kuitenkin kasvoi 170.000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

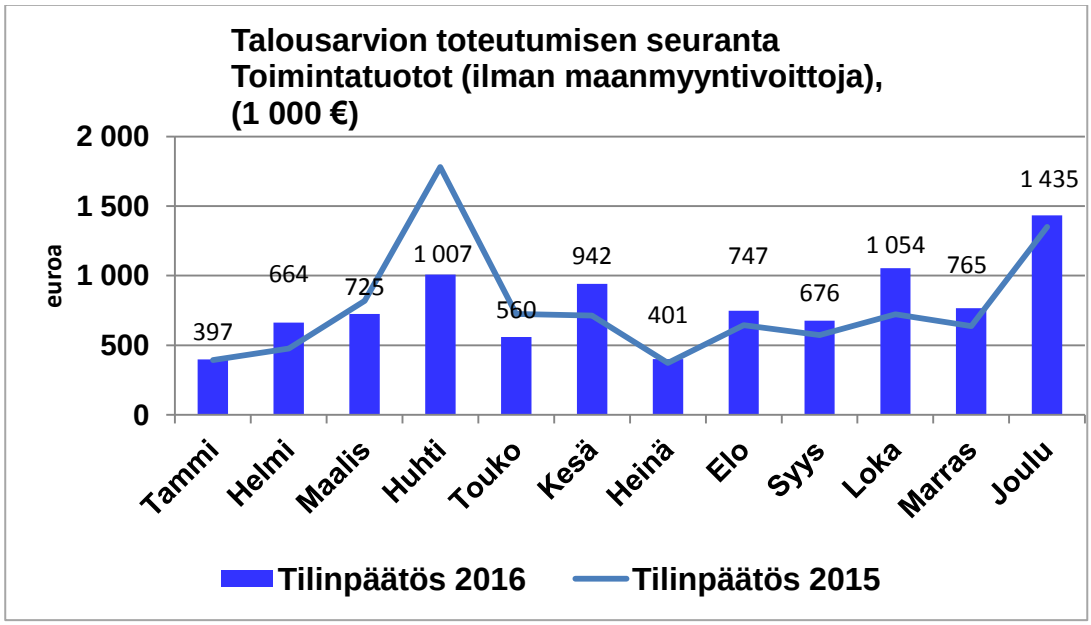

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Tilinpäätös 2015	393	476	818	1 782	724	714	373	643	573	723	637	1 350	9 207
Talousarvio 2016	346	420	721	1 571	638	629	329	567	505	638	562	1 190	8 115
Tilinpäätös 2016	397	664	725	1 007	560	942	401	747	676	1 054	765	1 435	9 373
Muutos %	1,1	39,4	-11,3	-43,5	-22,6	31,9	7,5	16,1	18,0	45,7	20,1	6,3	1,8
Erotus, €	4	187	-93	-775	-164	228	28	104	103	330	128	85	166

Muut toimintatuotot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Asuntojen vuokrat	77	80	0	80	78	97,5
Muiden rakennusten vuokrat	206	224	0	224	204	91,1
Maa- ja vesialuiden vuokrat	296	280	0	280	357	127,5
Koneiden ja laitteiden vuokrat	0	0	0	0	1	0,0
Muut vuokratuotot	73	43	0	43	76	175,3
Muut tuotot	153	303	0	303	135	44,6
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0	0	110	110	110	0,0
Maanmyyntivoitot	**1 475**	**1 975**	**1 085**	**3 060**	**3 175**	**103,8**
Yhteensä	**2 280**	**2 906**	**1 195**	**4 101**	**4 137**	**100,9**

Muut toimintatuottojen ryhmässä kasvoivat eniten maanmyyntivoitot. Maanmyyntivoittoja kertyi 3,2 milj. euroa. Kasvua edelliseltä vuodesta on 1,7 milj. euroa, eli 115,2 %. Vuoden aikana talousarvioon tehtiin useita muutoksia maanmyynnin ja maanmyyntivoittojen osalta ja talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 103,8.

Maa- ja vesialueiden vuokrat lisääntyivät 61.000 euroa edellisvuodesta toteuman ollessa 127,5 %.

Muihin toimintatuottoihin sisältyy kertaluonteisena eränä terveyskeskuksen luovutusvoitto 110.000 euroa.

Toimintakulut

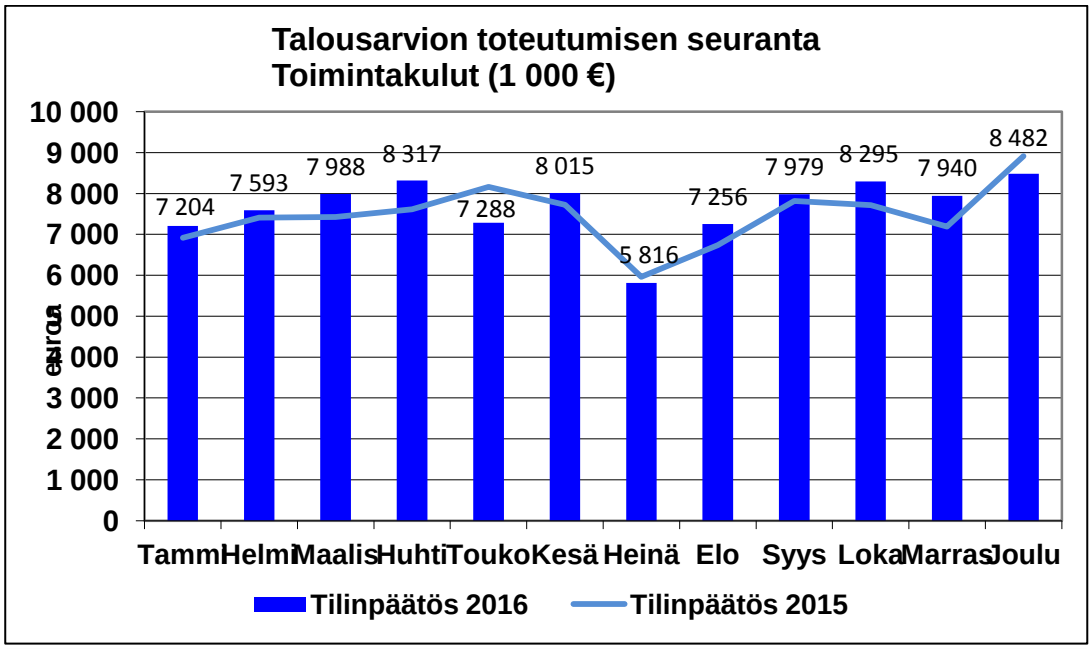

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Tilinpäätös 2015	6 918	7 411	7 425	7 617	8 160	7 726	5 965	6 734	7 818	7 717	7 195	8 909	89 595
Talousarvio 2016	6 980	7 478	7 491	7 685	8 233	7 795	6 018	6 794	7 888	7 786	7 259	8 989	90 396
Tilinpäätös 2016	7 204	7 593	7 988	8 317	7 288	8 015	5 816	7 256	7 979	8 295	7 940	8 482	92 173
Muutos %	4,1	2,4	7,6	9,2	-10,7	3,7	-2,5	7,7	2,1	7,5	10,4	-4,8	2,9
Erotus, €	287	181	563	700	-872	289	-149	522	161	578	745	-427	2 578

Kempeleen kunnan ulkoiset toimintakulut vuonna 2016 olivat 92,2 milj. euroa. Talousarvion toteuma oli 100,3 % ja talousarvio ylittyi 253.000 euroa. Vuoteen 2015 verrattuna toimintakulut kasvoivat 2,9 %.

Toimintakuluista 47,4 % kohdistuu henkilöstökuluihin (43,7 milj. euroa) ja 39,8 % palvelujen ostoihin (36,7 milj. euroa). 6,4 % kohdistuu avustuksiin (5,9 milj. euroa), 5,1 % aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin (4,7 milj. euroa) ja loput 1,3 % muihin toimintakuluihin (1,2 milj. euroa).

Toimintakuluja pienensivät Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin pakollisen varauksen purkaminen 92.000 euroa vuosilta 2015 ja 2016 sekä Oulun seudun ympäristötoimen ylijäämän palautus 124.000 euroa vuosilta 2014 - 2016.

Henkilöstökulut

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Vakinaisten kk-palkat	-27 860	-29 300	24	-29 276	-28 446	97,2
Määräaikaisten palkat	-1 453	-1 120	-221	-1 341	-1 452	108,3
Sijaiset	-1 779	-1 265	-35	-1 300	-1 619	124,6
Tuntipalkat	-781	-842	0	-842	-823	97,7
Jaksotetut palkat	239	0	0	0	423	0,0
Erilliskorvaukset	-1 217	-1 109	-8	-1 117	-1 263	113,1
Kokouspalkkiot	-166	-200	0	-200	-165	82,6
Henkilökunnan kokouspalkkiot	-64	-47	0	-47	-77	163,2
Muut palkkiot	-54	0	0	0	-55	0,0
Asiantuntijapalkkiot	-33	-10	0	-10	-50	495,6
Valtion työll. Varoin palkat	-748	-1 021	0	-1 021	-1 050	102,8
Kunnan työll.varoin palkat	-18	-80	0	-80	-17	20,6
Eläkekulut	-7 184	-7 233	58	-7 175	-7 226	100,7
Muut henkilösivukulut	-1 818	-2 155	-101	-2 256	-2 218	98,4
Henkilöstökorvaukset	441	293	0	293	384	131,2
Yhteensä	**-42 495**	**-44 090**	**-283**	**-44 373**	**-43 654**	**98,4**

Henkilöstökulujen talousarvion toteuma oli 98,4 %, eli kokonaisuudessaan kulut pysyivät talousarviossa. Merkittäviä ylityksiä tapahtui kuitenkin sijaisten ja määräaikaisten palkoissa sekä erilliskorvauksissa.

Vuoteen 2015 verrattuna henkilöstömenot kasvoivat yhteensä 2,7 %.

Lomapalkkavelka (jaksotetut palkat) väheni 423.274 euroa vuoteen 2015 verrattuna. Vähennys johtuu lähes kokonaan kilpailukykysopimukseen liittyvästä määräaikaisesta lomarahan 30 %:n leikkauksesta.

Vuonna 2016 säästövapaiden määrä väheni 464 päivää mutta samalla uusien lomien kertymä lisääntyi 482 päivää. Kaiken kaikkiaan pitämättömien lomien määrä pysyi lähes ennallaan, kun lisäystä oli 18 päivää vuonna 2016. Tilinpäätöksessä 2016 säästövapaiden määrä oli 619 päivää (1083 päivää tilinpäätöksessä 2015). Edelleen on tärkeä painottaa lomien suunnittelua ja pitämistä koko organisaatiossa.

Palvelujen ostot

Tilierittely (ulkoiset, 1000 €) (Erikoissairaanhoito eriteltynä)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Asiakaspalv. ostot valtiolta	**-43**	**-23**		**-23**	**-64**	**283,7**
joista erikoissairaanhoito	-3	0		*0*	-4	0,0
Asiakaspalv. ostot kunnilta	**-498**	**-434**		**-434**	**-445**	**102,5**
joista erikoissairaanhoito	-3	0		0	-6	
Asiakaspalv. ostot kuntayhtymiltä	**-20 336**	**-19 225**	**-150**	**-19 375**	**-19 592**	**101,1**
joista erikoissairaanhoito	*-19 155*	*-17 965*		*-17 965*	*-18 313*	101,9
Asiakaspalv. ostot muilta	**-7 506**	**-7 157**	**-541**	**-7 698**	**-8 436**	**109,6**
joista erikoissairaanhoito	*-196*	*-209*		*-209*	*-188*	89,9
Muut palvelujen ostot	**-7 801**	**-8 308**	**-138**	**-8 446**	**-8 188**	**96,9**
Yhteensä	**-36 184**	**-35 146**	**-829**	**-35 975**	**-36 725**	**102,1**

Palvelujen ostoja kertyi 36,7 milj. euroa ja niiden toteuma oli 102,1 %. Ylitystä talousarvioon verrattuna kertyi 750.000. Merkittävimmät ylitykset tapahtuivat erikoissairaanhoidossa, sosiaalipalveluissa ja vammaispalveluissa.

Erikoissairaanhoidon palvelujen ostot vuonna 2016 olivat 18,5 milj. euroa ja niiden toteuma oli 101,9 %. Ylitystä kertyi 337.000 euroa. Erikoissairaanhoidon palvelujen ostot laskivat edellisvuoteen verrattuna 847.000 euroa. Tasausrahastosta tuli lisälaskua 307.000 euroa vuodelle 2016.

Muut toimintakuluerät

Aineet, tarvikkeet ja tavaroiden toteuma oli 4,7 milj. euroa ja 99,8 %. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli 340.000 euroa eli 7,7 %. Ylityksiä oli eniten hoitotarvikkeissa sekä muussa materiaalissa.

Avustuksia maksettiin yhteensä 5,9 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 218.000 euroa toteuman ollessa 103,8 %. Ylitystä oli eniten omaishoidon tuessa, perustoimeentulotuessa, lasten kotihoidon tuessa sekä muissa palvelusetelimenoissa. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 737.000 euroa ja se jäi 124.000 euroa talousarviota pienemmäksi toteuman ollessa 85,6 %. Edelliseen vuoteen verrattuna avustukset kasvoivat 121.000 euroa eli 2,1 %.

Muita toimintakuluja kertyi yhteensä 1,2 milj. euroa ja ylittivät talousarvion 11.000 euroa toteuman ollessa 100,9 %. Edelliseen vuoteen verrattuna muut toimintakulut kasvoivat 417.000 euroa eli 54,4 %. Aikaisempien vuosien luottotappioiden osuus muista toimintakuluista oli 141.000 euroa.

Verotulot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
Kunnan tulovero	58 388	58 900	800	59 700	59 921	100,4
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 228	1 500	900	2 400	2 599	108,3
Kiinteistövero	2 990	3 000		3 000	3 133	104,4
Yhteensä	**63 605**	**63 400**	**1 700**	**65 100**	**65 653**	**100,8**

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, milj. €	Muutos
2011	19,50 %	48,50	3,90 %
2012	19,50 %	51,10	5,40 %
2013	19,50 %	52,55	2,70 %
2014	20,50 %	57,07	8,61 %
2015	20,50 %	58,64	2,75 %
2016	20,50 %	-	-

Verotulojen toteuma oli 100,8 %. Talousarviovuoden aikana verotuloihin tehtiin 1,7 milj. euron lisäys mutta verotulojen toteuma ylitti arvion. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,0 milj. euroa eli 3,2 %.

Kunnallisverotulot kasvoivat 2,6 % edellisvuodesta. Yhteisöverotulojen kertymä oli erittäin hyvä, kun kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli peräti 16,7 %. Kiinteistöveroja kertyi 4,8 % edellistä vuotta enemmän.

Valtionosuudet

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio-muutos	Talousarvio + muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
valtionosuus	20 631	21 722	275	21 996	22 326	101,5
Verotuloihin perustava vo tasaus	3 033	3 039	900	3 939	3 221	81,8
Järjestelmämuutoksen tasaus	-622	-621		-621	0	0,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 620	-1 659		-1 659	-1 496	90,2
Yhteensä	**21 421**	**22 481**	**1 175**	**23 656**	**24 051**	**101,7**

Valtionosuuksien kertymä oli 101,7 %. Talousarviovuoden aikana verotuloihin tehtiin 1,2 milj. euron lisäys ja kokonaisuudessaan valtionosuudet ylittivät arvioidun. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on 2,6 milj. euroa eli 12,3 %.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena on, että mikäli vuosikate riittää vuosittaisiin poistoihin, on kunnan tulorahoitus riittävä. Tämä pätee kuitenkin vain silloin, kun vuosittainen investointitarve on poistojen suuruinen. Silloin kun investointitarve on vuosittaisia poistoja suurempi, tulee vuosikatteen ylittää selkeästi poistojen määrän.

Vuonna 2016 Kempeleen kunnan vuosikate oli 9,7 milj. euroa. Talousarvion toteuma oli 121,7 % ja ylitystä kertyi 1,7 milj. euroa. Vuoteen 2015 verrattuna vuosikate vahvistui 4,0 milj. euroa ja 69,6 %. Vuosikatteen määrä / asukas oli 560 euroa.

Poistot

Suunnitelmien mukaiset poistot olivat 4,4 milj. euroa. Niiden lisäksi tehtiin 780.614 euron arvonalennuskirjaus sisäilmaongelmien vuoksi osittain tyhjilleen jääneeseen kunnantalon kiinteistöön. Vuosikate oli 188,3 % poistoista.

Rahoitustuotot ja – kulut

Korkokulujen toteuma oli 91,1 % ja ne jäivät 70.673 euroa talousarviota pienemmiksi. Muut rahoitustuotot jäivät 8.000 euroa talousarviosta toteuman ollessa 75,0 %. Muiden rahoituskulujen toteuma oli 25,0 % ja ne olivat 15.000 euroa talousarviota pienemmät.

Tilikauden tulos

Kempeleen kunnan tilikauden 2016 tulos oli 4.542.381,64 euroa. Aikaisempina tilikausina kirjattuja investointivarauksia esitetään tuloutettavaksi suunnitelman mukaan 629.121,81 euroa. Lisäksi esitetään 3.000.000 milj. euron investointivarauksen tekemistä Linnakankaan koulun II-vaiheen rakentamiseen. Tämän jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 2.171.503,45 euroa.

7.4 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

INVESTOINNIT	Talousarvio 2016	Muutos	Talousarvio +muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
INVESTOINTITULOT					
MAA- JA VESIALUEET	**2 300 000**	**1 300 000**	**3 600 000**	**3 598 786**	**100,0**
RAKENNUKSET					
Kierrätyskeskus	20 000		20 000	8 624	43,1
Kirkonkylän yhtenäiskoulun piha-alue	9 500		9 500		0,0
Terveyskeskus				890 447	
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
VR, asema-alueen kehittäminen	158 900	-158 900			0,0
Vihiluodon rantarojekti	155 400	24 600	180 000	50 000	27,8
KUNNALLISTEKNIIKKA					
Köykkyrin hiihtohissit	150 000		150 000		0,0
Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt				68 820	0,0
Laatukäytävän laajennus, Ely		60 000	60 000	58 200	97,0
KONEET JA KALUSTO					
Tietokoneet ja laitteet	50 000		50 000	46 204	92,4
Yritysalueen opasteet	10 000	20 000	30 000	29 200	97,3

INVESTOINNIT	Talousarvio 2016	Muutos	Talousarvio +muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
INVESTOINTIMENOT					
MAA- JA VESIALUEET	**-550 000**	**-450 000**	**-1 000 000**	**-1 002 537**	**100,3**
RAKENNUKSET	**-4 278 300**	**-132 700**	**-4 411 000**	**-4 133 867**	**93,7**
Uudisrakentaminen					
Terveyskeskus	-937 300	937 300			0,0
Linnakangastalon laajennus I	-2 200 000	-200 000	-2 400 000	-2 325 057	96,9
Linnakangastalon laajennus II	-100 000	30 000	-70 000	-62 239	88,9
Zimmari-korttelin kehittäminen	-200 000	-200 000	-400 000	-411 738	102,9
Korjausrakentaminen					
Vanhusten palvelutalon huonejärjestelyt	-150 000		-150 000	-41 526	27,7
Kierrätyskeskus	-20 000		-20 000	-9 330	46,6
Muut korjaukset					
Keittiö ja ruokalat	-60 000		-60 000	-51 111	85,2
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet	-91 000		-91 000	-81 876	90,0
Museoalueen kunnostus	-20 000		-20 000	-15 142	75,7
Kirkonkylän yhtenäiskoulun piha-alue	-300 000	-350 000	-650 000	-667 445	102,7
Yläasteen liikuntasali				9 636	
Honkasen muutostyöt		-100 000	-100 000	-89 967	90,0
Honkasen viipalepäiväkoti		-250 000	-250 000	-239 692	95,9
Pienet hankkeet	-200 000		-200 000	-148 381	74,2
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	**-960 000**	**65 000**	**-895 000**	**-779 997**	**87,2**
Vihiluodon rantarojekti	-120 000	-35 000	-155 000	-37 378	24,1
Eteläsuomentien kanavointi	-840 000	100 000	-740 000	-742 620	100,4

INVESTOINNIT	Talousarvio 2016	Muutos	Talousarvio +muutos	Tilinpäätös 2016	Käyttö-%
INVESTOINTIMENOT					
KUNNALLISTEKNIIKKA	**-2 540 000**	**-47 000**	**-2 587 000**	**-2 609 307**	**100,9**
Liikenneväylien rakentaminen	-1 350 000	-237 000	-1 587 000	-1 554 712	98,0
Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt	-350 000	250 000	-100 000	-207 063	207,1
Liikenneväylien päällystäminen	-360 000		-360 000	-379 169	105,3
Liikenneväylien valaistus	-100 000	-60 000	-160 000	-150 610	94,1
Liikenneturvallisuus	-50 000		-50 000	-63 691	127,4
Urheilualueet	-270 000		-270 000	-195 164	72,3
Puistot ja leikkipaikat	-60 000		-60 000	-58 897	98,2
TIETOKONEOHJELMISTOT	**-480 340**	**100 000**	**-380 340**	**-174 535**	**45,9**
KONEET JA KALUSTO	**-1 473 530**	**-20 000**	**-1 493 530**	**-1 249 202**	**83,6**
Tietokoneet ja laitteet	-582 830		-582 830	-533 196	91,5
Linnakangastalon kalusteet	-168 000		-168 000	-164 705	98,0
Opetus, nuoriso ja vapaa-aika	-56 200		-56 200	-53 077	94,4
Terveyskeskus	-430 000		-430 000	-270 326	62,9
Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto	-92 000		-92 000	-51 302	55,8
Sosiaalitoimisto ja mielenterveyspalvelut	-20 000		-20 000	-22 128	110,6
Yritysalueen opasteet	-60 000	-20 000	-80 000	-94 989	118,7
Kirkonkylän yhtenäiskoulun irtaimisto	-44 500		-44 500	-38 433	86,4
Kempelehallin kalusto	-20 000		-20 000	-21 046	105,2
OSAKKEET JA OSUUDET	**0**	**-10 000**	**-10 000**	**-3 358**	**33,6**

INVESTOINTITULOT	**2 300 000**	**1 300 000**	**3 600 000**	**4 489 232**	**124,7**
RAHOITUSOSUUDET	**553 800**	**-54 300**	**499 500**	**261 047**	**52,3**
INVESTOINTIMENOT	**-10 282 170**	**-494 700**	**-10 776 870**	**-9 952 803**	**92,4**
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	**-7 428 370**	**751 000**	**-6 677 370**	**-5 202 523**	**77,9**

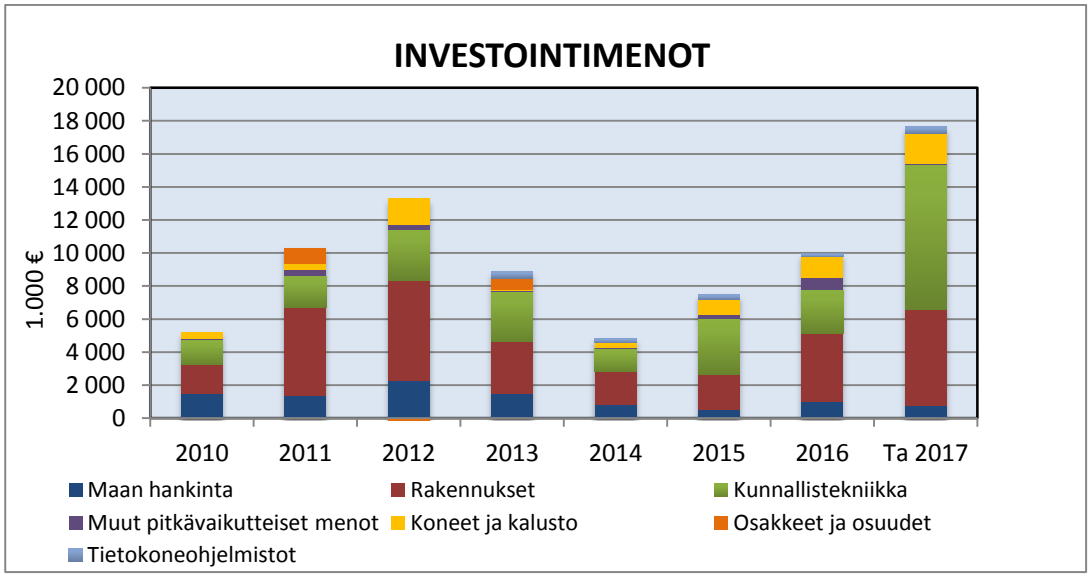
INVESTOINTIMENOT
1.000 €
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
Ta 2017
Maan hankinta
Rakennukset
Kunnallistekniikka
Muut pitkävaikutteiset menot
Koneet ja kalusto
Osakkeet ja osuudet
Tietokoneohjelmistot

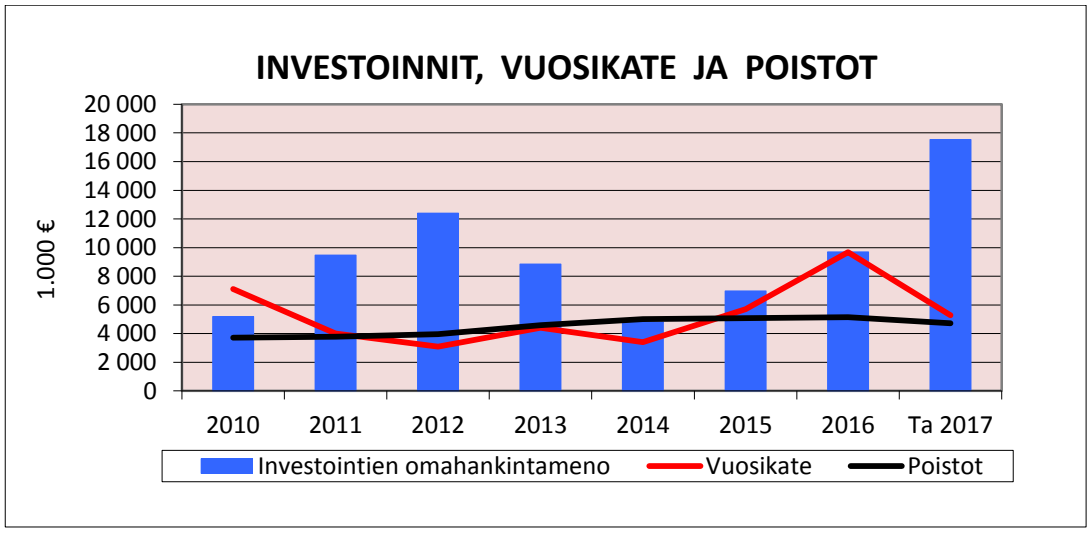
INVESTOINNIT, VUOSIKATE JA POISTOT
1.000 €
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
Ta 2017
Investointien omahankintameno
Vuosikate
Poistot

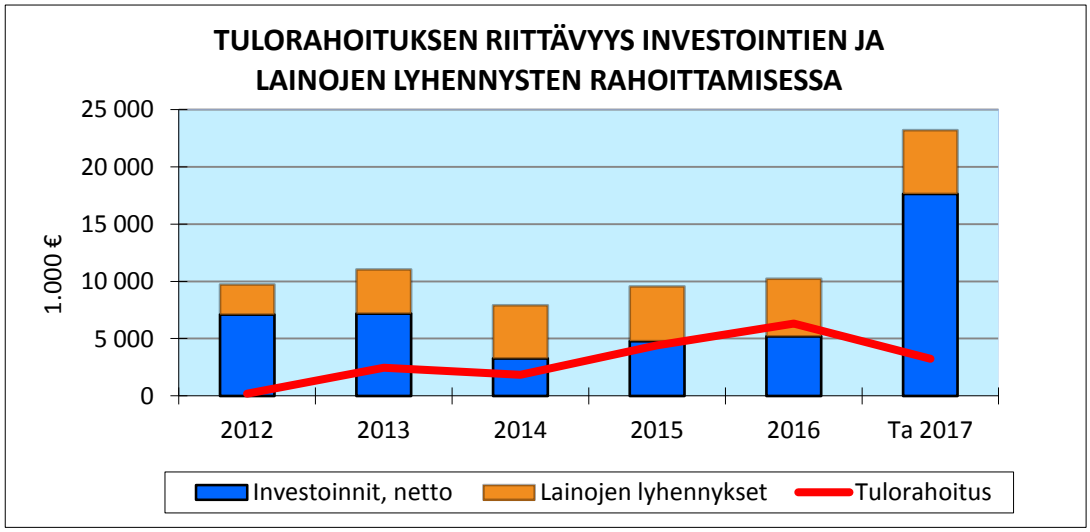
TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS INVESTOINTIEN JA LAINOJEN LYHENNYSTEN RAHOITTAMISESSA
1.000 €
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
2012
2013
2014
2015
2016
Ta 2017
Investoinnit, netto
Lainojen lyhennykset
Tulorahoitus

7.4.1 MAA- JA VESIALUEET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot			2 300 000	1 300 000	3 600 000	3 598 786	-1 214	100,0
Menot			-550 000	-450 000	-1 000 000	-1 002 537	-2 537	100,3
Netto	0	0	1 750 000	850 000	2 600 000	2 596 249	-3 751	99,9

Maa-alueiden hankinta

Kirkonkylän koulun alueelta tehtiin vuodenvaihteessa 740.000 € arvoinen maanhankinta, jonka johdosta maanhankinnan määrärahaan tehtiin 410.000 € lisämäärärahapäätös. Muiden maa-alueiden hankinta kohdistui pääosin Hakamaan asemakaavoitusalueeseen. Talousarviomuutokset KVALT 8.2.2016 § 10 ja KVALT 30.5.2016 § 41.

Maanmyyntituotot

Vuoden 2016 asunto- ja yritystonttien myynti ylitti tavoitteet selvästi. Maanmyynnin kokonaistulokseen vaikutti merkittävästi isojen yritystonttien ja hotellitontin myynti. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 67 ja KVALT 12.12.2016 § 97.

7.4.2 RAKENNUKSET

Uudisrakentaminen

Terveyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot						890 447	890 447	
Menot			-937 300	937 300				
Netto	0	0	-937 300	937 300	0	890 447	890 447	

Terveyskeskusrakennuksen myynnistä on saatu myyntituloa 890 447 €.
Talousarviomuutokset KVALT 30.5.2016 § 41.

Linnakangastalon laajennus I

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-2 200 000	-72 369	-2 200 000	-200 000	-2 400 000	-2 325 057	74 943	96,9
Netto	-2 200 000	-72 369	-2 200 000	-200 000	-2 400 000	-2 325 057	74 943	96,9

Linnakangastalon laajennus I valmistui kireästä aikataulusta huolimatta suunnitellusti kesällä 2016.
Talousarviomuutokset KVALT 30.5.2016 § 41.

Linnakangastalon laajennus II

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-8 600 000		-100 000	30 000	-70 000	-62 239	7 761	0,7
Netto	-8 600 000	0	-100 000	30 000	-70 000	-62 239	7 761	0,7

Linnakangastalo laajennuksen toisen vaiheen suunnittelu aloitettiin jo kesällä 2016. Hanke päätettiin toteuttaa KVR- hankkeena ja varsinainen rakentaminen aloitetaan keväällä 2017.
Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 67.

Zimmari-korttelin kehittäminen (sis. liikuntasali)

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-500 000	-17 619	-200 000	-200 000	-400 000	-411 738	-11 738	82,3
Netto	-500 000	-17 619	-200 000	-200 000	-400 000	-411 738	-11 738	82,3

Alueelle rakennettiin hulevesijärjestelmä sekä uusi kevyen liikenteen väylä ja pysäköintialueita sekä valaistusta. Viimeistely ja päällystystyöt tehdään vuonna 2017. Talousarviomuutokset KVALT 12.12.2016 § 97.

Korjausrakentaminen

Vanhusten palvelutalon huonejärjestelyt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-150 000		-150 000		-150 000	-41 526	108 474	27,7
Netto	-150 000	0	-150 000	0	-150 000	-41 526	108 474	27,7

Vanhusten palvelutalon huonejärjestelyt toteutettiin kesä 2016 aikana suunnitellusti.

Kierrätyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot	20 000	20 000	20 000		20 000	8 624	-11 376	43,1
Menot	-19 294	-19 294	-20 000		-20 000	-9 330	10 670	46,7
Netto	706	706	0	0	0	-706	-706	-100,0

Oulun Seudun Leaderin hallitus on tehnyt 31.8.2015 myönteisen rahoituspäätöksen Kempeleen kunnan hakemaan Kempeleen kierrätyskeskus hankkeeseen (hankenumero 7462). Hankkeessa uusitaan kierrätyskeskuksen vesikate, ikkunat, ovet ja ulkoseinäpinnat. Hankerahoitus käytetään korjauspalveluihin, materiaaleihin, rakennustelineiden ja laitteiden vuokriin sekä kuljetuksiin. Vuoden 2016 syksyllä uusittiin ikkunat ja ovet.

Muut korjaukset

Keittiö ja ruokalat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-60 000		-60 000		-60 000	-51 111	8 889	85,2
Netto	-60 000	0	-60 000	0	-60 000	-51 111	8 889	85,2

Määrärahalla uusittiin Linnakangastalon keittiön uuni ja kuljetusvaunut, terveyskeskuksen kalustoa ja Sarkkirannan päiväkodin linjasto.

Koulujen ja päiväkotien piha-alueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-141 000		-91 000		-91 000	-81 876	9 124	58,1
Netto	-141 000	0	-91 000	0	-91 000	-81 876	9 124	58,1

Toteutettu Kokkokankaan päiväkodin aita ja välineistö. Ketolanperän koululle on hankittu miniareena ja liikuntavälineitä. Ylikylän koululle on hankittu leikkivälineitä sekä laadittu koulun pihansuunnitelma.

Museoalueen kunnostus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-20 000		-20 000		-20 000	-15 142	4 858	75,7
Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	-15 142	4 858	75,7

Museoalueella korjattiin päärakennuksen katto ja uusittiin osittain navetan alimmat hirret.

Kirkonkylän yhtenäiskoulun piha-alue

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot	9 500	38 000	9 500		9 500		-9 500	0,0
Menot	-700 000	-178 493	-300 000	-350 000	-650 000	-667 445	-17 445	95,3
Netto	-690 500	-140 493	-290 500	-350 000	-640 500	-667 445	-26 945	96,7

Kirkonkylän yhtenäiskoulun sisäpihan ja liikennejärjestelyiden rakentamisen kustannusarvio on ylittynyt johtuen oletettua heikommin hyödynnettävissä olleista piharakenteista sekä tiukasta aikataulusta. Urakka toteutettiin myös suunniteltua laajempana, jotta tulevien vuosien investointitarve vähenee. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 68 ja KVALT 12.12.2016 § 97.

Yläasteen liikuntasali

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot						9 636	9 636	
Netto	0	0	0	0	0	9 636	9 636	

Vuonna 2015 tehdyn liikuntasalin viimeiset laskut saapuivat vuoden 2016 aikana.

Honkasen muutostyöt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot				-100 000	-100 000	-89 967	10 033	90,0
Netto	0	0	0	-100 000	-100 000	-89 967	10 033	90,0

Zimmarin korttelin kehittymisen myötä Honkasen monitoimitalo purettiin ja grilli siirrettiin viereiseen rakennukseen. Talousarviomuutokset KVALT 30.5.2016 § 41.

Honkasen viipalepäiväkoti

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot				-250 000	-250 000	-239 692	10 308	95,9
Netto	0	0	0	-250 000	-250 000	-239 692	10 308	95,9

Honkasesta puretun päiväkodin tilalle vuokrattiin elementtipäiväkoti ja siihen liittyvät perustus-, piha- ja kunnallistekniset työt valmistuivat kesän aikana. Kohde sijoittui Ylikylän puukoulun piha-alueelle. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 68 ja KVALT 12.12.2016 § 97.

Pienet hankkeet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-200 000		-200 000	-148 381	51 619	74,2
Netto	0	0	-200 000	0	-200 000	-148 381	51 619	74,2

	Talousarvio 2016	Toteuma 2016	Poikkema 2016	Käyttö %
1. Kempelehallin tekniikkaa uusittiin	-50 000	-40 982	9 018	82,0
2. Sarkkirannan huoltorak.ilmanvaito ja autom.suihkut	-12 000	-8 299	3 701	69,2
3. Zimmarin iv-kone, liukumäki, poistumistievalot, saunojen panelointi, porealtaan laatoitus	-85 000	-69 303	15 697	81,5
4. Ketolanperän koulun kiinteistöautomaation uusinta	-13 000	-10 940	2 060	84,2
5. Linnakangastalon pesuhuoneiden lattialaatoitus	-13 000	-9 636	3 364	74,1
6. Kirkonkylän koulun D-talon keittiön lattiapinnoite	-12 000	-8 067	3 933	67,2
7. Lukion sähköisten kirjoitusten tilamuutostyöt	-15 000	-1 154	13 846	7,7

7.4.3 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Vihiluodon rantarojekti

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot	155 400		155 400	24 600	180 000	50 000	-130 000	27,8
Menot	-155 400		-120 000	-35 000	-155 000	-37 378	117 622	24,1
Netto	0	0	35 400	-10 400	25 000	12 622	-12 378	50,5

Hanke on saanut vesiluvan. Rakentaminen alkoi joulukuussa 2016 ja valmistuu vuoden 2017 syyskuuhun mennessä. Talousarviomuutokset KVALT 30.5.2016 § 41.

VR, asema-alueen kehittäminen (LIVI) ja poikittaisyhteyden rakentaminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot			158 900	-158 900				
Menot								
Netto	0	0	158 900	-158 900	0	0	0	

Hankkeen toimenpiteet on siirretty Zatelliitin eritasoliittymän toteuttamisen yhteyteen. Talousarviomuutokset 3.10.2016 § 68.

Eteläsuomentien kanavointi

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-840 000		-840 000	100 000	-740 000	-742 620	-2 620	100,4
Netto	-840 000	0	-840 000	-100 000	-740 000	-742 620	-2 620	100,4

Hanke valmistuu aikataulussa vuoden 2016 loppuun mennessä. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 68.

7.4.4 KUNNALLISTEKNIIKKA

Liikenneväylien rakentaminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-1 350 000	-237 000	-1 587 000	-1 554 712	32 288	98,0
Netto	0	0	-1 350 000	-237 000	-1 587 000	-1 554 712	32 288	98,0

Vuonna 2016 rakennettiin uusia katuja Loukkotörmän asuinalueelle ja Merisaran logistiikka-alueelle. Katujen saneerauksia tehtiin Haukkasuontielle ja Ristisuontielle. Myös pääpyöräreitti keskustan ja Zeppeliinin välillä perusparannettiin.

Kustannusylitys johtuu Merisaran hulevesipumppaamon rakentamisesta sekä kevyen liikenteen pääreitin odottamattomista kustannuksista.

Kevyen liikenteen pääreittiä on laajennettu valtion tieosuudelle. Tästä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on kustantanut 58 000 €. Talousarviomuutokset KVALT 30.5.2016 § 41 ja KVALT 3.10.2016 § 68.

Zatelliitin alueen liikennejärjestelyt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot						68 820	68 820	
Menot			-350 000	250 000	-100 000	-207 063	-107 063	207,1
Netto	0	0	-350 000	250 000	-100 000	-138 243	-38 243	138,2

Zatelliitintie rakentui aikataulussa. Kustannusylitys johtuu Zatelliitin ramppien rakentamisen valmistelutöistä. Näitä kustannuksia on kirjautunut tälle hankkeelle vuodelle 2016. Eritasoliittymän varsinaiset rakennustyöt alkavat kesällä 2017. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 68.

Liikenneväylien päällystäminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-360 000		-360 000	-379 169	-19 169	105,3
Netto	0	0	-360 000	0	-360 000	-379 169	-19 169	105,3

Liikenneväylien päällystäminen toteutui suunnitellusti.

Liikenneväylien valaistus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-100 000	-60 000	-160 000	-150 610	9 390	94,1
Netto	0	0	-100 000	-60 000	-160 000	-150 610	9 390	94,1

Liikenneväylien valaistusurakka oli arvioitua kalliimpi. Valaistustyöt valmistuivat hieman tavoitteesta myöhässä marraskuun alussa. Talousarviomuutokset KVALT 3.10.2016 § 68.

Liikenneturvallisuus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-50 000		-50 000	-63 691	-13 691	127,4
Netto	0	0	-50 000	0	-50 000	-63 691	-13 691	127,4

Liikenneturvallisuuskohteita on toteutettu liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti parantamalla risteysjärjestelyitä kevyen liikenteen pääreitillä. Liikenneturvarahoja on käytetty myös pikaisiin parantamis- ja suunnittelukohteisiin mm Linnakaarto kadun varrella. Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta on vakiintunut ja liikenneturvallisuuskoordinaattoritoiminta käynnistetty.

Urheilualueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-270 000		-270 000	-195 164	74 836	72,3
Netto	0	0	-270 000	0	-270 000	-195 164	74 836	72,3

Köykkyrin kehittämistä on tehty maastopyöräreittien ja mäen muokkauksen osalta. Sarkkirannan pesäpallo-stadionille toteutettiin uusi tekonurmipinta. Juurussuon ja Peipontien urheilukenttien pinnat perusparannettiin.

Puistot ja leikkipaikat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-60 000		-60 000	-58 897	1 103	98,2
Netto	0	0	-60 000	0	-60 000	-58 897	1 103	98,2

Kokkokankaalle rakennettiin uusi leikkipuisto.

Köykkyrin hiihtohissit

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot			150 000		150 000			
Menot								
Netto	0	0	150 000	0	150 000			

Hanke on siirtynyt vuodelle 2017.

Laatukäytävän laajennus, Ely

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot				60 000	60 000	58 200	1 800	97,0
Menot								
Netto	0	0	0	60 000	60 000	58 200	1 800	97,0

Pääpyörätietä rakennettiin valtion väylälle Kempeleentien varressa. Tältä osin kustannukset maksoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Talousarviomuutos KVALT 3.10.2016 § 68.

7.4.5 TIETOKONEOHJELMISTOT

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-480 340	100 000	-380 340	-174 535	205 805	45,9
Netto	0	0	-480 340	100 000	-380 340	-174 535	205 805	45,9

Määrärahalla on mm. päivitetty Raindance -taloushallinnon järjestelmä ja hankittu järjestelmään konserni-tilinpäätös-, UDP-raportointi- sekä budjetointiosiot. Lisäksi on hankittu ja päivitetty ohjelmistojen käyttölisenssejä.
Kirjastossa on otettu käyttöön Koha-kirjastojärjestelmä. Kouluille on otettu käyttöön Office365/Edison -oppimisympäristö.
Terveyskeskuksen Effica -potilastietojärjestelmää on päivitetty ja siihen on uusittu Laskutus- ja Raportointi-osiot, päivitetty lomakkeistoja ja hankittu Tekstiviestimuistutus -osio.
Sosiaalitoimen käytössä olevaan Effica -järjestelmään on päivitetty lomakkeistoja.
Ikähoivan käytössä oleva Raisoft -järjestelmä vaihdettiin pilvipalvelu-versíoon.

Ympäristöpalveluihin on hankittu AutoCad -ohjelma. FactaMap -lisenssien lisäämistä on valmisteltu.

Suunnitelluista hankkeista vuodelle 2017 siirtyi
- Effica -järjestelmän Release 6 -päivitys (tammikuu 2017)
- Effica -järjestelmän Lifecare -päivitys
- Varhaiskasvatuksen Läsnä -ohjelman hankinta (tuntiperusteinen laskutus)
- Ympäristöpalveluiden FactaMap ja laskutus

7.4.6 KONEET JA KALUSTO

Tietokoneet ja laitteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot			50 000		50 000	46 204	-3 796	92,4
Menot			-582 830		-582 830	-533 196	49 634	91,5
Netto	0	0	-532 830	0	-532 830	-486 992	45 838	91,4

Määrärahalla on hankittu mm.
- tietokoneita ja laitteita terveyskeskukseen ja hallintoon
- tietokoneita ja laitteita Kirkonkylän ja Linnakankaan kouluille
- av-laitteita lukiolle, Kirkonkylän, Linnakankaan ja Ketolanperän kouluille
- kielistudion päivitys Kirkonkylän koululle
- tablettilaitteita Kirkonkylän koululle ja varhaiskasvatukseen
- valtuustosalin äänentoistolaitteet
- työajanseurantalaitteita
- konesalilaitteistoa ja taustajärjestelmiä
- langattoman verkon tukiasemia sekä muita verkkolaitteita

Lukion TVT-hankkeeseen on saatu 50.000 € rahoituspäätös. Lukiolle on hankittu tietokoneita sekä parannettu langattoman verkon toimintaa. Hankkeelle on kohdistettu myös asiantuntijatyötä. Hanke jatkuu vuonna 2017.

Linnakangastalon kalusteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot								
Menot			-168 000		-168 000	-164 705	3 295	98,0
Netto	0	0	-168 000	0	-168 000	-164 705	3 295	98,0

Määrärahalla on hankittu kalusteita Linnakangastalon 1. laajennusosalle.

Opetus, nuoriso ja vapaa-aika

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot								
Menot			-56 200		-56 200	-53 077	3 123	94,4
Netto	0	0	-56 200	0	-56 200	-53 077	3 123	94,4

Määrärahalla on hankittu Ylikylän yhtenäiskoululle liikuntavälineitä, Ketolanperän koululle Teknisen luokan kalusteet, Santamäkitalon ompelukoneet varusteineen, Linnakangastalolle oppilaspöytiä ja tuoleja, Kirkonkylän koulun teknisen työn välineitä ja pulpetteja, Lukion kemianluokan kaapit ja aulan sohva sekä Kirjaston palautusautomaatti.

Terveyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot	-430 000	-231 333	-430 000		-430 000	-270 326	159 674	62,9
Netto	-430 000	-231 333	-430 000	0	-430 000	-270 326	159 674	62,9

Terveyskeskushankkeen Allianssista sovittuja käyttäjän hankintoja.

Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-92 000		-92 000	-51 302	40 698	55,8
Netto	0	0	-92 000	0	-92 000	-51 302	40 698	55,8

Puistopuolelle hankittiin uusi ruohonleikkuri. Tilapalveluille hankittiin hiekkasiilot ja päivystysauto.

Sosiaalitoimisto ja mielenterveyspalvelut

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-20 000		-20 000	-22 128	-2 128	110,6
Netto	0	0	-20 000	0	-20 000	-22 128	-2 128	110,6

Mielenterveyspalvelujen ja - sosiaalitoimiston toimitilojen kalustaminen (Terveys ja toimintakyky

sekä Sosiaalinen turvallisuus). Toimitilojen kalusteiden ajanmukaistamista; asiakasaula, toimisto- ja taukotilat.

Yritysalueen opasteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot	10 000		10 000	20 000	30 000	29 200	-800	97,3
Menot	-60 000		-60 000	-20 000	-80 000	-94 989	-14 989	118,7
Netto	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	-65 789	-15 789	131,6

Hakamaan, Paiturin ja Riihivainion yritysalueiden opastusta parannettiin Kaapo-hankkeen suunnitelmien pohjalta rakentamalla kolme pyloonia ja risteysopasteet.

Kirkonkylän yhtenäiskoulun irtaimisto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Tulot								
Menot			-44 500		-44 500	-38 433	6 067	86,4
Netto	0	0	-44 500	0	-44 500	-38 433	6 067	86,4

Hankittu Kirkonkylän yhtenäiskoulun liikuntasalin irtaimistoa mm. penkit, tuolit, tuolivaunut ja järjestelmänaulakot.

Kempelehallin kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot								
Menot			-20 000		-20 000	-21 046	-1 046	105,2
Netto	0	0	-20 000	0	-20 000	-21 046	-1 046	105,2

Kempelehallin kuntosalin kalusteita uusitaan sopivissa erissä useamman vuoden kuluessa.

7.4.7 OSAKKEET JA OSUUDET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Alku-peräinen talousarvio	Talous-arvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty % 31.12.
Tulot					0		0	
Menot				-10 000	-10 000	-3 358	6 642	33,6
Netto	0	0	0	-10 000	-10 000	-3 358	6 642	33,6

Kempeleen kunta merkitsi vuonna 2016 yhden Monetra Oy:n osakkeen á 500 € kunnanhallituksen päätöksellä 20.6.2016 /211§, yhden Oulun Työterveys Oy:n osakkeen á 1000 € kunnanhallituksen päätöksellä 30.10.2016 / 305 §.
Valtuuston päätöksellä 5.9.2016 / 51§ kunta merkitsi Koha Suomi Oy:n osakkeita 0,11 € / asukas.

7.5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

(1 000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousrvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2016	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	**3 039**	**1 858**	**4 897**	**6 308**	**-1 411**
Vuosikate	5 014	2 943	7 957	9 685	-1 728
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 975	-1 085	-3 060	-3 377	317
Investointien rahavirta	**-7 428**	**751**	**-6 677**	**-5 202**	**-1 475**
Investointimenot	-10 282	-495	-10 777	-9 953	-825
Rahoitusosuudet investointimenoihin	554	-54	500	261	239
Pysyvien vastaavien hyödykkeden luovutustulot	2 300	1 300	3 600	4 489	-889
Toiminta ja investoinnit, netto	**-4 389**	**2 609**	**-1 780**	**1 106**	**-2 886**
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	**-200**	**-185**	**-385**	**-271**	**-114**
Antolainasaamisten lisäykset	-200	-185	-385	-396	11
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	125	-125
Lainakannan muutokset	**4 680**	**-2 424**	**2 256**	**2 126**	**130**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 600	-2 424	7 176	7 176	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 920	0	-4 920	-5 050	130
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	**91**	**0**	**91**	**2 961**	**-2 870**

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään maan myyntivoitot, jotka on kirjattu tuloslaskelmaosaan muihin toimintatuottoihin sekä lisätään mahdolliset satunnaiset tuotot.

Toiminnan rahavirta on 6,3 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserissä on maanmyyntivoittoja 3.175.000 euroa, terveyskeskuksen luovutusvoittoa 110.000 euroa sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin varauksen purkua 92. 000 euroa.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään maan myyntitulot ja investointikohteisiin saadut valtionosuudet.

Investointituloja kertyi 4,5 milj. euroa. Summa sisältää terveyskeskuksen myyntituloa 890.000 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen investointihankkeisiin on varattu 10,8 milj. euroa. Investointimenoista toteutui 10,0 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta on parantunut huomattavasti talousarvioon verrattuna. Talousarviomuutosten jälkeen lainanottovaltuutta oli 7,176 milj. euroa. Uutta lainaa nostettiin 7,176 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 5,050 milj. euroa, mikä oli hieman enemmän kuin talousarviossa oli varattuna. Näin ollen kunnan lainakanta kasvoi 2,1 milj. euroa vuonna 2016. Kunnan maksuvalmius parani vuodesta 2015.

7.6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Ulkoiset	Määrärahat (1 000 €)						Tuloarviot (1 000 €)				
	Sito-vuus *	Talous-arvio	TA muutos	TA + muutos	Toteu-tuma	Poik-keama	Talous-arvio	TA muutos	TA + muutos	Toteu-tuma	Poik-keama
KÄYTTÖTALOUSOSA		**90 034**	**1 525**	**91 559**	**91 857**	**-298**	**10 155**	**1 393**	**11 548**	**12 548**	**-1 000**
KUNNANJOHTO	**N**	**10 178**	**89**	**10 267**	**9 640**	**627**	**384**	**-65**	**319**	**334**	**-15**
PERUSPALVELUPROSESSI	**N**	**72 292**	**1 140**	**73 432**	**74 477**	**-1 045**	**6 910**	**273**	**7 183**	**7 796**	**-613**
Peruspalvelujohto		244	0	244	213	31	3	0	3	26	-23
Lasten ja nuorten yht.kasvu		28 466	-49	28 417	28 035	382	2 310	0	2 310	2 196	114
Vapaa-aika		1 538	4	1 542	1 535	7	676	0	676	682	-6
Terveys ja toimintakyky		27 848	4	27 852	28 440	-588	1 582	110	1 692	2 504	-812
Sosiaalinen turvallisuus		9 456	748	10 204	10 914	-710	1 334	20	1 354	1 274	80
Ikäänt. hoiva ja huolenpito		4 740	433	5 173	5 340	-167	1 005	143	1 148	1 114	34
YMPÄRISTÖPALVELUT	**N**	**7 564**	**296**	**7 860**	**7 740**	**120**	**2 861**	**1 185**	**4 046**	**4 418**	**-372**
TULOSLASKELMAOSA											
Verotuotot	**B**						63 400	1 700	65 100	65 653	-553
Valtionosuudet	**B**						22 481	1 175	23 656	24 051	-395
Korkotuotot	**B**										
Muut rahoitustuotot	**B**						32	0	32	24	8
Korkokulut	**B**	1 000	-200	800	729	71					
Muut rahoituskulut	**B**	20	0	20	5	15					
Satunnaiset erät	**B**										
INVESTOINTIOSA											
Maa- ja vesialueet	**B**	550	450	1 000	1 003	-3	325	215	540	425	115
Rakennukset	**B**	4 278	133	4 411	4 134	277	30	0	30	789	-759
Muut pitkävaikutteiset menc	**B**	960	-65	895	780	115	314	-134	180	50	130
Kunnallistekniikka	**B**	2 540	47	2 587	2 609	-22	150	60	210	127	83
Tietokoneohjelmistot	**B**	480	-100	380	175	205					
Koneet ja kalusto	**B**	1 474	20	1 494	1 249	245	60	20	80	75	5
Osakkeet ja osuudet	**B**	0	10	10	3	7					
RAHOITUSOSA											
Muut tulorahoituksen korjause	**B**	**0**	**0**	**0**	92	-92					
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäyks	**B**	200	185	385	396	-11					
Antolainasaamisten vähenn	**B**						0	0	0	125	-125
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäy	**B**						9 600	-2 424	7 176	7 176	0
Pitkäaikaiste lainojen vähen	**B**	4 920	0	4 920	5 050	-130					
Lyhytaikaisten lainojen muut	**N**					0					
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen		91	0	91	2 961	-2 870					
YHTEENSÄ		**106 547**	**2 005**	**108 552**	**111 043**	**-2 491**	**106 547**	**2 005**	**108 552**	**111 043**	**-2 491**

* N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Muut tulorahoituksen korjauserät sisältää pakollisen varauksen vähennyksen.

8 KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄR-YHTIÖT

8.1 KEMPELEEN VESIHUOLTO OY

Yhtiö perustettiin 9.1.1964 ja se on ollut kunnan tytäryhtiö vuodesta 1969 lähtien. Kempeleen kunta omistaa 86,42 % osakkeista ja Limingan kunta 10,1 %. Kaikkiaan osakkaita on 24.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Kempeleen Vesihuolto Oy:n toimialana on ylläpitää toiminta-alueellaan vesihuoltolain tarkoittamaa vesi- ja viemäröintilaitosta sekä toimia muulla kunnallisteknisellä toimialalla. Yhtiön tarkoituksena on toimia yleishyödyllisellä pohjalla voittoa jakamatta siten, että toiminta lisää alueen viihtyvyyttä ja hyvinvointia ja elvyttää sen tuotannollista toimintaa. Toiminnan perustana on vesihuoltolaki (119/2001).

Vesijohtoverkosto kattaa Kempeleen rakennetut alueet. Liittymisaste on 99,8 %, 17 253 asukasta. Vesijohtoja on 305 km. Vedenkulutus on keskimäärin 2 280 m^3/vrk. Vesi otetaan Kempeleenharjun tärkeältä pohjavesialueelta (11 244 011) Tuohinon, Honkasalmen ja Monkkasen pohjavedenottamoista. Vesijohtovesi täytti talousvesiasetuksen 1352/2015 laatuvaatimukset ja -suositukset.

Jätevesiviemäröinti kattaa asemakaava-alueet, Ketolanperän pohjoisosan sekä Tuohinon ja Monkkasen vedenottamoiden lähialueet. Lisäksi verkoston ulkopuoleltakin on liittynyt yli sata taloa rakentamalla oman viemärin talostaan yhtiön viemäriin saakka. Viemärin liittymisaste on 93,5 %, 16165 asukasta. Viemäriverkostoa on 197 km ja jätevedenpumppaamoita 60 kpl.

Henkilöstöä on Lakeuden Keskuspuhdistamo mukaan luettuna 16 henkilöä eli sama kuin vuonna 2015.

Suunnitelmien mukaisesti uutta verkostoa rakennettiin Linnakankaalle ja Riihivainiolle. Verkoston saneerauksia suoritettiin kunnan katusaneerausohjelman yhteydessä. Haja-asutusalueen viemäröintihankkeista Niittyranta saatiin tehtyä. Ympäristölakiin 527/2014 tuleva muutos, lainvoimainen 30.4.2017 lähtien, johdosta haja-asutusalueen, vuonna 2009 päätetty haja-asutusalueen viemäröintiohjelma, käynnistettiin toistaiseksi uudestaan. Vuonna 2017 suoritetaan Uutelantie viemäröinti.

Jätevedet käsitellään Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy biologis-kemiallisella puhdistamolla. Puhdistamo on toiminut hyvin. Puhdistustulokset ovat hyvät ja täyttäneet lupaehdot, paitsi kesäajan typenpoiston osalta lupaehtoja ei ole täytetty. Yhtiö antamaan typenpoiston selvitykseen odotetaan AVI-viraston kantaa. Lietteenkäsittelyn ekologiseen ratkaisun löytämiseksi yhtiö on suorittanut vuoden kestävän koeajon. Tarkoituksena on jatkaa kompostointia, n 1,5 kilometrin päässä lähimmästä asutuksesta.

Vesijohtoa rakennettiin 3,3 kilometriä ja viemäriverkostoa 1,9 kilometriä. Vuoden 2016 investoinnit olivat 0,426 milj. euroa. Liittymismaksuja tuli 0,56 milj. euroa. Haja-asutusalueen viemäröintiin saatiin 28 000 euron avustus. Vesijohto- ja jätevesiviemäröintiin liittyi 75 kiinteistöä. Lisäksi 16 kiinteistöä liittyi jätevesiviemäröintiin ja 4 kiinteistöä vesijohtoon.

Maksujen perusteet ovat vesihuoltolain perusteella annetun valtakunnallisen suosituksen mukaiset. Vesi maksaa 0,97 euroa/ m^3 ja jätevesi 1,26 euroa/ m^3, sis. alv 24 %. Normaalikokoisen omakotitalon perusmaksu vedestä on 7,09 euroa/ kk ja viemäröinnistä 5,68 euroa/ kk. Valtakunnallinen vuoden 2016 keskiarvon vertailuhinta omakotiasujalle oli Suomessa 5,68 euroa/m^3 kun se meillä oli 3,55 euroa/m^3. Maksuihin ei ole tehty vuoden 2015 jälkeen muutoksia, mutta vuoden 2018 maksuihin on korotuspaineita.

Yhtiön liikevaihto oli 2,36 milj. euroa ja tulos oli 3 645 euroa.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000€	Tilinpäätös 2015	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio + muutos	Toteutunut 31.12.2016	Poikkeama %
Liikevaihto	2303	2277	0	2277	2356	3
Liiketoiminnan muuto tuotto	12	13	**0**	13	14	8
Materiaalit ja palvelut	880	829	0	829	933	13
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	402	395	0	395	381	-4
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	84	85	0	85	82	-4
Muut henkilösivukulut	22	21	0	21	23	10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	786	736	0	736	743	1
Liiketoiminnan muut kulut	198	207	0	207	208	0
Liikevoitto	-57	17	0	17	0	-100
Rahoitustuotot ja kulut						
Muut korko-ja rahoitustuotot						
Muilta	21	19	0	19	15	-21
Korkokulut ja muut rahoituskuut						
Muille	0	0	0	0	0	
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-36	36		36	15	-58
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron lisäys/vähennys	26	-10	0	-10	-11	10
Tuloverot	0	0	0	0	0	
Tilikauden voitto/tappio	-10	26	0	26	4	-85

Tase

TASE 1000€	31.12.2016	31.12.2015
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	40	34
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	486	486
Liittymismaksut	129	129
Rakennukset ja rakennelmat	8 944	9 225
Koneet ja kalusto	190	178
Keskeneräiset hankinnat	47	107
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteysyrityksissä	360	360
Muut osakkeet ja osuudet	5	5
Muut saamiset	156	156
Pysyvät vastaavat	10 357	10 680
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	128	126
Saamiset		
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	**153**	164
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	**1**	14
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä	**21**	24
Muut saamiset	22	21
Siirtosaamiset	20	22
Rahat ja pankkisaamiset	2 646	1 732
Vaihtuvat vastaavat	2 991	2 103
Vastaavaa yhteensä	**13 348**	**12 783**

TASE 1000€	31.12.2016	31.12.2015
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	127	127
Vararahasto	123	123
Muut rahastot		
Liittymismaksurahasto	7 554	7 554
Muut rahastot	244	244
Edellisten tilikausien voitto	165	176
Tilikauden voitto	4	-10
Oma pääoma yhteensä	8 217	8 214
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	11	0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Palautuskelpoiset liittymismaksut	4 767	4 219
Palautuskelpoiset liittymismaksut/kons	11	0
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	103	98
Velat saman konsernin yrityksille	1	1
Velat omistusyhteysryityksille	56	60
Muut velat	78	78
Siirtovelat	103	112
Vieras pääoma	5 120	4 569
Vastattavaa yhteensä	**13 348**	**12 783**

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000€	31.12.2016	31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	2 396	2 299
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 636	-1 471
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	0	0
Saadut korot liiketoiminnasta	12	16
Saadut osinkotulot	1	8
Liiketoiminnan rahavirta:	773	**852**
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-420	-561
Saadut investointiavustukset	0	0
Investointien rahavirta:	-420	**-561**
Rahoituksen rahavirta:		
Palautuskelpoiset liittymismaksut	560	241
Rahoituksen rahavirta:	560	**241**
Rahavarojen muutos	913	**532**
Rahavarat tilikauden alussa	1 732	1 200
Rahavarat tilikauden lopussa	2 645	1 732
Lisäys/vähennys	913	532

8.2 KIINTEISTÖ OY KEMPELEEN KARTANO

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano kuuluu Kempeleen kunnan kuntakonserniin. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.1993, jolloin kaikki kunnan omistamat aravavuokratalot siirtyivät yhtiön omistukseen. Kempeleen kunta omistaa yhtiön kaikki osakkeet.

Kunnanvaltuusto on 12.8.1993 tehnyt päätöksen, jonka mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartano toimii Kempeleen kunnan vuokra-asuntojen tuottajana.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon toimialana on vuokra-asunto-tarpeen tyydyttäminen Kempeleessä. Tämän toteuttamiseksi yhtiö vuokraa, omistaa hallitsee ja rakennuttaa asuinkiinteistöjä sekä antaa vuokralle asuntoja ja asuinkiinteistöjä.

Yhtiön osakepääoma on 2.111.770,06 euroa.

Yhtiön tavoitteena on

- tuottaa hyvänlaatuisia, toimivia ja haluttuja vuokra-asuntoja, joiden vuokrataso on kohtuullinen ja käyttöaste pyritään pitämään lähellä 100 %
- ylläpitää asuntojen kunto sellaisena, että niiden rakenteellinen kunto ei iän myötä huonone
- toteuttaa asuntojen uustuotanto kunnan asunto-ohjelman mukaisesti
- hoitaa yhtiön talous liiketaloudellisesti kannattavasti
- pitää yhtiön kassavaranto vähintään 1-2 kuukauden vuokratulojen suuruisena ja tilikauden tulos vuosittain noin +/- 0 euroa.

Yhtiöllä oli 31.12.2016 vuokratalokohteita eri puolilla Kempelettä 24 kpl, joissa oli yhteensä 437 asuntoa. 31.12.2016 asukasmäärä oli 739 henkilöä.

Aravalainoituksesta johtuen yhtiö tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, eikä se jaa myöskään osinkoa. Asunnoista peritään omakustannusvuokraa, jolla katetaan sekä talon hoito- että pääomamenot. Vuokrat vaihtelivat v. 2016 talokohtaisesti välillä 8,80 – 10,92 €/m2/kk

Yhtiön lainojen määrä 31.12.2016 on 11,8 milj. euroa, josta aravalainojen osuus on 8,2 milj. euroa, korkotukilainaa 2,2 milj. euroa ja muilta rahoituslaitoksilta 1,4 milj. euroa.

Yhtiön vuoden 2016 tilinpäätöksessä taseen loppusumma oli 14,9 milj. euroa. Yhtiön liikevaihto oli 3,0 (TA 3,1) milj. euroa, josta tuloslaskelman mukaiset kulut veivät yhteensä 2,7 (TA 2,8) milj. euroa. Liikevoittoa muodostui 0,2 (TA 0,3) milj. euroa, jolla katettiin rahoituskulut 0,2 milj. euroa ja tehtiin asuintalovaraus 4 t euroa. Tilikauden aikana yhtiön liikevaihto nousi 3,6 % edellisestä vuodesta.

Vuonna 2017 talousarvion mukaan arvioitu liikevaihto on 3,1 milj. euroa. Yhtiön maksuvalmius on vakaa.

Asuntohakemuksia yhtiön asuntoihin saapui 389 kpl (279 kpl v. 2015), joista asunnon sai 123 hakijaruokakuntaa.

Yhtiön henkilökuntaan kuului toimitusjohtaja, kiinteistösihteeri ja kiinteistönhoitaja. Lisäksi yhtiöllä oli palkattuna määräaikaisina suunnittelija (1.2.15 – 31.1.16), toimistosihteeri (24.2. – 31.12.16) ja ammattimies (26.10.15 – 31.12.16). Toimistosihteeri ja ammattimies on vakinaistettu 1.1.2017 alkaen.

Yhtiö on vähentänyt asuntokantaa seuraavasti: kolme vuokrataloa (Alangontie 2, 4 ja 6), joissa oli yhteensä 40 asuntoa, tontit rakennuksineen luovutettu kunnalle 31.12.2013 ja yksi vuokratalo (Kangastie 18) purettiin, jossa oli 8 asuntoa, tontti luovutettu kunnalle 1.7.2016. Vuokratalon Kangastie 18 purkuun yhtiö sai purkuavustusta ARA:lta ja kunta maksoi loppuosuuden.

Kempeleen valtuusto myönsi 7.12.2015 yhtiölle 3,3 milj. euron lainan takauksen pitkän tähtäimen suunnitelmien toteuttamiseksi. Yhtiö nosti vuonna 2016 lainaa 1,48 milj. euroa. Vuodelle 2017 lainaa ei tarvitse nostaa lainkaan.

Yhtiö haki keväällä 2015 Valtiokonttorilta vuosimaksulainojen lainaehtojen muuttamista/ tervehdyttämisavustusta. Valtiokonttori hyväksyi 8.7.2016 lainaehtojen muuttamisen kiinteäehtoiseksi ja Kempeleen valtuusto hyväksyi muuttamisen 7.11.2016. Uusien maksusuunnitelmien mukaiset vuosilyhennykset alkavat 28.2.2017.

Yhtiö on lähtenyt toteuttamaan pitkän tähtäimen suunnitelmia päättäväisesti. Tavallisten vuosiremonttien lisäksi PTS-remontteja on tehty seuraavasti:

- paloilmoitinjärjestelmä vuokrataloihin Hovintie 10 B (veteraanitalo) ja Hovintie 12 (vanhusten ja vammaisten palvelutalo)
- lämmitysjärjestelmäremontteja, Kitulankuja 2, Peltomiehentie 13 ja Tippakuja 1
- lämmönjakokeskukset uusittu, Hovintie 9 ja Hovintie 10 B
- julkisivumaalaus ja ulko-ovien uusiminen, Hovintie 6
- lukitusten uusimisia, Kitulankuja 2, Peltomiehentie 13 ja Suotie 5
- kattojen pesu ja myrkytys, Lehmikentäntie 8, Peltomiehentie 13 ja Peltorivi 6
- kattojen pesu, myrkytys ja pinnoitus, Kitulankuja 2 ja Kitulankuja 4

- piha-alueilla pensasaitojen alas leikkuuta, puiden kaatoa ja kantojen jyrsintää, useassa kohteessa
- pesuhuone/saunaremontteja 15 huoneistoon.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000€	Tilinpäätös 2015	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio + muutos	Toteutunut 31.12.2016	Poikkeama %
LIIKEVAIHTO	2853	3131			2956	-5,57
Muut kiint. Tuotot	7	0			0	
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-177	-219			-208	-4,89
Eläkevakuutusmaksut	-36	-42			-41	-1,56
Muut henkilösivukulut	-8	-9			-9	3,25
Henkilöstökulut yhteensä	-221	-270			-258	-4,11
Poistot	-623	-984			-605	-38,56
Muut kulut	-1571	-1575			-1882	19,51
Liikevoitto	445	302			211	23,95
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Korko- ja rahoitustuotot	7	0			6	100,00
Korko- ja rahoituskulut	-242	-226			-173	-23,40
Voitto ennen tilinp.siirtoja	210	76			44	-42,30
Asuintalovaraus	-210	0			-44	
Tilkauden voitto	0	76			0	-99,99

Tase

TASE 1000€	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
Aineelliset hyödykkeet		
Liittymismaksut	525	536
Asuinrakennukset	12 969	13 652
Rakennelmat	19	25
Rakennuksen koneet ja laitteet	114	77
Kiinteistönhoitokoneet ja työkalut	3	1
Toimistokoneet ja -kalusto	11	14
Muut koneet ja kalusto	8	7
Asfaltointi	8	22
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	13 657	14 335
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	1	1
Muut saamiset	304	308
Sijoitukset yhteensä	305	309
Pysyvät vastaavat yhteensä	13 962	14 644
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	63	74
Siirtosaamiset	17	4
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	80	78
Rahat ja pankkisaamiset	894	256
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	974	334
Vastaavaa yhteensä	14 935	14 977

TASE 1000€	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	2 112,00	2 112,00
Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	20,00	20,00
Rakennusrahasto	79,00	79,00
Muut rahastot yhteensä	99,00	98,00
Tilikauden voitto	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä	2 210,00	2 210,00
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Vapaaehtoiset varaukset	505,00	461,00
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta pitkäaikaiset	11165	10411
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	651	1360
Lainat saman konsernin yrityksiltä	0	0
Saadut ennakot	176	180
Ostovelat	116	76
Velat saman konsernin yrityksille	3	142
Muut velat		
Veroihin ja sosiaaliturvaan liittyvät velat	7	7
Arvonlisäverovelka	5	5
Muut velat yhteensä	12	13
Siirtovelat	97	124
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1055	1895
Vieras pääoma yhteensä	12220	12306
Vastattavaa yhteensä	14935	14977

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000€	31.12.2016	31.12.2015
Rahanlähteet		
Hoitotuotot		
Vuokrat	2946	2843
Käyttökorvaukset ja muut kiinteistön tuotot	10	17
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	0	1
Korkotuotot	4	4
Muut rahoitustuotot	2	2
Nostetut lainat	1480	300
Rahan lähteet yhteensä	4443	3167
Rahankäyttö		
Hoitomenot		
Kiinteistön hoitokulut	-2141	-1791
Liittymismaksut	11	
Rakennukset ja rakennelmat	145	-27
Koneet ja kalusto	-83	-6
Muut aineelliset hyödykkeet	5	
Rahoitusmenot		
Lainojen korot	-173	-242
Lainojen lyhennykset	-1434	-1213
Rahankäyttö yhteensä	-3671	-3279
Yli/alijäämä tilikaudelta	772	-112
Yli/alijäämä edellisiltä tilikausilta	-201	-89
Yli/alijäämä 31.12.	570	-201